

Behandlingen av riksdagens skrivelser

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Konstitutionsutskottet konstaterar att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år har förbättrats och ger en formellt korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelserna i skrivelsen för regeringens åtgärder har i många fall blivit mer utförliga. Utskottet ser positivt på denna utveckling och förutsätter att kvaliteten kommer att behållas i kommande redogörelser.

När det gäller de propositioner, skrivelser och direktiv genom vilka ett tillkännagivande uppges ha slutbehandlats under 2016 innehöll dessa propositioner etc. oftast en hänvisning till det aktuella tillkännagivandet och att tillkännagivandet därmed ansågs ha slutbehandlats. Detta är positivt och utskottet skulle välkomna om detta kan genomföras fullt ut.

Konstitutionsutskottet gör mot bakgrund av yttranden från andra utskott vissa överväganden om hanteringen av tillkännagivanden.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (S, MP, V).

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2016/17:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden.....	7
Riksdagens skrivelser till regeringen.....	7
Skrivelsen.....	7
Yttranden från andra utskott.....	17
Tidigare behandling	31
Översikt av behandlingen av riksdagsskrivelser och tillkännagivanden 1991/92–2016/17	32
Utskottets ställningstagande.....	36
Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen	42
Redogörelsen.....	42
Tidigare behandling	43
Utskottets ställningstagande.....	43
Särskilt yttrande.....	44
Riksdagens skrivelser till regeringen, punkt 1 (S, MP, V)	44
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	45
Skrivelse 2016/17:75	45
Redogörelse 2016/17:RS4.....	45
<i>Bilaga 2</i>	
Skatteutskottets yttrande 2016/17:SkU5y	46
<i>Bilaga 3</i>	
Justitieutskottets yttrande 2016/17:JuU8y	54
<i>Bilaga 4</i>	
Civilutskottets yttrande 2016/17:CU4y	72
<i>Bilaga 5</i>	
Försvarsutskottets yttrande 2016/17:FöU5y	76
<i>Bilaga 6</i>	
Socialutskottets yttrande 2016/17:SoU7y	79
<i>Bilaga 7</i>	
Kulturutskottets yttrande 2016/17:KrU2y	82
<i>Bilaga 8</i>	
Trafikutskottets yttrande 2016/17:TU4y.....	86
<i>Bilaga 9</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2016/17:MJU5y	105
<i>Bilaga 10</i>	
Näringsutskottets yttrande 2016/17:NU6y.....	109
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Antal kungjorda grundförfattningar samt antal och andel kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2016.....	8
Tabell 2 Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte	9
Tabell 3 Antal redovisade samt antal och andel ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2016/17	33

Tabell 4 Antal och andel slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2016/17	34
Tabell 5 Sista vidtagna åtgärd från regeringen m.fl. som lett till slutbehandling av tillkännagivanden, 1995/96–2016/17, andelar uttryckt i procent.....	36

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagens skrivelser till regeringen

Riksdagen lägger skrivelse 2016/17:75 till handlingarna.

2. Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Riksdagen lägger redogörelse 2016/17:RS4 till handlingarna.

Stockholm den 30 maj 2017

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Annicka Engblom (M), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Maria Abrahamsson (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (-), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S) och Berit Högman (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringens skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 överlämnades till riksdagen den 21 mars 2017.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2016/17:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen överlämnades till riksdagen den 21 februari 2017.

Kammaren beslutade den 22 mars respektive den 24 februari 2017 att hänvisa regeringens skrivelse respektive riksdagsstyrelsens redogörelse till konstitutionsutskottet för beredning.

Motionstiderna för skrivelsen respektive redogörelsen löpte ut den 5 april respektive den 10 mars 2017. Någon följdmotion har inte väckts med anledning av redogörelsen eller skrivelsen.

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2017 att anmoda övriga utskott att senast den 27 april 2017 yttra sig över regeringens skrivelse och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde. Skatteutskottet, justitieutskottet, civilutskottet, försvarsutskottet, socialutskottet, kulturutskottet, trafikutskottet, miljö- och jordbruksutskottet samt näringsutskottet har lämnat yttranden. Yttrandena och protokollsutdragen finns i bilagorna 2–10. I ett protokollsutdrag från utrikesutskottet anges att utrikesutskottet har tagit del av och följt upp regeringens skrivelse 2016/17:75 i de delar som berör dels utskottets beredningsområde, dels ärenden som av kammaren remitterats till utskottet men behandlats i sammansatt utrikes- och försvarsutskott. Utrikesutskottet har även tagit del av och följt upp riksdagsstyrelsens redogörelse 2016/17:RS4 i de delar som berör utskottets beredningsområde. Med den behandlingen av skrivelse 2016/17:75 och redogörelse 2016/17:RS4 beslutade utrikesutskottet att inte yttra sig till konstitutionsutskottet. Övriga utskott beslutade att inte yttra sig.

Bakgrund

Sedan 1961 har regeringen lämnat redogörelser till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen (RO) ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Sedan slutet av 1990-talet har behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (tidigare talmanskonferensen) redovisats för riksdagen. Riksdagsstyrelsen ska enligt tilläggsbestämmelse 9.17.3 RO årligen i en

redogörelse redovisa vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen.

Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2016.

I redogörelse 2016/17:RS4 redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari 2016–31 december 2016.

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Jämför det särskilda yttrandet (S, MP, V).

Skrivelsen

Regelbeståndet

I skrivelsens avsnitt 5 (s. 260 f.) redovisas uppgifter om regelbeståndet. Antalet gällande grundförfattningar per den 1 mars 2017 var 4 169. Av dessa var 1 452 lagar. Motsvarande siffror per den 1 mars 2016 var 4 118, varav 1 428 lagar. Antalet kungjorda grund- och ändringsförfattningar i Svensk författningssamling (SFS) under 2016 var 1 376, jämfört med 1 074 under 2015, 1 589 under 2014 och 1 178 under 2013. Av de författningar som kungjordes 2016 var 185 grundförfattningar (50 lagar och 135 förordningar m.m.).

Under 2016 genomfördes EU-direktiv i 128 ändringsförfattningar (69 lagar och 59 förordningar) och 35 nya grundförfattningar (17 lagar och 18 förordningar).

Antalet rubriker i myndigheternas regelförteckningar den 31 december 2016 har beräknats till ca 8 486, vilket innebär ett ökat antal regelrubriker jämfört med 2015. Uppgifterna i myndigheternas regelförteckningar är emellertid något osäkra.

Andelen EU-relaterade författningar

Sedan våren 2010 (bet. 2009/10:KU21 s. 23) redovisar konstitutionsutskottet vissa uppgifter från regeringens skrivelse om antalet kungjorda författningar och andelen kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts (nedan EU-grundförfattningar).

Av tabell 1 nedan framgår att en knapp femtedel av samtliga kungjorda grundförfattningar under perioden 2001–2016 var författningar genom vilka EU-direktiv genomfördes. För samma period gäller att drygt en fjärdedel av alla nya lagar som kungjordes hade sin grund i genomförande av EU-direktiv. Andelen kungjorda grundförfattningar som har sin grund i EU-direktiv har varierat kraftigt över åren.

Tabell 1 Antal kungjorda grundförfattningar samt antal och andel kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2016

År då författningarna kungjordes	Antal kungjorda grundförfattningar (varav lagar)	Antal kungjorda EU- grundförfattningar (varav lagar)	Andel kungjorda EU- grundförfattningar i % (varav lagar)
2001	136 (37)	17 (3)	13 (8)
2002	129 (27)	20 (7)	16 (26)
2003	135 (41)	25 (11)	19 (27)
2004	136 (38)	37 (15)	27 (40)
2005	162 (42)	32 (14)	20 (33)
2006	178 (59)	85 (33)	48 (56)
2007	347 (28)	76 (12)	22 (43)
2008	160 (49)	48 (20)	30 (41)
2009	207 (52)	43 (8)	21 (15)
2010	189 (65)	22 (9)	12 (14)
2011	173 (32)	28 (14)	16 (44)
2012	118 (28)	10 (5)	9 (18)
2013	126 (36)	15 (7)	12 (19)
2014	126 (50)	13 (5)	10 (10)
2015	149 (39)	1 (0)	1 (0)
2016	185 (50)	35 (17)	27 (34)
Totalt	2 656 (673)	507 (180)	19 (27)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av skrivelse 75 åren 2001/02–2016/17. Användbara data finns endast tillgängliga från 2001.

När det gäller ändringsförfattningarna, som inte tas upp i detalj här, kan det nämnas att antalet kungjorda ändringsförfattningar per år under perioden 2001–2016 i genomsnitt ligger något under 1 250. Den högsta noteringen infaller 2010 (1 887 kungjorda ändringsförfattningar) och den lägsta 2012 (883 kungjorda ändringsförfattningar). Andelen ändringsförfattningar genom vilka EU-direktiv genomförts uppgår under perioden 2001–2016 till drygt 7 procent med stora årliga variationer (exempelvis var andelen EU-relaterade ändringsförfattningar drygt 15 procent 2009 och knappt 6 procent 2011). Under 2016 var andelen 11 procent (128 av 1 119 ändringsförfattningar).

Riksdagsskrivelserna

Regeringens redovisning är knuten till de skrivelser där riksdagen meddelar regeringen sina beslut. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen.

Ej slutbehandlade riksdagsskrivelser

I skrivelsens avsnitt 3 (s. 230 f.) finns ett kronologiskt register över de riksdagsskrivelser som redovisas. Den äldsta riksdagsskrivelsen som redovisas är från riksmötet 1999/2000 med ett tillkännagivande om samlad redovisning av jaktfrågor (bet. 1999/2000:MJU17 punkt 24, rskr. 253). I

regeringens skrivelse hänvisas bl.a. till utredningsbetänkanden från 2005 (skr. 2016/17:75 s. 158 f.). Det redovisas också att frågorna tas upp i andra tillkännagivanden, bl.a. betänkande 2014/15:MJU9 (rskr. 2014/15:154). Vidare anføres att frågan om den s.k. dubbelregistreringen av jakträtt i renskötseområdet påverkas såväl av arbetet med en samlad samepolitik som utfallet av statens överklagande av den s.k. Girjasdomen (Gällivare tingsrätts dom, mål nr T323-09). Frågan är mycket komplicerad att lösa och utfallet i Girjasålet bör avvaktas. Innan dess kan någon handlingsplan inte upprättas. Ärendet bereds vidare. Riksdagsskrivelsen är inte slutbehandlad.

I följande tabell redovisas hur många riksdagsskrivelser som redovisas som ej slutbehandlade i skrivelse 2016/17:75.

Tabell 2 Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte

Riksmöte	Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser	Riksmöte	Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser
1999/2000	1	2008/09	0
2000/01	0	2009/10	7
2001/02	2	2010/11	7
2002/03	0	2011/12	7
2003/04	1	2012/13	12
2004/05	3	2013/14	31
2005/06	3	2014/15	39
2006/07	0	2015/16	61
2007/08	1		

Källa: Kronologiskt register i skrivelse 2016/17:75 s. 230 f.

När det gäller det pågående riksmötet 2016/17 omfattar redovisningen i skrivelsen riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen fram till den 31 december 2016. 24 riksdagsskrivelser från den perioden kvarstår som ej slutbehandlade. Totalt redovisas 199 riksdagsskrivelser som ej slutbehandlade i skrivelse 2016/17:75. I skrivelsen redovisas totalt 467 riksdagsskrivelser.

Konstitutionsutskottets område

I skrivelsen redovisas 38 riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från konstitutionsutskottet från riksmötena 2001/02–2016/17. Av dessa redovisas 23 riksdagsskrivelser som slutbehandlade och 15 som ej slutbehandlade.

En genomgång av riksdagsskrivelserna inom konstitutionsutskottets område i den aktuella skrivelsen 75 visar att 27 nya riksdagsskrivelser sedan förra årets skrivelse 75 (skr. 2015/16:75) fram till riksmötets juluppehåll 2016 finns med i årets skrivelse 75 (skr. 2016/17:75). I de fall riksdagens beslut har avsett nya lagar eller lagändringar visar en genomgång att de SFS-nummer som anges i skrivelsen är korrekta.

När det gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2017 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse (bet. 2016/17:KU1) har tre av fyra riksdagsskrivelser till regeringen slutbehandlats genom att regleringsbrev

beslutats (Statsrådsberedningen, Justitiedepartementet och Finansdepartementet). Den fjärde riksdagsskrivelsen med anledning av 2016/17:KU1, till Kulturdepartementet, har slutbehandlats dels genom att regleringsbrev beslutats dels, när det gäller höjda stödnivåer för endagstidningar, genom att en förordning om ändring av presstödsförordningen (1990:524) beslutats (SFS 2016:1247). Uppgifterna om olika belopp m.m. i SFS 2016:1247 överensstämmer med dem som redovisades i budgetpropositionen och som utskottet och riksdagen ställde sig bakom (prop. 2016/17:1 utg.omr. 1 s. 106 f., bet. 2016/17:KU1, rskr. 76).

Nedan redovisas de riksdagsskrivelser som avser tillkännagivanden. Först redovisas sju tillkännagivanden i betänkandet 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism. Därefter redovisas sexton övriga tillkännagivanden som ej slutbehandlats, därefter de tre övriga tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade.

I betänkande 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism fanns sju tillkännagivanden (rskr. 136 och 137). Regeringen ansåg i prop. 2016/17:1 att punkterna 2, 3, 4, 5, 6, 7 och 9 (dvs. samtliga punkter) var slutbehandlade. I skrivelse 2016/17:75 (s. 212) anfördes att riksdagen inte delade regeringens bedömning avseende punkterna 4, 5, 7 och 9 (se bet. 2016/17:KU1, rskr. 2016/17:75). I skrivelse 2016/17:75 s. 212 f. redovisar nu regeringen att tre av de sju punkterna (2, 3 och 6) är slutbehandlade. Övriga fyra punkter (4, 5, 7 och 9) är inte slutbehandlade.

De tre slutbehandlade punkterna i 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism

När det gäller tillkännagivandet om *nationell samordnare* (bet. 2015/16:KU4 punkt 2) anfördes att regeringen den 2 juni 2016 beslutade om att förlänga uppdraget till den nationella samordnaren till den 12 januari 2018 (dir. 2016:43).

I fråga om tillkännagivandet om *kunskapshöjande åtgärder* (bet. 2015/16:KU4 punkt 3) redovisas att det ingår i den nationella samordnarens uppdrag att genomföra utbildningsinsatser (dir. 2014:103). Regeringen har vidare avsatt 4 miljoner kronor årligen till kunskapshöjande åtgärder fram t.o.m. 2020 (prop. 2016/17:1). Barnombudsmannen har t.ex. fått i uppdrag att öka kunskapen om barns upplevelser av våldsbejakande extremism och terrorism.

När det gäller tillkännagivandet om *att stärka och stödja samfund och organisationer som vill motverka radikaliserings* (bet. 2015/16:KU4, punkt 6) anför regeringen att den har gett Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att ta fram och sprida en vägledning för samverkan mellan kommuner och det civila samhällets organisationer i arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Nämnden för statligt stöd till trossamfund har i uppdrag att i dialog med de trossamfund som vill utveckla sitt arbete för att värna demokratin mot våldsbejakande

extremism genom att stimulera dessa samfunds stöd till ungdomar, föräldrar och anhöriga.

De fyra ej slutbehandlade punkterna i 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism

I fråga om tillkännagivandet om *ansvar för skolhuvudmän m.fl.* (bet. 2015/16:KU4 punkt 4) anför regeringen att det i den nationella samordnarens tilläggsdirektiv ingår att bistå kommunerna i att utveckla sitt kunskapsbaserade arbete och att ge kunskap och stöd till olika personalgrupper (dir. 2016:43). Göteborgs universitet som har i uppdrag att utveckla och sprida kunskap och metoder för att minska rekrytering av människor till våldsbejakande ideologier och rörelser och till rasistiska organisationer har även fått i uppdrag att utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism, inklusive rasism och främlingsfientlighet, i skolorna, inklusive stöd till lärare, fritidspersonal och socialarbetare. Arbetet ska vara vetenskapligt förankrat och framför allt ta sikte på unga människor som befinner sig i eller i gränslandet till våldsbejakande extremistiska miljöer, inklusive rasism och främlingsfientlighet. Statens skolverk har deltagit i Europarådets projekt Teaching controversial issues som syftar till att utveckla vidareutbildningar och stödmaterial för lärare och pedagoger om hur de kan undervisa i kontroversiella ämnen som t.ex. extremism och terrorism. Detta stödmaterial har Statens skolverk översatt till svenska, och det kommer under 2017 att pilottestas av ett antal lärare. Regeringen avvaktar redovisningar och resultat innan vidare åtgärder kan vidtas.

När det gäller tillkännagivandet om att *identifiera samfund och organisationer som inte bör få stöd från det allmänna* (bet. 2015/16:KU4 punkt 5) anför i skrivelsen att regeringen under 2016 har förstärkt arbetet med att säkerställa att inga offentliga medel ska kunna gå till organisationer som förespråkar antidemokratiska värderingar. Det pågår t.ex. en intern översyn inom Regeringskansliet av hur demokratikriterier är formulerade i olika förordningar för statsbidrag. Regeringen har även tillsatt en utredning som ska se över statens stöd till trossamfund (dir. 2016:62). Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har vidare fått i uppdrag att säkerställa att endast organisationer som uppfyller ställda demokrativillkor får statsbidrag. MUCF ska lämna en redovisning av vilka omständigheter myndigheten fäster vikt vid och vilken prövning som görs för att bedöma om organisationer uppfyller i förordning ställda villkor om demokratisk uppbyggnad och respekt för demokratins idéer inför MUCF:s beslut i fråga om bidrag. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 september 2017. Regeringen avvaktar redovisningar och resultat innan vidare åtgärder kan vidtas.

I fråga om tillkännagivandet om att *förhindra radikaliserings och rekrytering i digitala miljöer* (bet. 2015/16:KU4 punkt 7) redovisas i skrivelsen att regeringen har gett Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) i uppdrag att göra kartläggningar och analyser av våldsbejakande extremistisk

propaganda under 2016–2018. Medie- och informationskunnighet har kommit att bli ett viktigt verktyg i det förebyggande arbetet mot hot, hat, rasism och våldsbejakande extremism. Regeringen har därför gett Statens medieråd i uppdrag att utveckla och översätta det digitala utbildningsmaterialet MIK för mig. Regeringen avvaktar redovisningarna av dessa uppdrag innan en bedömning av vidare åtgärder kan göras.

När det gäller tillkännagivandet om *beredskap för att hantera avhoppare* (bet. 2015/16:KU4 punkt 9) redovisas att den nationella samordnaren har i uppdrag att bistå kommunerna i att utveckla insatser för individer som vill lämna våldsbejakande extremistiska rörelser (dir. 2016:43). Regeringen gav i oktober 2016 nya uppdrag till Socialstyrelsen, Statens institutionsstyrelse och Kriminalvården om att vidareutveckla respektive myndighets arbete ytterligare när det gäller det förebyggande arbetet. Det handlar både om att förebygga radikalisering och rekrytering till våldsbejakande extremism och utveckla arbetet med individer som är involverade i våldsbejakande extremism. Studier visar att psykisk ohälsa inte är ovanligt bland unga som radikaliserats och dragits in i våldsbejakande extremism. Socialstyrelsen har därför fått i uppdrag att göra en kartläggning av hälso- och sjukvårdens erfarenheter av ärenden som rör våldsbejakande extremism. Vidare har regeringen gjort ändringar i förordning (2011:1508) för statsbidrag för verksamhet som värnar demokratin, som gör det möjligt för organisationer att söka verksamhetsbidrag för befintliga verksamheter som ger stöd till individer som vill lämna våldsbejakande extremistiska rörelser. Under 2017 avsätter regeringen 15 miljoner kronor till statsbidrag som kommuner och det civila samhället kan söka för att utveckla verksamheter som förebygger våldsbejakande extremism, inklusive stöd till dem som vill lämna sådana rörelser. Regeringen avvaktar redovisningarna av dessa uppdrag innan en bedömning av vidare åtgärder kan vidtas.

Övriga slutbehandlade tillkännagivanden inom konstitutionsutskottets område

I detta avsnitt redovisas slutbehandlade tillkännagivanden i andra betänkanden än 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism.

I fråga om tillkännagivandena om *regionalt utvecklingsansvar i Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens län* (bet. 2013/14:KU30 punkt 2 a) och b), rskr. 163) konstaterar regeringen att ansökningar om att få överta det regionala utvecklingsansvaret har inkommit från landstingen i Uppsala, Västmanland, Västernorrland respektive Norrbottens län. Den 26 maj 2016 beslutade regeringen propositionen Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län (prop. 2015/16:176) med förslag att lagen även omfattar dessa län. Tillkännagivandena är därmed slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om *Presstödskommitténs övriga förslag* (bet. 2014/15:KU12 punkt 8, rskr. 195) anförs att regeringen har lämnat förslag om höjda stödnivåer för endagarstidningar i budgetpropositionen för

2017. Efter riksdagens beslut beslutade regeringen den 8 december 2016 om förordning (2016:1247) om ändring av Presstödsförordningen (1990:524).

I fråga om tillkännagivandet om *meddelarskydd i offentligt finansierad privat verksamhet* (bet. 2015/16:KU18 punkt 2, rskr. 207) redovisas att regeringen den 24 november 2016 beslutade att överlämna propositionen Stärkt meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet till riksdagen (prop. 2016/17:31).

Övriga ej slutbehandlade tillkännagivanden inom konstitutionsutskottets område

I detta avsnitt redovisas ej slutbehandlade tillkännagivanden i andra betänkanden än 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism.

Den äldsta riksdagsskrivelsen som inte slutbehandlats på konstitutionsutskottets område gäller ett tillkännagivande om *ett utvidgat grundlagsskydd för ny kommunikation som sker med elektromagnetiska vågor* (bet. 2001/02:KU21 punkt 1, rskr. 233). Regeringen redovisar att delar av Yttrandefrihetskommitténs betänkande En översyn av tryck- och yttrandefriheten (SOU 2012:55) har lett till en proposition (prop. 2013/14:47). Regeringen tillsatte under 2014 en ny parlamentariskt sammansatt kommitté (dir. 2014:97) som bl.a. hade i uppdrag att vidare utreda vissa av de frågor som Yttrandefrihetskommittén hade övervägt. Kommitténs uppdrag omfattade bl.a. det som tillkännagivandet avser. Kommittén, som antog namnet Mediegrundlagskommittén, redovisade sitt uppdrag den 15 september 2016 (SOU 2016:58). Betänkandet har remissbehandlats. Arbete pågår med att ta fram en lagrådsremiss.

När det gäller tillkännagivandet om *dröjsmål hos myndigheter* (bet. 2004/05:KU14 punkt 6, rskr. 153) anför regeringen att det i svensk praxis under flera år har utvecklats en rätt till skadestånd för enskilda vid överträdelse av Europakonventionen. Det kan t.ex. vara fråga om kränkningar av rätten till en rättegång inom skälig tid. Europadomstolen anser numera att denna möjlighet till ersättning är så etablerad i svensk rätt att den kan utgöra ett effektivt rättsmedel som gottgör en överträdelse av Europakonventionen. Vidare har Förvaltningslagsutredningen sett över bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223) och lämnat förslag till en ny lag (SOU 2010:29). I betänkandet behandlas bl.a. frågan om vilka åtgärder som kan vidtas för att komma till rätta med alltför långa handläggningstider hos myndigheterna. Betänkandet har remissbehandlats. Regeringen har den 23 februari 2017 beslutat en lagrådsremiss om en ny förvaltningslag, där denna fråga ingår. Avsikten är, enligt skrivelse 2016/17:75, att en proposition ska kunna överlämnas till riksdagen under våren 2017. Efter att skrivelse 2016/17:75 överlämnats till riksdagen har regeringen beslutat proposition 2016/17:180 En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag. I propositionen (s. 20 och s. 101 f.) behandlas frågan om åtgärder mot långsam handläggning, och

regeringen anser att riksdagsskrivelsen med tillkännagivandet är slutbehandlad genom förslagen i propositionen.

I fråga om tillkännagivandet våren 2012 om *evenemangslista* (bet. 2011/12:KU16 punkt 1, rskr. 224) framgår av skrivelsen att regeringen den 7 februari 2013 gav Myndigheten för radio och tv i uppdrag att analysera och lämna förslag till hur en evenemangslista kan utformas. Uppdraget redovisades den 15 november 2013 och har remissbehandlats. Under regeringens beredning av ärendet gjordes ett andra tillkännagivande av riksdagen i vilket regeringen uppmanades beakta vissa synpunkter på listans utformning (bet. 2013/14:KU28, rskr. 230, se nedan). Med anledning av det andra tillkännagivandet gav regeringen ett nytt uppdrag till myndigheten, vilket redovisades i februari 2016. De nya förslagen från myndigheten remitterades till den 5 september 2016 och bereds nu inom Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet våren 2014 om en *evenemangslista* (bet. 2013/14:KU28, punkt 1, rskr. 230) anförs att regeringen, i enlighet med det som aviserats i budgetpropositionen för 2016 (utg. omr. 17 s. 39 f.), den 5 november 2015 gav Myndigheten för radio och tv (nuvarande Myndigheten för press, radio och tv) i uppdrag att ta fram ett förslag till evenemangslista med bl.a. villkor om högre befolkningstäthet än vad som tidigare föreslagits. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet den 29 februari 2016. Myndighetens nya förslag remitterades till den 5 september 2016 och bereds nu inom Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om en *helhetslösning av regionfrågan* (bet. 2013/14:KU30 punkt 4, rskr. 158) redovisar regeringen att den beslutade den 2 juli 2015 om en kommitté som ska föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting (dir. 2015:77). Indelningskommittén (Fi 2015:09) lämnade en delredovisning till regeringen den 29 februari 2016. Kommittén inkom den 30 juni 2016 med delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48). Delbetänkandet har remitterats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. Kommitténs uppdrag ska slutredovisas senast den 31 augusti 2017.

I fråga om tillkännagivandet om *definitionen av en bidragsgivares identitet* (bet. 2013/14:KU35 punkt 4, rskr. 163) anförs att frågan om vilka uppgifter som avses med en bidragsgivares identitet enligt lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier har behandlats av den parlamentariskt sammansatta Kommittén om insyn i finansiering av partier (Ju 2014:15) i betänkandet Ökad insyn i partiets finansiering – ett utbyggt regelverk (SOU 2016:74), som överlämnades den 8 november 2016. Betänkandet har remissbehandlats. Arbete pågår med en lagrådsremiss med anledning av de förslag som har presenterats i betänkandet, där denna fråga kommer att ingå. Avsikten är att en proposition ska kunna överlämnas till riksdagen under 2017.

I fråga om tillkännagivandet om *utredning i fråga om mycket frekventa och omfattande framställningar att få ta del av allmänna handlingar* (bet. 2014/15:KU11 punkt 1, rskr. 127) redovisas att en utredare den 19 april 2016

fick i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder i fråga om förekomsten hos myndigheterna av frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling (Ju 2016:C). Uppdraget beräknas vara slutfört den 1 juni 2017.

När det gäller tillkännagivandet om *antiziganism, romsk inkludering och inrättande av ett romskt förvaltningsområde* (bet. 2014/15:KU16 punkt 1, rskr. 156) anför regeringen att flera satsningar mot antiziganism och för romsk inkludering pågår, bl.a. lämnade Kommissionen mot antiziganism sitt slutbetänkande, Kraftsamling mot antiziganism (SOU 2016:44), till regeringen i juni 2016. Betänkandet har delvis remissbehandlats, och ärendet bereds i Regeringskansliet. Därutöver ingår även regeringens arbete mot antiziganism i den nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott som regeringen beslutade den 24 november. Insatser pågår även inom ramen för regeringens strategi för romsk inkludering (skr. 2011/12:56). Arbetet med att tillgodose riksdagens tillkännagivande kommer därmed att fortsätta.

I fråga om tillkännagivandet om *personlig integritet* (bet. 2014/15:KU15 punkt 1, rskr. 173) redovisar regeringen att en utredare har haft i uppdrag att ta ställning till om det straffrättsliga skyddet bör kompletteras när det gäller spridning av integritetskränkande uppgifter utanför det grundlagsskyddade området (dir. 2014:74). Utredningsuppdraget har redovisats i betänkandet Integritet och straffskydd (SOU 2016:7). Betänkandet har remissbehandlats. Regeringskansliet arbetar för närvarande med att ta fram en lagrådsremiss. Tillkännagivandet kan antas bli slutbehandlat under 2017.

I fråga om tillkännagivandet om *försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post* (bet. 2014/15:KU12 punkt 4, rskr. 195) redovisas att regeringen i december 2015 uppdrog åt Post- och telestyrelsen att kartlägga förutsättningarna inom det postala regelverket för att genomföra försöksverksamhet med samdistribution av post och tidningar på sådant sätt som riksdagen förordat. Post- och telestyrelsen redovisade den 31 mars 2016 att marknaden utvecklats så att samdistribution av post och tidningar på marknadsmässiga grunder sker på fler orter och att myndigheten inte har några verk samma rättsmedel att genomföra försöksverksamhet på sådant sätt som riksdagen förordat.

När det gäller tillkännagivandet om *reklamskatten* (bet 2014/15:KU12 punkt 5) redovisas att regeringen i budgetpropositionen för 2017 föreslog att skattesatsen för annons i periodisk publikation sänks från 3 procent till 2,5 procent och att skattesatsen för övriga annonser och reklam sänks från 8 procent till 7,65 procent. Vidare höjs gränsen för återbetalning av reklamskatt avseende annonser i självständig periodisk publikation från ett belopp motsvarande en skattepliktig omsättning om högst 50 miljoner kronor till 75 miljoner kronor för ett helt år. Gränsen för redovisningsskyldighet för reklamskatt för övriga annonser och reklam höjs från 20 000 kronor till 60 000 kronor. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2017. I propositionen gjorde regeringen vidare bedömningen att skattesatsen för annonser i periodiska

publikationer bör sänkas från 2,5 procent till 1 procent och skattesatsen för övriga annonser och reklam bör sänkas från 7,65 procent till 6,9 procent fr.o.m. den 1 januari 2019. För det fall avsatta reformmedel bedöms räcka till ytterligare sänkning av skattesatserna bör en sådan sänkning övervägas. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag.

I fråga om tillkännagivandet om *fortsatt behandling av Presstödskommitténs fyra huvudförslag* (bet. 2014/15:KU12 punkt 7) redovisas att förändrade stödnivåer för hög- och medelfrekventa dagstidningar trädde i kraft den 1 januari 2016 genom förordning (2015:937) om ändring i presstödsförordningen (1990:524). Regeringen utfärdade, efter Europeiska kommissionens godkännande, den 3 mars 2016 förordning (2016:137) om utvecklingsstöd till tryckta allmänna nyhetstidningar. Regeringen har vidare i budgetpropositionen för 2017 lämnat förslag på sänkt reklamskatt och höjda gränser för återbetalning av skatt och redovisningsskyldighet 2017 samt gjort en bedömning om ytterligare sänkt reklamskatt 2019. Vidare anføres att utredningen om en översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle (N 2015:06) i april 2016 lämnade delbetänkandet Som ett brev på posten – Postbefordran och pristak i ett digitaliserat samhälle (SOU 2016:27) och i september 2016 slutbetänkandet Till sista utposten – En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle (SOU 2016:54). Utredningen hade bl.a. till uppgift att utreda effekterna av samdistribution av post och tidningar och hur det skulle påverka möjligheterna för marknadstillträde och effektiv konkurrens. Delbetänkandet och slutbetänkandet har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om *skadestånd vid överträdelse av Europakonventionen* (bet. 2015/16:KU15 punkt 14, rskr. 192) anför regeringen att frågan om skadestånd vid överträdelser av Europakonventionen har behandlats av utredningen Det allmännas ansvar enligt Europakonventionen i betänkandet Skadestånd och Europakonventionen (SOU 2010:87). Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Avsikten är att under riksmötet 2017/18 återkomma till riksdagen med anledning av de förslag som lämnats i betänkandet.

Vidare när det gäller tillkännagivandet om *skadestånd vid överträdelse av regeringsformen* (bet. 2015/16:KU15 punkt 15, rskr. 192) anför regeringen att den har för avsikt att i anslutning till arbetet med frågan om skadestånd vid överträdelse av Europakonventionen ta ställning till vilka åtgärder som ska vidtas med anledning av tillkännagivandet om skadestånd vid överträdelse av regeringsformen.

I fråga om tillkännagivandet om *valhemlighet för synskadades personröster* (bet. 2015/16:KU14 punkt 4, rskr. 205) redovisas i skrivelsen att som ett led i arbetet har bl.a. ett möte med Synskadades Riksförbund ägt rum då olika alternativ diskuterats för att förbättra förutsättningarna för synskadade att personrösta självständigt med t.ex. hjälpmedel eller digital teknik.

När det gäller tillkännagivandet om *befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen* anføres (bet. 2015/16:KU25 punkt 2, rskr.

291) att ärendet bereds inom Regeringskansliet. Regeringen har för avsikt att besluta om tilläggsdirektiv till Indelningskommittén (Fi 2015:09).

Yttranden från andra utskott

Skatteutskottets yttrande

Skatteutskottet behandlar i sitt yttrande (yttr. 2016/17:SkU5y) de nio riksdagsskrivelser som har redovisats som icke slutbehandlade.

I fem fall ser skatteutskottet ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan. I följande fyra fall framhålls vissa synpunkter.

När det gäller avskaffande av reklamskatten kan någon kritik från konstitutionell synpunkt enligt utskottets uppfattning nu inte riktas mot någon regering för dess hantering av frågan.

Utskottet anser trots detta att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Det är bra att regeringen vidtagit åtgärder som syftar till att avveckla reklamskatten och nu aviserar ytterligare steg för att avveckla skatten, men utskottet anser att det dessutom borde vara möjligt för regeringen att närmare ange när riksdagsskrivelsen beräknas vara slutbehandlad.

Den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har under lång tid utvärderat Öresundsavtalet. Utskottet anser att regeringen bör kunna ta ställning i frågan.

Trots att riksdagen påtalat att avsaknaden av ett starkt skydd för våldsutsattas personuppgifter leder till otrygghet och utsatthet och att det därför är viktigt att ett förslag som löser problemen på detta område utarbetas skyndsamt och läggs fram inom rimlig tid har regeringen inte återkommit med konkreta förslag. Utskottet anser att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag.

Riksdagen beslutade under 2015 om ett tillkännagivande till regeringen om att snarast låta se över reglerna för det skatterättsliga företrädaransvaret. Regeringen har inte återkommit med konkreta förslag, vilket den bör göra snarast.

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet konstaterar i sitt yttrande (yttr. 2016/17:JuU8y) att det finns ett förhållandevis stort antal tillkännagivanden som regeringen anser vara slutbehandlade trots att det saknas återrapportering och uppföljning. Utskottet anser att tillkännagivandena inte kan anses vara slutbehandlade så länge sådana uppgifter inte har lämnats till riksdagen.

I vissa ärenden anser utskottet, till skillnad mot regeringen, att de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga för att tillkännagivandena ska anses vara slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om *fler lokala poliser* (rskr. 2014/15:77) anser utskottet att de åtgärder som regeringen redovisar inte är tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses vara slutbehandlat. Statskontorets första delrapport (av totalt tre) om ombildningen av polisen visar att det finns betydande brister inom polisorganisationen när det gäller den lokala bemanningen och att de lokala polisområdenas behov bör prioriteras ytterligare. Statskontorets uppföljning av reformen är inte genomförd, och Polismyndighetens återrapportering av uppdraget i regleringsbrevet för 2017 kommer inte att lämnas förrän i början av 2018. Mot den bakgrunden går det enligt utskottets mening inte att hävda att riksdagens tillkännagivande är slutbehandlat.

Detsamma gäller för tillkännagivandet om *en lokalt förankrad polis* (rskr. 2016/17:90). Utskottet anser inte att de nämnda åtgärderna är tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses vara slutbehandlat.

I riksdagsskrivelse 2014/15:77 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot *brottsligheten på internet*. Ett liknande tillkännagivande om att öka *polisens närvaro på internet* återfinns i riksdagsskrivelse 2015/16:106. I båda ärendena hänvisar regeringen bl.a. till att man i regleringsbrevet för 2017 begär en redovisning från både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten om vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa att myndigheterna har tillräcklig kompetens och beredskap för att utreda it-relaterade brott. De åtgärder som regeringen redovisar är enligt utskottets mening inte tillräckliga, och eftersom myndigheternas återrapportering inte kommer att lämnas förrän i början av 2018 kan tillkännagivandena inte anses vara slutbehandlade.

Vad gäller tillkännagivandet om *straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet* (rskr. 2014/15:138) anser regeringen att det är tillgodosett mot bakgrund av den beslutade propositionen Ny påföljd efter tidigare dom (prop. 2015/16:151, bet. 2015/16:JuU30). Utskottet delar inte regeringens uppfattning. I den aktuella propositionen görs en principiell skillnad mellan brott begångna före en tidigare dom (nyupptäckt brottslighet) och brott begångna efter en tidigare dom men innan påföljden helt har verkställts eller annars upphört (ny brottslighet), varvid bestämmelserna om gemensam straffmätning bara ska kunna tillämpas i den först nämnda situationen. Vid ny brottslighet, som återfall, ska denna beaktas i skärpande riktning vid påföljdsbestämningen. Någon annan ändring av den gällande ordningen avseende straffvärdesbedömningen vid flerfaldig brottslighet föreslår dock inte regeringen. Enligt utskottets bedömning kan de gjorda ändringarna och bedömningarna i propositionen inte anses vara sådana att de motsvarar vad som efterfrågas i tillkännagivandet. Detta kan således inte anses vara slutbehandlat.

Tillkännagivandet om att *genomförandet av den nya polisorganisationen* bör följas upp (rskr. 2015/16:106) redovisas som slutbehandlat mot bakgrund av den löpande avrapporteringen som har skett mellan rikspolischefen och statssekreteraren, Statskontorets uppdrag att utvärdera ombildningen av

polisen och de uppdrag som lämnats till Polismyndigheten i regleringsbrev för 2016 och 2017. Utskottet delar dock inte regeringens bedömning. Av Statskontorets första rapport framgår bl.a. att det inte redan nu går att uttala sig om ombildningens effekter, och de återstående rapporterna kommer att lämnas först i oktober 2017 respektive oktober 2018. De aktuella uppdragen i regleringsbrevet för 2017 kommer också att redovisas först 2018. Mot denna bakgrund kan den aktuella punkten enligt utskottet inte anses vara slutbehandlad.

När det gäller tillkännagivandet om en *effektivare polis* (rskr. 2015/16:106) hänvisar regeringen till extra tillskott av medel till Polismyndigheten i vårändringsbudgeten för 2016 och i budgetpropositionen för 2017 för att göra det möjligt att anställa fler till såväl kärnverksamhet som stödverksamhet. Man uppger också att myndigheten planerar att öka antalet poliser under kommande år. Vidare har Kriminalvården numera större möjlighet att utföra transporter som annars skulle ha utförts av polisen. Härutöver har myndigheten i regleringsbrevet för 2017 fått i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra verksamheten när det gäller såväl det brottsförebyggande arbetet som utredningsverksamheten. Utskottet anser att dessa åtgärder är bra men inte tillräckliga. Det finns i dag ingen oberoende statistik om polisens resultat som kan visa på någon ökad effektivitet. Regeringens bedömning att ärendet är slutbehandlat är därför enligt utskottets mening felaktig.

Riksdagen har lämnat två tillkännagivanden om *vikten av polisens närvaro i brottsutsatta områden* (rskr. 2015/16:106 och 2016/17:90). Bland de åtgärder som regeringen redogör för nämns bl.a. uppdrag till Polismyndigheten i regleringsbrev för 2016 och 2017 om att redovisa respektive analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen att vara en mer närvarande och tillgänglig polis i lokalsamhället. Regeringen nämner även insatsen Mareld som ett exempel på initiativ till att förstärka närvaron i de mest brottsutsatta områdena. Vidare redogörs för ett reformprogram för att lyfta socialt utsatta områden samt att man kommer att tillsätta en nationell samordnare för det brottsförebyggande arbetet. Utskottet anser att flertalet av de åtgärder som regeringen redogör för visserligen kan vara viktiga i sig, men de leder inte nödvändigtvis till att polisens närvaro i brottsutsatta områden ökar. Utskottet anser därför inte att åtgärderna är tillräckliga för att tillkännagivandena ska kunna anses vara slutbehandlade.

Vad gäller tillkännagivandet om att regeringen bör vidhålla målsättningen om *en minimibemanning på 20 000 poliser* (rskr. 2015/16:106) hänvisar regeringen till budgetpropositionen för 2016 där man uttryckte att det är Polismyndigheten som själv ska förfoga över sammansättningen av sina anställda, men att de åtgärder som vidtagits kommer att innebära att antalet poliser kommer att överstiga 20 000. Detta innebär dock inte detsamma som att vidhålla en uttalad målsättning om att antalet poliser ska vara minst 20 000. Enligt utskottet kan tillkännagivandet därför inte anses vara slutbehandlat.

Tillkännagivandet om att *förbättra brottsutredningen, uppföljningen och återkopplingen till brottsoffer* (rskr. 2015/16:106) redovisas som slutbehandlat, mot bakgrund av ändringar i förundersökningskungörelsen, ett uppdrag till Brottsoffermyndigheten (Brom) om att kartlägga brottsutsattas behov av stöd samt ett uppdrag till Polismyndigheten i regleringsbrevet för 2017 om att bl.a. redovisa hur tidigare beslut om att utredningsverksamheten ska utvecklas och förbättras har genomförts. Enligt utskottets mening är dessa åtgärder inte tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses vara slutbehandlat, särskilt inte med tanke på att uppdragen inte ska redovisas förrän den 31 maj 2017 respektive den 10 oktober 2017.

När det gäller tillkännagivandet om att vittnen ska få information om *möjligheterna till olika former av vittnesstöd* (rskr. 2015/16:106) hänvisar regeringen till ett gemensamt uppdrag till Brom och Domstolsverket som beslutades före tillkännagivandet om en långsiktigt hållbar organisation och finansiering av vittnesstödsverksamheten och att myndigheterna ska återrapporera vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de redovisade förslagen. Regeringen nämner även ett uppdrag till Brom i regleringsbrevet för 2017 om en webbaserad grundutbildning för vittnesstöd. Av skrivelsen framgår inte när Brottsoffermyndigheten och Domstolsverkets uppdrag ska återrapporeras, vilket är en brist. Enligt utskottets mening är de nämnda åtgärderna inte tillräckliga för att tillgodose tillkännagivandet och betrakta det som slutbehandlat.

I riksdagsskrivelse 2016/17:90 finns ett tillkännagivande om *fler områdespoliser och kommunpoliser*. Regeringen anser att det är upp till Polismyndigheten att själv organisera de funktioner som finns inom myndigheten. Samtidigt framhåller man betydelsen av att polisens samverkan med lokalsamhället stärks och hänvisar till dialog med rikspolischefen, Statskontorets uppdrag att utvärdera polisens omorganisation samt till uppdrag i Polismyndighetens regleringsbrev för 2017 om att analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit för att bli mer närvarande och tillgänglig i lokalsamhället. Dessa åtgärder är enligt utskottets mening inte tillräckliga. Polismyndighetens återrapporering av uppdraget kommer inte att lämnas förrän i början av 2018. Det är dessutom oklart om regeringen haft för avsikt att följa riksdagens tillkännagivande. Mot denna bakgrund anser justitieutskottet att det inte går att hävda att tillkännagivandet är slutbehandlat.

När det gäller ärenden som fortfarande är under beredning finns det flera fall där regeringen förtjänar kritik för att den inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut. Utskottet har respekt för att beredningen av vissa ärenden kan ta längre tid än andra men finner det ändå anmärkningsvärt att regeringen i vissa frågor inte redovisar några åtgärder över huvud taget.

Riksdagen har lämnat ett tillkännagivande om att *arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras* (rskr. 2014/15:77). I riksdagsskrivelse 2014/15:138 finns ett tillkännagivande om att *kriminalisera försök till häleri av normalgraden* samt ett tillkännagivande om att *ett nytt brott – inbrottsstöld*

– *bör införas med minimistrafvet fängelse i ett år. Härutöver har riksdagen lämnat ett tillkännagivande om att den s.k. straffrabatten bör ses över och att en ny brottsrubricering som tar sikte på systematiska stölder bör införas* (rskr. 2015/16:196).

I samtliga fyra ärenden hänvisar regeringen till utredningen Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85) samt propositionen Grovt fordringsbedrägeri och andra förmögenhetsbrott (prop. 2016/17:131). Regeringen anger också att frågorna är under beredning och att man avser att skaffa ytterligare beredningsunderlag i ärendena.

Utskottet anser att det är bra att regeringen har gått vidare med utredningens förslag och lämnat en proposition till riksdagen. Vad som däremot saknas och som utskottet är kritiskt till är att regeringen inte samtidigt har presenterat något förslag om att införa inbrottsstöld som en ny brottsrubricering, trots att det har gått två år sedan en majoritet i riksdagen uppmanade regeringen att göra detta. Propositionen tillgodoser inte heller tillkännagivandena om vare sig arbetet mot bostadsinbrott, kriminalisering av försök till häleri eller systematiska stölder. Inga kända beredningsåtgärder har heller vidtagits för att tillgodose tillkännagivandena. Utskottet anser därför att det finns anledning att rikta kritik mot regeringen för hanteringen av ärendena.

När det gäller tillkännagivandet om att *regeländringarna för att motverka missbruk av pass även ska gälla fler typer av dokument* (rskr. 2015/16:158) redovisar regeringen inga vidtagna åtgärder utan anger endast att frågan är under beredning. Utskottet finner det anmärkningsvärt att regeringen inte redovisar några som helst åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivande. För detta förtjänar regeringen kritik.

Vad gäller tillkännagivandet om att *Utredningen om renodling av polisens arbetsuppgifter ska återupptas* (rskr. 2015/16:197) hänvisar regeringen till de åtgärder man vidtagit med anledning av ett tidigare tillkännagivande om renodling av polisens arbetsuppgifter (rskr. 2014/15:152). Där redovisas att utredningen om Polismyndighetens uppgifter på djurområdet har remissbehandlats, att ansvaret för transporter av frihetsberövade personer ska övergå till Kriminalvården samt ett pågående projekt med anledning av utredningen Bättre insatser vid missbruk och beroende. Mot bakgrund av detta anser regeringen att det inte finns någon anledning att återuppta Utredningen om renodling av polisens arbetsuppgifter.

Utskottet konstaterar att regeringen endast vidtagit ett fåtal åtgärder för att renodla polisens verksamhet. Förutom att flytta ansvaret för transporter av frihetsberövade personer till Kriminalvården finns i dagsläget inga konkreta förslag från regeringens sida. Trots det anser regeringen att det saknas anledning att återuppta utredningen om att renodla polisens verksamhet. Utskottet anser att det finns anledning att kritisera regeringen för handläggningen av ärendet.

Mot bakgrund av det som här anförts utgår utskottet från att regeringen vidtar lämpliga åtgärder.

I en avvikande mening (S, V, MP) i yttrandet anføres att man utgår från att regeringen respekterar riksdagens skrivelser och hanterar dem på ett skyndsamt sätt för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Men en grundlig beredning av ett ärende kan ta tid.

Vidare anføres i den avvikande meningen att man inte heller delar uppfattningen att ett tillkännagivande inte kan anses vara slutbehandlat förrän de uppdrag som regeringen beslutat om med anledning av tillkännagivandet har slutredovisats. Enligt flera av de aktuella tillkännagivandena ska regeringen återkomma med en redovisning av vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av tillkännagivandet. Regeringen kan således redan genom att t.ex. ge en myndighet i uppdrag att utvärdera eller redovisa en fråga uppfylla den begäran som ett tillkännagivande avser.

Den omständigheten att regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål innebär inte heller att en punkt inte kan anses som slutbehandlad. Den skyldighet som regeringen har är, som framgår ovan, att underrätta riksdagen om man inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål samt om skälen till detta.

Enligt den avvikande meningen finns det inga skäl att anmärka på regeringens redovisning.

Civilutskottets yttrande

I civilutskottets yttrande (yttr. 2016/17:CU4y) redovisas att utskottet våren 2015 behandlade motioner om riktvärden för trafikbuller. Enligt ett tillkännagivande skulle regeringen besluta om ändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader (bet. 2014/15:CU10, rskr. 2014/15:180). Ändringarna var avsedda att underlätta bostadsbyggande i närheten av spårtrafik och vägar. Hösten 2016 behandlade utskottet på nytt motioner om riktvärden för trafikbuller. Enligt ett nytt tillkännagivande skulle regeringen omgående besluta om en ändring i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader enligt det tillkännagivande som riksdagen gjorde våren 2015 (bet. 2016/17:CU1, rskr. 2016/17:70). Utskottet konstaterade att det gått över ett år sedan riksdagens tillkännagivande till regeringen i frågan och ansåg det mycket anmärkningsvärt att regeringen ännu inte hade ändrat förordningen i enlighet med riksdagens tillkännagivande från våren 2015.

Två riksdagsskrivelser avser de ovan redovisade tillkännagivandena om riktvärden för trafikbuller (bet. 2014/15:CU10, rskr. 2014/15:180, punkt N39 i regeringens skrivelse och bet. 2016/17:CU1, rskr. 2016/17:70, punkt N79 i regeringens skrivelse).

I regeringens skrivelse redovisas att regeringen den 17 december 2015 uppdrog åt Boverket att följa upp och beskriva effekterna av bestämmelserna i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader och analysera vilka effekter mer tillåtande riktvärden skulle kunna leda till. Boverket redovisade den 29 december 2016 konsekvenserna av en förändring av förordningen. Inom ramen för Boverkets utredning har det framkommit önskemål om

förtydliganden och justeringar i förordningen från flera aktörer. Det handlar bl.a. om riktvärdet för maximalnivån nattetid på den skyddade sidan samt undantag vid ombyggnader, liksom att se över några frågor som anses oklara i den gällande förordningen. Mot bakgrund av att Boverket identifierat möjliga utvecklingsbehov av förordningen uppdrog regeringen den 23 februari 2017 åt Boverket att ta fram författningsförslag och konsekvensbedömningar om myndigheten såg behov av förändringar av förordningen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2017. Skrivelserna är inte slutbehandlade.

Utskottet vill påminna om att konstitutionsutskottet vid flera tidigare tillfällen har berört frågan om tidsutdräkten vid regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet har bl.a. understrukt vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsutdräkt (bet. 2003/04:KU21). Därutöver har konstitutionsutskottet bl.a. anfört att långa tidsutdräkter skapar en osäkerhet som ofta leder till att ämnet för tillkännagivandet kommer upp på nytt i olika sammanhang i riksdagen (bet. 2007/08:KU21).

Enligt utskottets mening är det angeläget att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden behandlas skyndsamt. Det första tillkännagivandet om riktvärden för trafikbuller är från våren 2015. På grund av den akuta bristen på bostäder i många av landets tillväxtregioner ansåg utskottet att frågan var extra angelägen. Under hösten 2016 gjordes därför ytterligare ett tillkännagivande till regeringen i frågan. Utskottet står fortfarande fast vid sitt ställningstagande att riktvärdena för trafikbuller utomhus bör höjas i vissa delar. Utskottet har emellertid erfarit att regeringen avser att senast i maj 2017 besluta ändringar i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader som i allt väsentligt överensstämmer med riksdagens tillkännagivanden. Utskottet anser därför att det för närvarande inte behövs något uttalande från konstitutionsutskottet i frågan.

Flera riksdagsskrivelser avser också tillkännagivanden som är äldre än ett år. Det gäller bl.a. tillkännagivandet om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag på ett regelverk om tillståndprocesser för vattenverksamheter som är flexibelt och anpassat till småskaliga verksamheter (bet. 2015/16:CU13, rskr. 2015/16:191, punkt M14 i regeringens skrivelse). Här vill utskottet påminna om att konstitutionsutskottet har efterfrågat förbättringar när det gäller bedömningar om när riksdagsskrivelser kan antas bli slutbehandlade, i vart fall om tillkännagivandena är mer än ett år gamla (bet. 2006/07:KU17). Utskottet konstaterar att regeringen beträffande tillkännagivandet om vattenverksamheter inte har redovisat någon prognos om när arbetet beräknas vara avslutat.

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet framhåller i sitt yttrande (yttr. 2016/17:FöU5y) vad som tillkännagivits regeringen när det gäller centrum med specialistkompetens i och forskning om veteraner i betänkandet Vissa frågor om Försvarmaktens personal (bet. 2014/15:FöU7). I Försvarmaktens regleringsbrev för 2017 har

regeringen uppdragit åt Försvarsmakten att senast den 1 juli 2017 inrätta ett särskilt veterancentrum inom myndigheten. Utskottet ser positivt på detta. Samtidigt vill utskottet påminna om att utskottet i tillkännagivandet framhåller vikten av att veteranstödet även omfattar civila som tjänstgjort i olika insatser och att ett centrum ska tjäna såväl civila som militära veteraner, vilket är en viktig roll för ett veterancentrum. Utskottet konstaterar att det fortfarande finns ett behov av att komplettera redovisningen med vilka åtgärder som vidtagits för dessa veteraner.

När det gäller betänkandet Beredskap för kris och krig (bet. 2015/16:FöU7) har riksdagen tillkännaggett att regeringen bör se över föreskriftsstödet för informationsinsatser till allmänheten inför och under en kris. Enligt skrivelsen har regeringen uppdragit åt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att stärka stödet till kommunerna i arbetet med att öka invånarnas kunskap om hur de ska förbereda sig för olika kriser och höjd beredskap. Regeringen har för avsikt att återkomma i frågan till riksdagen i en proposition som planeras under våren 2017. Utskottet konstaterar att regeringen redovisar beredningsläget när det gäller tillkännagivandet i propositionen Viktiga meddelanden till allmänheten via telefon (prop. 2016/17:113). Utskottet bereder propositionen i betänkande 2016/17:FöU12.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet konstaterar i sitt yttrande (yttr. 2016/17:SoU7y) att regeringen har vidtagit åtgärder eller har påbörjat beredning i de fall då tillkännagivanden ännu inte har slutbehandlats. Utskottet är positivt till detta.

I en avvikande mening (M, C, L, KD) erinras om betydelsen av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att vidta åtgärder för att tillgodose riksdagens tillkännagivanden. Tillkännagivanden om organdonationsfrågor, legitimation för kuratorer inom hälso- och sjukvården, förebyggande insatser mot psykisk ohälsa och forskning om posttraumatiskt stressyndrom nämns.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet konstaterar i sitt yttrande (yttr. 2016/17:KrU2y) att det finns ett flertal tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som ännu inte är tillgodosedda. Det äldsta är från riksmötet 2009/10 och gäller hyressättningen inom kulturområdet (bet. 2009/10:KrU1). Regeringen har under flera år hänvisat till pågående beredningsarbete. I årets redovisning anför regeringen att nya principer kommer att börja tillämpas under 2017 (skr. 2016/17:75). Utskottet förutsätter att detta sker.

Utskottet vill också peka på ett tillkännagivande som gäller LAN-spel som beslutades för två år sedan (bet. 2014/15:KrU4). Regeringen aviserade i förra årets redovisning (skr. 2015/16:75) att en proposition skulle lämnas under 2016. Någon proposition lämnades dock inte. Regeringen anför i årets redovisning (skr. 2016/17:75) att avsikten är att en proposition ska lämnas under hösten 2017, men har inte lämnat någon förklaring till fördröjningen.

Utskottet vill också lyfta fram de tillkännagivanden som gäller filmpolitiken och som beslutades våren 2016. I samband med behandlingen av proposition 2015/16:132 Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik och motioner beslutade riksdagen om sju tillkännagivanden som avsåg förutsättningarna för svensk film (bet. 2015/16:KrU11). Det gällde bl.a. grundläggande frågor såsom utredning om filmpolitikens framtid, Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform och finansieringen av filmpolitiken. Det rör sig om frågor som på ett avgörande sätt kan påverka förutsättningarna för svensk film. Regeringen har trots det inte initierat det utredningsarbete som förutsätts i tillkännagivandena. När det gäller tillkännagivandena om utredning om filmpolitikens framtid och om finansieringen av filmpolitiken hänvisar regeringen i stället till att man avser att göra en bred utvärdering av den nya filmpolitiken när konsekvenserna av införandet kan bedömas. Det kan dock enligt utskottets mening inte anses tillfyllest att utvärdera den filmpolitik som riksdagen genom tillkännagivandena har haft invändningar mot.

I en avvikande mening (S, MP) anförs att man delar bedömningen att det är viktigt att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet och att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma tillkännagivanden. Regeringen har dock vidtagit åtgärder eller påbörjat beredning i samtliga de fall då tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde inte har slutbehandlats. Det finns inte anledning att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet anser i sitt yttrande (yttr. 2016/17:TU4y) att den redogörelse som har lämnats av regeringen i allt väsentligt synes ge en korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Utskottet har således inget att invända mot regeringens formella redogörelse; däremot har utskottet synpunkter på regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden om en luftfartsstrategi (rskr. 2014/15:144) och om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206), vilket redovisas närmare nedan.

Utskottet vill framföra att det är av stor vikt att regeringen behandlar riksdagens tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs. Som ett exempel vill utskottet lyfta fram tillkännagivandet om infrastruktur och förutsättningar för cykling, i vilket regeringen uppmanas att ta fram en nationell cykelstrategi som beaktar vad utskottet anför om en sammanhängande cykelinfrastruktur och att cykeln bör betraktas som ett eget transportsätt (rskr. 2014/15:123). Det har nu gått två år sedan nämnda tillkännagivande riktades till regeringen, och utskottet vill påminna om att det i sin senare beredning av frågan valt att avstyrka motionsyrkanden mot bakgrund av att regeringen låtit förstå att en cykelstrategi skulle presenteras under 2016. Eftersom utskottet anser att frågor relaterade till cykling har stor betydelse för ett hållbart resande förutsätter utskottet att regeringen inom en

snar framtid återkommer i frågan och presenterar en nationell cykelstrategi. Utskottet uppmanar således regeringen att göra ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens tillkännagivanden samt i möjligaste mån redovisa kommande åtgärder och sin bedömning av när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat.

I likhet med tidigare år vill utskottet också peka på att det förekommer mer omfattande tillkännagivanden som innehåller olika delmoment, t.ex. tillkännagivandet om it och miljön (rskr. 2013/14:168). Utskottet förutsätter att regeringen vid behandlingen av tillkännagivanden beaktar samtliga sådana eventuella delmoment.

I tillkännagivandet om en luftfartsstrategi anges att en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid. Regeringen hänvisar i denna fråga till att den i januari 2017 presenterade En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem, som förväntas bidra till ett hållbart flygresande, en minskad miljö- och klimatpåverkan samt sunda och rättvisa konkurrensvillkor. Utskottet kan visserligen konstatera att regeringen efter visst dröjsmål presenterade en flygstrategi i januari 2017 där ett antal fokusområden och prioriteringar som anges vara viktiga för flyget både på kort och på lite längre sikt lyfts fram. Dessvärre noterar utskottet att flygstrategin inte svarar mot riksdagens tillkännagivande, eftersom fokus inte har lagts på sådana åtgärder som kan stärka flygets konkurrenskraft. Tvärtom kan vissa av de föreslagna åtgärderna förväntas ha en direkt motsatt effekt. Detta gäller framför allt det i utskottsmajoritetens ögon ovälkomna förslaget om en nationell flygskatt; regeringen uttalar i flygstrategin tydligt sin ambition att en sådan ska införas. Vidare reagerar utskottet på att regeringen i flygstrategin när det gäller Bromma flygplats endast hänvisar till den statliga samordnarens rapport Mer flyg och bostäder, med tillägget att den avser återkomma i frågan. Mot denna bakgrund finner utskottet det otillfredsställande att regeringen har valt att redovisa tillkännagivandet som slutbehandlat. Utskottet vill även påminna om att riksdagens åsikt i denna fråga åter underströks med tydlighet i mars 2017 i ett nytt tillkännagivande om att regeringen snarast bör utforma en nationell flygstrategi som syftar till att säkerställa flygets konkurrenskraft (rskr. 2016/17:185).

I tillkännagivandet om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206) framhålls behovet av att regeringen skyndsamt utarbetar erforderliga regeländringar så att lastbilar med en bruttovikt på 74 ton tillåts trafikera de delar av det allmänna vägnätet som har tillräcklig bärighet, liksom behovet av en generösare dispensgivning och fortsatt utredning när det gäller frågan om att tillåta fordonsekipage på upp till 30 meter. I redovisningen av ärendet hänvisar regeringen till att propositionen Godstrafikfrågor (prop. 2016/17:112), som presenterades i februari 2017, innehåller ett förslag om en ny bärighetsklass: BK4. Utskottet vill mot bakgrund av detta framhålla att det ställer sig positivt till lagförslaget men invänder mot regeringens uttalanden i propositionen om att upplåtandet av ett vägnät för BK4 bl.a. bör vägledas av principen att detta inte får åsidosätta regeringens ambition att flytta över gods

från väg till järnväg och sjöfart, vilket utskottet inte anser ligga i linje med riksdagens tillkännagivande. I praktiken skulle en sådan begränsning kunna innebära att endast ca 8 procent av det statliga vägnätet, fördelat i fem åtskilda geografiska områden, upplåts för lastbilar med en högsta bruttovikt på 74 ton. Utskottet är medvetet om att tillkännagivandet inte är slutbehandlat, men vill trots det framföra den oro som finns över att regeringen hittills i beredning har infört nya principer som strider mot tillkännagivandets intentioner. I sammanhanget vill utskottet även påminna om att det i betänkande 2016/17:TU14 Väg- och fordonsfrågor valde att tillgodose motionsyrkanden om att anta regeringens proposition med ändrade motivuttalanden. Utskottet noterar vidare att regeringen inte redogör närmare för beredningsprocessen för det delmoment i tillkännagivandet som rör frågan om att tillåta längre fordonsekipage. Även i denna fråga vill utskottet hänvisa till betänkande 2016/17:TU14 där utskottet också föreslår att ett tillkännagivande riktas till regeringen om att den skyndsamt bör se över hur längre fordonståg i högre utsträckning kan tillåtas på det svenska vägnätet.

Avslutningsvis finner utskottet det således viktigt att påtala att regeringen inte bara bör behandla riksdagens tillkännagivanden skyndsamt utan även samvetsgrant och under parlamentariskt ansvar.

I en avvikande mening (S, MP, V) anføres att tillkännagivandet om en luftfartsstrategi (rskr. 2014/15:144) har hanterats på ett tillfredsställande sätt genom beslutet om en sådan strategi: En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem. I strategin beaktas flygets stora betydelse för Sveriges ekonomi och konkurrenskraft, liksom dess betydelse när det gäller att tillgodose människors och näringslivets behov av långväga resor och transporter inrikes och utrikes. Flygstrategin innehåller tydliga prioriteringar och en bredd av fokusområden samt har tagits fram i samverkan med flera av branschens aktörer. Liksom regeringen framför i sin redogörelse kommer strategin att utgöra en plattform för det fortsatta arbetet med att utveckla flygets roll och förutsättningar i transportsystemet. Frågan om en nationell flygskatt bereds inte av trafikutskottet, och skatteutskottet har i sitt betänkande 2016/17:SkU24 Punktskatter avstyrkt motionsförslag om att inte införa en flygskatt med hänvisning till pågående beredning inom Regeringskansliet.

Vidare anføres i den avvikande meningen i fråga om den beredning som hittills har gjorts av tillkännagivandet om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206) att man är positiv till att regeringen i proposition 2016/17:112 Godstrafikfrågor anger att ett upplåtande av ett vägnät för den nya bärighetsklassen BK4 bör vägledas av vissa principer för att säkerställa att vägnätet öppnas upp på ett ansvarsfullt sätt. Begränsningarna motiveras av infrastrukturens fysiska förutsättningar, men även av regeringens ambition att uppmuntra miljövänliga järnvägs- och sjöfartstransporter i de fall där dessa alternativ finns till hands. Ett generellt införande av den nya bärighetsklassen på hela det vägnät som har de fysiska förutsättningarna riskerar att leda till en överflyttning av gods från sjöfarten och järnvägen till vägtransporter – en utveckling som bör motverkas. Omställningen till ett långsiktigt hållbart

transportsystem är en av de största utmaningarna som transportpolitiken står inför. För att klara omställningen måste samhället använda transporter smartare, vilket inbegriper en överflyttning av godstrafik från väg till mer kapacitetsstarka och klimatsmarta transporter på järnväg eller till sjöss, inte tvärtom. Vad gäller frågan om att tillåta längre lastbilar är det lämpligt att avvakta det pågående arbetet i frågan.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet anser i sitt yttrande (yttr. 2016/17:MJU5y) att redogörelsen som lämnats av regeringen, med undantag för naturvårdsdirektiven, viltförvaltningsdelegationerna och vattendirektivet, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats. Således har utskottet med nämnda undantag inga invändningar mot regeringens formella redovisning av de beslut som riksdagen har fattat.

Det är enligt utskottets mening angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant. Utskottet anser att det inte är tillfredsställande att regeringen har avslutat tillkännagivandena om naturvårdsdirektiven (rskr. 2014/15:182), om viltförvaltningsdelegationerna (rskr. 2014/15:182) och om vattendirektivet (rskr. 2015/16:209).

När det gäller naturvårdsdirektiven anser utskottet att det är viktigt med en mer decentraliserad viltförvaltning, från europeisk nivå till nationell nivå och från nationell nivå till regional nivå. Det är mycket angeläget att regeringen fortsätter att verka på EU-nivå utifrån utskottets intentioner med tillkännagivandet. Mot bakgrund av regeringens redovisning anser utskottet att skrivelsen inte kan anses slutbehandlad.

Vidare anser utskottet när det gäller viltförvaltningsdelegationerna att det är otillfredsställande att regeringen avslutat tillkännagivandet med hänvisning till att regeringen beslutat om en ändring i förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationerna som innebär att miljö- och naturvårdsorganisationerna företräds av ytterligare en ledamot och natur- och ekoturismföretagen av en ledamot. I enlighet med tillkännagivandet anser utskottet att det borde göras en översyn av huruvida det är möjligt att förtydliga viltförvaltningsdelegationernas mandat och beslutanderätt samt om möjligt förstärka deras befogenheter.

Utskottet ifrågasätter även regeringens bedömning att tillkännagivandet om vattendirektivet är slutbehandlat. I juni 2016 slöts en ramöverenskommelse om den svenska energipolitiken. I överenskommelsen anges bl.a. att Sverige ska ha moderna miljökrav på svensk vattenkraft, men att prövningssystemet utformas på ett sätt som inte blir administrativt och ekonomiskt betungande för den enskilde i förhållande till den eftersträlvade miljönyttan. Flera processer pågår inom ramen för överenskommelsen och regeringen har bl.a. aviserat att den avser att återkomma till riksdagen med en proposition om

prövning av vattenverksamheter. Utskottet delar därför inte regeringens bedömning att ärendet är slutbehandlat.

Slutligen vill utskottet särskilt lyfta fram tillkännagivandet i riksdagsskrivelse 2014/15:182 om en översyn av strandskyddet. Utskottet vill återigen betona att det är angeläget att kraftfulla åtgärder vidtas och att tillkännagivandet hanteras skyndsamt.

I en avvikande mening (S, V, MP) anføres att man utgår från att riksdagens skrivelser respekteras och hanteras skyndsamt av regeringen. När det gäller tillkännagivandena i riksdagsskrivelse 2014/15:182 om naturvårdsdirektiven och om viltförvaltningsdelegationerna och riksdagsskrivelse 2015/16:209 om vattendirektivet har dessa hanterats av regeringen på ett tillfredsställande sätt. Dessa punkter är slutbehandlade, i enlighet med regeringens bedömningar. När det gäller tillkännagivandet i riksdagsskrivelse 2014/15:182 om en översyn av strandskyddet har regeringen i skrivelse 2016/17:75 redovisat att det pågår arbete på området. Utfallet av detta bör avvaktas.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet finner i sitt yttrande (2016/17:NU6y) anledning att särskilt ta upp redovisningen av en av riksdagsskrivelserna: en riksdagsskrivelse med anledning av ett tillkännagivande om förvaltningen av SJ AB (rskr. 2015/16:43 punkt 7).

Utskottet vill dock, innan det kommenterar det enskilda tillkännagivandet om förvaltningen av SJ AB, framhålla att det delar regeringens bedömning vad gäller övriga tillkännagivanden på utskottets beredningsområde. Utskottet har vid tidigare års behandling av regeringens skrivelse om behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen vid flera tillfällen påmint om vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden. Utskottet konstaterar att flera av de tillkännagivanden som utskottet tidigare påtalat dragit ut på tiden nu är tillgodosedda, t.ex. tillkännagivandet i betänkande 2008/09:NU11 om att regeringen bör utvärdera lagstiftningen för civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område. Utskottet välkomnar detta.

När det gäller tillkännagivandet om förvaltningen av SJ AB anser utskottet däremot att regeringens redogörelse i budgetpropositionen för 2017 inte motsvarar det som efterfrågas i riksdagens tillkännagivande och att det därmed inte kan anses vara tillgodosett. Av tillkännagivandet framgår att regeringen inom ramen för SJ:s beslutade ekonomiska mål bör agera på ett mer ansvarsfullt sätt och att den bör omvärdera sina prioriteringar i förhållande till SJ AB. Som framgår av det föregående avsnittet innehåller regeringens redovisning i budgetpropositionen, utöver ett konstaterande av regeringens nuvarande förvaltningsmandat för bolaget, endast en allmän beskrivning av de grundläggande principerna för statens förvaltning av bolag med statligt ägande och ett uttalande att regeringen avser att fortsätta förvalta bolag med statligt ägande enligt dessa principer. I regeringens skrivelse 2016 års redogörelse för bolag med statligt ägande (skr. 2015/16:140), som regeringen hänvisar till i

sin redogörelse, nämns inte riksdagens tillkännagivande, och där finns endast den sedvanliga redogörelsen för SJ AB i bilagan. Regeringen har således inte vidtagit några särskilda åtgärder med anledning av tillkännagivandet.

Utskottet har inget att invända mot de ekonomiska mål som har beslutats för SJ AB och vill även framhålla att det står bakom de grundläggande principerna om att staten ska vara en aktiv, professionell och ansvarsfull ägare samt att förvaltningen av de statliga bolagen ska ske långsiktigt med värdeskapande som övergripande mål.

Utskottet menar att tillkännagivandet måste ses i sitt sammanhang, dvs. mot bakgrund av att regeringen valde att göra ett vinstuttag ur SJ AB på sammanlagt nästan 2 miljarder kronor 2015, vilket enligt vad utskottet tidigare uttalat inte kan anses vara i linje med en ansvarsfull förvaltning. Utskottet noterar dessutom att det av bolagets helårsrapport för 2016 framgår att SJ AB planerar för investeringar på ca 9 miljarder kronor under den kommande femårsperioden – en uppgift som enligt utskottets mening väcker frågor om hur det kan påverka möjligheten att säkerställa en ansvarsfull förvaltning av bolaget.

Att då som regeringen gör endast hänvisa till befintliga mandat och principer menar utskottet inte är tillräckligt för att anse att tillkännagivandet är tillgodosett. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur man har omvärderat sina prioriteringar i förhållande till SJ AB för att därmed agera på ett mer ansvarsfullt sätt i förvaltningen av bolaget inom ramen för befintliga ekonomiska mål.

Utskottet konstaterar att regeringen i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram bör tillgodose riksdagens tillkännagivande. Om regeringen inte skulle dela riksdagens mening bör regeringen redovisa skälen till detta. Utskottet förutsätter därför att regeringen, om den inte delar riksdagens uppfattning i den aktuella frågan, återkommer med en redogörelse för skälen till detta.

I en avvikande mening (S, MP, V) anförs att tillkännagivandet om förvaltningen av SJ AB i och med regeringens redogörelse i budgetpropositionen för 2017 är tillgodosett. Utskottet noterade vid sin behandling av budgetpropositionen regeringens redogörelse med anledning av det aktuella tillkännagivandet och att regeringen i och med detta ansåg att tillkännagivandet var slutbehandlat. Inget av de partier som står bakom utskottets ställningstagande i detta yttrande anförde några invändningar mot regeringens redogörelse eller bedömning av tillkännagivandet i samband med utskottets behandling av budgetpropositionen för 2017. SJ AB är ett bolag som i dag driver sin verksamhet på affärsmässiga grunder och ska prestera i linje med de beslutade ekonomiska målen, mål som antogs på SJ:s årsstämma i april 2014 på förslag av den förra regeringen. SJ AB anför i sin helårsrapport för 2016 att de uppnått ett historiskt starkt årsresultat och att omsättningen ökade till drygt 9,3 miljarder kronor och rörelseresultatet förbättrades med drygt 200 miljoner kronor. Det finns således inget som indikerar att förvaltningen av bolaget inte skulle ske på ett ansvarsfullt sätt.

Tidigare behandling

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21).

En mer utförlig redogörelse för utskottets tidigare ställningstaganden finns i t.ex. betänkande 2014/15:KU21 s. 16 f. över skrivelse 75 våren 2015. En redogörelse finns också i konstitutionsutskottets yttrande 2015/16:KU7y till utbildningsutskottet.

I betänkande 2015/16:KU21 gjorde utskottet följande generella påpekanden (s. 30):

Konstitutionsutskottet konstaterar inledningsvis att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år förbättrats och ger en formellt korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. I likhet med tidigare år ser utskottet positivt på denna utveckling och förutsätter att kvaliteten kommer att behållas i kommande redogörelser. Överlag har redogörelsen blivit mer utförlig än tidigare i fråga om pågående och planerade åtgärder med anledning av riksdagsskrivelser som inte slutredovisas, vilket utskottet välkomnar. Det finns dock enstaka undantag där redogörelsen är mycket kortfattad. Det finns utrymme för förbättringar i detta avseende, så att redogörelsen blir mer fullständig. Utskottet vill också fortsatt framhålla vikten av att regeringen redovisar sin bedömning av när riksdagsskrivelser antas bli slutbehandlade.

En fråga som tas upp i yttranden från andra utskott är vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsåtgång när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet delar denna uppfattning.

Handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Det är, som flera utskott påpekar i sina yttranden, angeläget att regeringen lämnar fullgod information i redogörelsen om orsakerna till fördröjningen i de fall det trots allt blir en fördröjning. Konstitutionsutskottet vill i detta sammanhang upprepa sitt tidigare uttalande om att det inte bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade. I fråga om redogörelsens utförlighet vill utskottet understryka den betydelse som regeringens redogörelse för planerade eller vidtagna åtgärder har för att riksdagen ska kunna avgöra om regeringen har genomfört de beslut som riksdagen har fattat. En omsorgsfull redogörelse är ett viktigt politiskt uppföljningsdokument för den parlamentariska kontrollen.

Konstitutionsutskottet tog vidare upp behandlingen av ett antal enskilda tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet konstaterade också att de propositioner, skrivelser och direktiv genom vilka ett tillkännagivande uppgavs ha slutbehandlats under 2015 i enlighet med utskottets önskemål i

regel innehöll en hänvisning till det aktuella tillkännagivandet, vilket enligt utskottet var värdefullt för riksdagens uppföljningsarbete.

Vidare kan noteras att regeringen i skrivelse 2015/16:75 anförde att riksdagen under riksmötet 2014/15 hade lämnat flera tillkännagivanden till regeringen som innebär att regeringen bör avstå från att vidta åtgärder. Sådana tillkännagivanden kallas ibland för negativa tillkännagivanden. I betänkande 2015/16:KU21 redovisades en kartläggning, som hade genomförts av utskottets kansli, av över 2 000 tillkännagivanden som riksdagen beslutat fr.o.m. riksmötet 1991/92 fram t.o.m. april 2016. Slutsatsen var att de allra flesta tillkännagivanden uppmanar regeringen att se över en fråga och eventuellt återkomma till riksdagen med förslag. Dessa tillkännagivanden kan således inte beskrivas som negativa. Totalt påträffades blott sju fall från 1991/92 och framåt där riksdagens tillkännagivande innebar en uppmaning till regeringen att inte komma med ett visst förslag. De flesta av dessa fall hade inträffat under den innevarande mandatperioden och den föregående.

En slutsats av kartläggningen var vidare att det inte är så lätt att entydigt avgöra vad som är ett negativt tillkännagivande. Ett tillkännagivande kan formuleras som att en viss verksamhet fortsatt ska bedrivas, eller som att regeringen inte ska lägga förslag som innebär att verksamheten ska förändras. I sak kan innebörden vara den samma.

I betänkandet redovisades några relevanta bestämmelser i regeringsformen om riksdagen, regeringen och normgivningsmakten. Utskottet diskuterade därefter frågor om tillkännagivanden.

Översikt av behandlingen av riksdagsskrivelser och tillkännagivanden 1991/92–2016/17

Ordningen med tillkännagivanden var föremål för ett omfattande uppföljnings- och utvärderingsarbete av konstitutionsutskottet under våren 2006. Arbetet redovisades i en promemoria (bet. 2005/06:KU34 bil. 7). Konstitutionsutskottet redovisar årligen (fr.o.m. bet. 2010/11:KU21) uppgifter om regeringens behandling av riksdagens skrivelser och särskilt om behandlingen av tillkännagivanden. I det följande uppdateras redovisningen med uppgifter från skrivelse 2016/17:75.

I tabell 3 nedan redogörs för antalet riksdagsskrivelser och antalet och andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i regeringens skrivelser under perioden 1991/92–2016/17. Av tabellen framgår att andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i skrivelse 2016/17:75 är 43 procent. För hela perioden är genomsnittet 33 procent.

Tabell 3 Antal redovisade samt antal och andel ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2016/17

Regeringens redogörelse	Redovisade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (andel i %)
Skr. 1991/92:15	565	185	33
Skr. 1992/93:15	523	181	35
Skr. 1993/94:15	602	136	27
Skr. 1994/95:15	606	183	30
Skr. 1995/96:15	601	155	26
Skr. 1996/97:15	431	155	36
Skr. 1997/98:75	544	125	23
Skr. 1998/99:75	396	136	34
Skr. 1999/00:75	381	144	38
Skr. 2000/01:75	403	148	37
Skr. 2001/02:75	412	166	40
Skr. 2002/03:75	428	174	41
Skr. 2003/04:75	423	155	37
Skr. 2004/05:75	428	155	36
Skr. 2005/06:75	425	153	36
Skr. 2006/07:75	457	173	38
Skr. 2007/08:75	391	153	39
Skr. 2008/09:75	413	143	35
Skr. 2009/10:75	432	115	27
Skr. 2010/11:75	430	98	23
Skr. 2011/12:75	349	129	37
Skr. 2012/13:75	404	119	30
Skr. 2013/14:75	393	125	32
Skr. 2014/15:75	447	150	34
Skr. 2015/16:75	417	183	44
Skr. 2016/17:75	467	199	43

Källa: Konstitutionsutskottets kansli genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

Riksdagsskrivelser som avser lagar och beslut om statens budget för det kommande budgetåret kan normalt redovisas som slutbehandlade under samma riksmöte. De flesta ej slutbehandlade riksdagsskrivelser avser tillkännagivanden.

I tabell 4 nedan redovisas antalet tillkännagivanden som regeringen redovisat i respektive skrivelse och antalet respektive andelen som redovisats som ej slutbehandlade. I skrivelse 2016/17:75 redovisas behandlingen av fler tillkännagivanden än i någon skrivelse på tjugo år, nämligen 319 stycken. Andelen som redovisas som slutbehandlad i skrivelse 2016/17:75 är 29 procent. När det gäller de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i årets skrivelse har den genomsnittliga tidsåtgången ökat jämfört med förra årets skrivelse. I tabellen redovisas också medianvärde. Extrema värden som har stor inverkan på medelvärdet påverkar inte medianvärdet i samma utsträckning. Medianvärdet kompletterar därför den

information som ges av medelvärde när det gäller den genomsnittliga beredningstiden för de slutbehandlade tillkännagivandena. Medianvärdet för de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelse 2016/17:75 har ökat jämfört med de två föregående åren.

Tabell 4 Antal och andel slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2016/17

Regeringens redogörelse	Antal	Andel	Genomsnittlig tidsåtgång i dagar (median) ^a
	slutbehandlade tkg (totala antalet)	slutbehandlade tkg i %	
Skr. 1995/96:15	159 (321)	50	406 (221)
Skr. 1996/97:15	85 (240)	35	469 (304)
Skr. 1997/98:75	174 (292) ^b	60	521 (301)
Skr. 1998/99:75	78 (202)	39	408 (182)
Skr. 1999/00:75	71 (208)	34	831 (445)
Skr. 2000/01:75	82 (221)	37	767 (397)
Skr. 2001/02:75	67 (232)	29	678 (468)
Skr. 2002/03:75	86 (267)	32	688 (314)
Skr. 2003/04:75	86 (247)	35	724 (449)
Skr. 2004/05:75	76 (223)	34	924 (650)
Skr. 2005/06:75	50 (196)	26	1 045 (1 008)
Skr. 2006/07:75	61 (242)	25	1 090 (572)
Skr. 2007/08:75	45 (187)	23	1 053 (726)
Skr. 2008/09:75	34 (146)	23	1 261 (1 015)
Skr. 2009/10:75	44 (122)	36	1 765 (1 573)
Skr. 2010/11:75	33 (98)	34	2 071 (1 759)
Skr. 2011/12:75	21 (125)	17	1 186 (449)
Skr. 2012/13:75	53 (155)	34	856 (446)
Skr. 2013/14:75	38 (142)	27	856 (668)
Skr. 2014/15:75	41 (176)	23	658 (455)
Skr. 2015/16:75	52 (260)	20	766 (322)
Skr. 2016/17:75	93 (319)	29	804 (627)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen. I de fall brister i redogörelsen för skrivelserna har upptäckts (t.ex. som en följd av felaktig redovisning av slutbehandling av vissa tillkännagivanden) har dessa rättats till i tabellen.

a: Här anges både medelvärde och medianvärde (det sistnämnda inom parentes och kursiverat).

Beräkningarna av genomsnittlig tidsåtgång är utförda i Excel och grundar sig på programmets antagande om månader med 30 dagar (dvs. att ett kalenderår har 360 dagar).

b: Omfattningen av regeringens redogörelse under riksmötet 1997/98 – övergångsvis 18 månader – förklarar avvikelser i antal och andel tillkännagivanden.

Utskottets granskning av regeringens redogörelser innefattar även en kvantitativ mätning av de åtgärder genom vilka regeringen slutbehandlar riksdagens tillkännagivanden. Resultatet av granskningen i denna del redovisas i tabell 5 nedan. Tabellen redogör för andelen åtgärder från regeringen m.fl. som medfört att regeringen har redovisat riksdagsskrivelserna med tillkännagivanden som slutbehandlade. Granskningen innebär att endast den senast vidtagna åtgärden, som därmed innebär en slutbehandling, registreras som orsaken till slutbehandlingen. I många fall har flera åtgärder

vidtagits för att slutbehandla ett tillkännagivande (t.ex. har flertalet av de propositioner som regeringen åberopar som skäl till en slutbehandling föregåtts av någon utredningsåtgärd, dvs. SOU eller Ds).

De kategorier som redovisas i tabellen är propositioner (Prop.), skrivelser (Skr.), genomförda utredningar (SOU/Ds), utredningsdirektiv (Dir.), regeringsbeslut om förordning eller ändring av förordning (För.), regeringsuppdrag till myndigheter inklusive ändring av regleringsbrev (Uppd.), övriga regeringsbeslut (Övr. reg.bes.) samt övriga åtgärder (Övr.). Övriga regeringsbeslut innebär t.ex. regeringsbeslut om avtal med intresseorganisationer eller förordnande av styrelseledamöter. Övriga åtgärder kan vara t.ex. myndighetsåtgärder och myndighetsbeslut (bl.a. utfärdande av allmänna råd eller föreskrifter), domstolsavgöranden och åtgärder från andra aktörer (riksdagsutskott eller EU-institutioner). I denna sistnämnda kategori ryms även fall när regeringen lagt skrivelsen till handlingarna. I kategorin utredningsdirektiv har även räknats in de tillfällen då regeringen beslutat att överlämna ärendet eller en kopia av riksdagsskrivelsen till en pågående utredning.

Tabell 5 Sista vidtagna åtgärd från regeringen m.fl. som lett till slutbehandling av tillkännagivanden, 1995/96–2016/17, andelar uttryckt i procent

Regeringens skrivelse	Prop.	Skr. SOU/ Ds	Dir.	För.	Uppd.	Övr. reg.bes.	Övr.	
Skr. 1995/96:15	40	4	1	14	13	15	4	7
Skr. 1996/97:15	53	2	0	13	14	1	6	12
Skr. 1997/98:75	42	3	0	11	10	21	2	7
Skr. 1998/99:75	24	5	0	10	9	27	11	13
Skr. 1999/00:75	43	10	1	12	8	8	5	12
Skr. 2000/01:75	49	4	1	13	10	12	4	7
Skr. 2001/02:75	54	0	0	12	6	10	13	4
Skr. 2002/03:75	36	7	2	9	5	22	8	10
Skr. 2003/04:75	48	9	0	9	5	2	1	26
Skr. 2004/05:75	51	3	0	17	7	7	4	12
Skr. 2005/06:75	54	12	2	12	4	6	4	6
Skr. 2006/07:75	61	3	2	2	16	5	2	10
Skr. 2007/08:75	29	4	2	18	4	27	4	11
Skr. 2008/09:75	65	6	6	3	6	6	3	6
Skr. 2009/10:75	64	11	7	7	0	5	0	7
Skr. 2010/11:75	73	0	3	3	9	6	0	6
Skr. 2011/12:75	57	5	0	14	0	5	0	19
Skr. 2012/13:75	35	17	0	11	7	11	4	15
Skr. 2013/14:75	53	5	3	13	11	11	0	5
Skr. 2014/15:75	63	12	2	2	2	5	5	7
Skr. 2015/16:75	54	10	0	17	4	8	8	0
Skr. 2016/17:75	48	4	0	9	6	18	14	0
Totalt*	47	6	1	11	8	12	5	9

Källa: Konstitutionsutskottets kansli genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

*Avser andelarna för samtliga tillkännagivanden (1 529 stycken) som redovisats som slutbehandlade i de skrivelser som anges i tabellen.

Av tabell 5 framgår att nära hälften av tillkännagivandena som redovisats som slutbehandlade 1995/96–2016/17 har hanterats genom en proposition. Sett över perioden är denna andel högre under andra hälften av perioden än under den första. En möjlig förklaring till detta kan vara att fler tillkännagivanden ställer krav på regeringen att återkomma med förslag till riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Vissa allmänna frågor

Konstitutionsutskottet konstaterar inledningsvis att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år har förbättrats och ger en formellt korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelserna i skrivelsen för regeringens åtgärder har i många fall blivit mer utförliga. Utskottet ser positivt på denna utveckling och förutsätter att kvaliteten kommer att behållas i kommande redogörelser.

När det gäller de propositioner, skrivelser och direktiv genom vilka ett tillkännagivande uppges ha slutbehandlats under 2016 innehöll dessa propositioner etc. oftast en hänvisning till det aktuella tillkännagivandet och till att tillkännagivandet därmed ansågs ha slutbehandlats. Detta är positivt och utskottet skulle välkomna om detta kan genomföras fullt ut.

Skrivelsen innehåller också uppgifter om regelbeståndet. Utskottet har ovan redovisat uppgifter över tid om andelen EU-relaterade författningar (tabell 1 och anslutande text). Uppgifterna ger en bild av genomförandet av EU-direktiv i svensk rätt.

Utskottet har också ovan redovisat uppgifter om antal och andel slutbehandlade riksdagsskrivelser och tillkännagivanden. Uppgifterna syftar till att ge en övergripande bild och ska tolkas med försiktighet när det gäller enskilda uppgifter. Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen hanterar riksdagens beslut både skyndsamt och noggrant.

När det gäller behandlingen av riksdagsskrivelser inom konstitutionsutskottets område noterar utskottet att tre tillkännagivanden i betänkande 2014/15:KU12 Statens stöd till dagspressen kvarstår som ej slutbehandlade. Utskottet har inga invändningar mot redovisningen. Utskottet vill framhålla att det kan vara värdefullt för riksdagen om regeringen i t.ex. budgetpropositionen återkommer till riksdagen och redovisar beredningsläget rörande de nämnda tre tillkännagivandena och övriga ej slutbehandlade tillkännagivanden.

I yttrandena från övriga utskott till konstitutionsutskottet framhålls ett antal synpunkter som gäller regeringens hantering av riksdagens tillkännagivanden.

Trafikutskottet och försvarsutskottet påpekar i sina yttranden att regeringen inte fullt ut redovisar behandlingen av olika delar av tillkännagivanden. Iakttagelserna gäller tillkännagivanden som redovisas som ej slutbehandlade. Konstitutionsutskottet vill framhålla vikten av att regeringen redovisar behandlingen av samtliga delar som ingår i ett tillkännagivande, både avseende vidtagna och planerade åtgärder i den mån sådana finns att redovisa.

Konstitutionsutskottet har tidigare välkomnat att regeringen tydligt redovisar när den behandlar ett tillkännagivande i t.ex. budgetpropositionen. Vissa utskott, t.ex. justitieutskottet och näringsutskottet, tar i sina yttranden till konstitutionsutskottet om den nu aktuella skrivelse 75 upp frågor där regeringen hänvisar till behandlingen i en tidigare framlagd proposition. Det kan gälla både ej slutbehandlade och slutbehandlade tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen är tydlig i den aktuella propositionen huruvida den anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte med det som redovisas och föreslås. Utskotten ges därmed en möjlighet att reagera i samband med att regeringen gör sin bedömning. Frågan kan därmed behandlas i sitt sakliga sammanhang. Lämpligen kan berört utskott således redovisa sin syn i samband med att regeringen i t.ex. budgetpropositionen redovisar sin behandling av ett tillkännagivande. Om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar bör den, inför

framtagandet av skrivelse 75, kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot den hantering som redovisats. Det finns dock inget formellt hinder mot att ett utskott som av något skäl inte uppmärksammat regeringens redovisning återkommer i samband med behandlingen av skrivelse 75.

I vissa fall kan regeringens återrapportering av ett tillkännagivande delas upp i en formell del, t.ex. att en regeringsstrategi har beslutats, och en mer politisk del, innehållet i strategin. I en fördjupad analys av vissa tillkännagivanden är båda perspektiven relevanta och kan beaktas av utskotten när de ska bedöma om ett tillkännagivande anses vara slutbehandlat eller inte. Yttrandet från trafikutskottet illustrerar detta. Trafikutskottet har inget att invända mot regeringens formella redogörelse; däremot har trafikutskottet synpunkter på innehållet i regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden om bl.a. en luftfartsstrategi. Distinktionen kan förstås som att regeringen anser att den har uppfyllt ett tillkännagivande genom att t.ex. komma med ett förslag inom ett område, medan innehållet i förslaget inte motsvarar det som utskottet har förordat i tillkännagivandet. Det kan dock vara svårt att avgöra var gränsen mellan formell återrapportering och ett politiskt innehåll går.

Riksdagen kan genom ett tillkännagivande ha uppmanat regeringen att tillsätta en utredning. Om regeringen då tillsätter en utredning i linje med vad som begärs i tillkännagivandet är tillkännagivandet tillgodosett och kan anses slutbehandlat. Det krävs således inte att regeringen återkommer med ett förslag till riksdagen om t.ex. ändring av en lag, om tillkännagivandet endast kräver att en utredning ska tillsättas.

Det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt. Det står ett utskott fritt att i sitt ställningstagande till återrapporteringen förtydliga sig och bedöma om kompletterande åtgärder behöver vidtas. Samtidigt bör naturligtvis ett utskott i ett förslag till tillkännagivande från början uttrycka sig så tydligt som möjligt när det gäller vilka åtgärder som förväntas av regeringen.

Yttrandena i vissa delar från trafikutskottet (om lastbilar med en bruttovikt på 74 ton) och civilutskottet (riktvärden för trafikbuller) belyser ett resonemang om tillkännagivanden och relationen mellan riksdagen och regeringen som konstitutionsutskottet förde i behandlingen av förra årets skrivelse 75 (bet. 2015/16:KU21 s. 32 f.). Utskottet redovisade vissa bestämmelser i regeringsformen om normgivningsmakten som är en del av det regelverk som garanterar att riksdagens uppfattning i en viss fråga får genomslag. Även om de formella möjligheter som bestämmelserna medför inte används frekvent är blotta förekomsten av dem central. Genom de formella möjligheter som bestämmelserna ger riksdagen har regeringen skäl att handla så att den tillmötesgår riksdagens önskemål, utan att riksdagen faktiskt använder bestämmelserna.

I utskottens yttranden tas flera tillkännagivanden upp, både sådana som i skrivelsen redovisas som slutbehandlade och sådana som i skrivelsen redovisas som ej slutbehandlade. Konstitutionsutskottet gör följande överväganden.

Ej slutbehandlade tillkännagivanden

När det gäller ej slutbehandlade tillkännagivanden har utskottet tidigare anfört att det, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en mer krävande karaktär än tidigare, borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Konstitutionsutskottet har uttalat att elva år inte kan anses vara en acceptabel tidsåtgång för behandlingen av ett tillkännagivande. Utskottet har också anfört att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling (bet. 2014/15:KU21 s. 28). Det bör inte, har utskottet påpekat, förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30).

Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder. Därigenom får utskotten ett underlag för sin beredning av ärenden, t.ex. motioner, som rör åtgärder inom det aktuella området.

Det borde, har utskottet påpekat tidigare, höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år. Utskottet har förståelse för att det kan ta tid för regeringen att vidta åtgärder för att behandla frågor i tillkännagivanden som kräver omfattande beredning. Som utskottet tidigare har anfört är handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Regeringen har dock att fullödigt redovisa olika åtgärder som vidtas, eller planeras att vidtas, under den tid som tillkännagivandet ännu inte bedöms vara slutbehandlat.

I de fall där det har gått förhållandevis kort tid från att tillkännagivandet gjordes tills skrivelse 75 beslutades av regeringen kan det vara naturligt att redovisningen är kortfattad, samtidigt som regeringen naturligtvis förväntas agera skyndsamt. Det går inte att sätta en tidsgräns för alla tillkännagivanden. Det är förståeligt att det kan vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande åtgärder när det gäller tillkännagivanden som beslutats på hösten före avlämnandet av skrivelse 75. Utskotten tar i sina yttranden inte heller upp några ej slutbehandlade riksdagsskrivelser från det innevarande riksmötet. I några fall tar utskotten upp riksdagsskrivelser från våren 2016. Om ett tillkännagivande som är högst ett år gammalt innebär omfattande åtgärder och rör en komplicerad materia kan det vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande genomförda åtgärder. För tillkännagivanden som är äldre än ett år

torde en avsaknad av åtgärder innebära att man kan säga att regeringen i alla fall inte har agerat skyndsamt.

Skrivelse 75 fyller många värdefulla syften. Ett exempel är att skrivelse 75 ger ett utskott en möjlighet att reagera om det anser att redovisningen av behandlingen av ej slutbehandlade tillkännagivanden är för kortfattad och om utskottet anser att regeringen bör vidta fler åtgärder. Sådana synpunkter kan också vara värdefulla för regeringen som har att återkomma till riksdagen i fråga om alla ej slutbehandlade tillkännagivanden. Regeringen har möjlighet att återkomma till riksdagen i frågan i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse innan skrivelse 75 avlämnas nästa gång. Ytterligare en möjlighet för regeringen är enligt 6 kap. 18 § riksdagsordningen att lämna information till riksdagen muntligen genom ett statsråd vid ett sammanträde med kammaren. I den följande skrivelse 75 ska regeringen redovisa vilka åtgärder som vidtagits, t.ex. i vilka propositioner tillkännagivandet behandlats, även om frågan redan har behandlats i sak i riksdagen.

När det gäller de fall som tagits upp i utskottens yttranden om ej slutbehandlade tillkännagivanden förutsätter konstitutionsutskottet att regeringen beaktar utskottens uttalanden. Det innebär att regeringen bör vidta åtgärder skyndsamt och återkomma till riksdagen så snabbt som möjligt. Den mer formella redovisningen sker i nästa års skrivelse 75 där regeringen ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits. Som utskottet anført kan det finnas skäl för regeringen att återkomma till riksdagen i de aktuella frågorna före det.

Slutbehandlade tillkännagivanden

Regeringen redovisar i skrivelse 75 huruvida den anser att tillkännagivandena är slutbehandlade eller ej. Den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden innebär att utgångspunkten bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Tillkännagivanden är dock inte rättsligt bindande, och om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den eventuella tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas.

Det har förekommit att regeringen i skrivelse 75 har redovisat att ett tillkännagivande är slutredovisat och att berört utskott och konstitutionsutskottet har ansett att så inte är fallet. Regeringen har då återkommit till riksdagen i en proposition och den påföljande skrivelse 75 och redovisat tillkännagivandet på nytt och också eventuella ytterligare åtgärder.

Vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat varierar naturligtvis. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Normalt kan ett tillkännagivande anses slutbehandlat först när det är tillgodosett. I vissa fall

kan det dock vara relevant med en distinktion huruvida ett tillkännagivande är tillgodosett eller inte, även om regeringen anser att det är slutbehandlat. Man kan således tänka sig fall där ett tillkännagivande skulle kunna anses vara slutbehandlat utan att vara tillgodosett, eftersom regeringen inte har vidtagit åtgärder så att intentionerna med tillkännagivandet har tillgodosetts. Ett exempel är behandlingen av ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag som kriminaliserar s.k. eftersupning (bet. 2010/11:SoU8 s. 47 f.). Av redovisningen i skrivelse 2016/17:75 s. 9 följer att regeringen, efter utredning och remissbehandling, inte avser att återkomma med något sådant förslag. Regeringen anger att tillkännagivandet är slutbehandlat. I detta fall skulle man kunna säga att avsikten med tillkännagivandet inte är tillgodosedd, men tillkännagivandet kan ändå vara slutbehandlat.

Även om utgångspunkten är att tillkännagivanden bör tillgodoses av regeringen kan regeringen göra en annan bedömning än riksdagen i en sakfråga och har således rätt att inte följa ett tillkännagivande, helt eller delvis. Det är, som utskottet påpekat ovan, viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt.

Om regeringen tydligt meddelar riksdagen, t.ex. i budgetpropositionen, att den inte avser att tillgodose ett tillkännagivande och skälen för detta, ges riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens ställningstagande. Utfallet kan t.ex. bli att riksdagen inte har några invändningar mot regeringens bedömning eller att riksdagen vidhåller sin ursprungliga uppfattning. Regeringen har att beakta riksdagens ställningstagande i den fortsatta beredningen.

En övergripande beskrivning av hur tillkännagivanden bör hanteras är följande.

1. Utgångspunkten är att regeringen ska följa tillkännagivanden.
2. Om regeringen gör en annan bedömning än riksdagen ska regeringen meddela det.
3. Regeringen har rätt att föra fram uppfattningen att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.
4. Riksdagen kan acceptera att tillkännagivandet är slutbehandlat.
5. Ett utskott och riksdagen kan dock göra en annan bedömning än regeringen och vidhålla sin uppfattning i sak.
6. Utskottet och riksdagen kan då säga att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.
7. Det är utskottet och riksdagen som inom ramen för sin behandling tolkar om tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.
8. Om riksdagen har uttalat att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat, ska regeringen återkomma till riksdagen med redovisning av ytterligare

åtgärder eller med att regeringen vidhåller sin uppfattning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

När det gäller ytterligare led i behandlingen av tillkännagivanden vill utskottet åter påminna om att utskottet i förra årets behandling av skrivelse 75 redovisade vissa bestämmelser i regeringsformen om normgivningsmakten som är en del av det regelverk som garanterar att riksdagens uppfattning i en viss fråga får genomslag (bet. 2015/16:KU21 s. 32 f.). Utskottet framhöll också betydelsen av de parlamentariska kontrollinstrumenten i regeringsformen och pekade på den princip som ytterst reglerar relationen mellan riksdagen och regeringen, nämligen att en regering är beroende av riksdagens förtroende, eller i vart fall att den tolereras av en majoritet i riksdagen, och finns inte denna förutsättning måste den avgå och ersättas av en annan som uppfyller kraven.

Av det som nu sagts följer att det inte kan sägas vara konstitutionellt fel av regeringen att i skrivelse 75 göra bedömningen att vissa tillkännagivanden är slutbehandlade även om de inte skulle vara tillgodosedda. Det kan dock förutsättas vara ovanligt att så sker eftersom utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Av utskottens nu aktuella yttranden framgår att i vissa fall har berörda utskott gjort en annan bedömning än regeringen. Konstitutionsutskottet gör inte någon egen bedömning av de aktuella fallen. Av konstitutionsutskottets resonemang följer dock att i de fall då ett utskott i ett yttrande har anfört att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat har regeringen att återkomma till riksdagen med sina redovisningar och bedömningar.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Redogörelsen

Sedan 2012 redovisar riksdagsstyrelsen behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen i en redogörelse till riksdagen. I årets redogörelse (redog. 2016/17:RS4) redovisas totalt nio riksdagsskrivelser från riksmötet 2013/14 och senare.

Tre av riksdagsskrivelserna är inte slutbehandlade. De gäller en utredning om riksdagens EU-arbete, en översyn av Riksrevisionen och om att låta utreda en anpassning till den allmänna dataskyddsförordningen av dels den nya lagen om registrering och hantering av gåvor mottagna av riksdagsledamöter, dels lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet hade förra året inte några invändningar mot riksdagsstyrelsens redogörelse (bet. 2015/16:KU21).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte några invändningar mot redogörelsen. Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Särskilt yttrande

Riksdagens skrivelser till regeringen, punkt 1 (S, MP, V)

Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Veronica Lindholm (S), Agneta Börjesson (MP), Emanuel Öz (S), Mia Sydow Mölleby (V), Laila Naraghi (S) och Berit Högman (S) anför:

Konstitutionsutskottet för i detta betänkande ett resonemang om hanteringen av tillkännagivanden. Utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Som utskottet anför kan det dock inte sägas vara konstitutionellt fel av regeringen att i skrivelse 75 göra bedömningen att vissa tillkännagivanden är slutbehandlade även om de inte skulle vara tillgodosedda. Vi konstaterar att några utskott har i sina yttranden till konstitutionsutskottet i vissa fall gjort en annan bedömning än regeringen. Det finns avvikande meningar från representanter för våra partier i några utskott. Vi har ingen anledning att ha någon annan uppfattning än den som uttrycks i dessa avvikande meningar, men vi avstår från att reservera oss. Konstitutionsutskottets resonemang kan tjäna som riktlinje för hur man bör se på utskottens yttranden, och vi accepterar att utskottens majoriteter har gjort vissa bedömningar som vi inte prövar i sak.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2016/17:75

Regeringens skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016.

Redogörelse 2016/17:RS4

Redogörelse 2016/17:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

BILAGA 2

Skatteutskottets yttrande 2016/17:SkU5y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet (KU) har bett bl.a. skatteutskottet att senast den 27 april 2017 kl. 14.00 yttra sig över regeringens skrivelse 2016/17:75 och eventuella följdmotioner i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över redogörelsen i de delar som avser riksdagsskrivelser som utskottet medverkat till och som inte var slutbehandlade den 31 december 2016.

Följande nio riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen ännu inte slutbehandlats:

- 2001/02:201 om avskaffande av reklamskatten
- 2011/12:170 om Öresundsavtalet
- 2012/13:77 om noggranna överväganden i fråga om inskränkningar av meddelarfriheten och sekretessbestämmelsernas utformning
- 2013/14:56 om uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler
- 2013/14:186 om ändring av beställningsbemyndiganden och överlåtelse av fastighet
- 2013/14:251 om ett starkare skydd för våldsutsattas personuppgifter
- 2014/15:169 om personligt betalningsansvar
- 2015/16:161 om kontroll av postförsändelser och försändelser förmedlade av kurirföretag
- 2016/17:63 om uppföljning av effekter för företagen.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelse 2016/17:75 redogör regeringen för de åtgärder med anledning av riksdagens skrivelser till regeringen som vidtogs under tiden den 1 januari–31 december 2016. För att underlätta riksdagens utvärderings- och uppföljningsarbete omfattar redogörelsen vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens utgång – främst när riksdagsskrivelserna därigenom kunnat rapporteras som slutbehandlade.

En viktig del av redogörelsen för behandlingen av riksdagsskrivelserna är lagstiftningsärendena och regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar. Många av förordningarna är grunden för en omfattande normgivning på myndighetsnivå. Skrivelsen innehåller därför också uppgifter om regelbeståndet i Svensk författningssamling (SFS) och hos myndigheterna.

Av de riksdagsskrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser de flesta ärendena lagstiftning som utskottet beredde under 2016 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen antagit. Dessa riksdagsskrivelser är i och med detta slutbehandlade.

Enligt redogörelsen har två tillkännagivanden från utskottet slutbehandlats under året. Det gäller tillkännagivanden om att införa en tonnageskatt (prop. 2015/16:127) och om ett krav på kassaregister för utländska näringsidkare som saknar fast driftsställe i Sverige (prop. 2016/17:49).

Nio riksdagsskrivelser har redovisats som icke slutbehandlade. Utskottet behandlar i det följande dessa icke slutbehandlade riksdagsskrivelser.

Utskottets ställningstagande

Avskaffande av reklamskatten

Det är angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med nödvändig skyndsamhet, och det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling.

När det gäller frågan om en avveckling av reklamskatten konstaterar utskottet att det nu har gått 15 år sedan utskottet föreslog ett tillkännagivande om en sådan avveckling med beaktande av de budgetpolitiska målen.

Riksdagen beslutade att göra ett tillkännagivande i enlighet med skatteutskottets förslag den 10 april 2002. Sedan 2002 har frågan tagits upp i det årliga budgetarbetet, och ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten togs 2006 och 2008. Utskottet har vid flera tillfällen påtalat att riksdagens tillkännagivande avser avveckling av hela reklamskatten.

I september 2013 överlämnade Presstödskommittén sitt betänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66). Enligt kommitténs bedömning borde reklamskatten avskaffas i enlighet med riksdagens tillkännagivande från 2002.

Konstitutionsutskottet riktade i maj 2015 ett tillkännagivande till regeringen om att stegvis, till en början riktat mot dagspressen, påbörja processen med att avveckla reklamskatten.

I skrivelsen anför regeringen med hänvisning till budgetpropositionen för 2017 att skattesatsen för annonser i periodiska publikationer sänkts från 3 procent till 2,5 procent och skattesatsen för övriga annonser och reklam sänkts från 8 procent till 7,65 procent. Vidare har gränsen för återbetalning av reklamskatt för annonser i självständiga periodiska publikationer höjts från ett belopp motsvarande en skattepliktig omsättning om högst 50 miljoner kronor till 75 miljoner kronor för ett helt år. Gränsen för redovisningsskyldighet för reklamskatt för övriga annonser och reklam har höjts från 20 000 kronor till 60 000 kronor. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2017. I propositionen gjorde regeringen vidare bedömningen att skattesatsen för annonser i periodiska publikationer bör sänkas från 2,5 procent till 1 procent och skattesatsen för övriga annonser och reklam bör sänkas från 7,65 procent till 6,9 procent fr.o.m. den 1 januari 2019. Om avsatta reformmedel bedöms räcka till ytterligare en sänkning av skattesatserna, bör en sådan sänkning övervägas. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag.

Olika regeringar har i budgetpropositionen för varje år redovisat sina överväganden som inneburit att frågan prioriterats men att det med beaktande av de budgetpolitiska målen inte funnits förutsättningar för en finansiering av en sådan åtgärd. Riksdagen har i sitt budgetbeslut för respektive år godtagit denna uppfattning och samtidigt i allmänhet avvisat en rad motioner om en omedelbar avveckling av reklamskatten. Det kan således enligt utskottets mening inte hävdas att någon regering skulle ha försummat att hörsamma riksdagens begäran att pröva frågan. Till saken hör också att den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har förklarat för riksdagen att hela reklamskatten bör avskaffas. Någon kritik från konstitutionell synpunkt kan enligt utskottets uppfattning nu inte riktas mot någon regering för dess hantering av frågan.

Utskottet anser trots detta att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Det är bra att regeringen vidtagit åtgärder som syftar till att avveckla reklamskatten och nu aviserar ytterligare steg för att avveckla skatten, men utskottet anser att det dessutom borde vara möjligt för regeringen att närmare ange när riksdagsskrivelsen beräknas vara slutbehandlad.

Öresundsavtalet

När det gäller Öresundsavtalet, dvs. riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2011/12:170, beslutade riksdagen den 15 mars 2012 med bifall till en reservation (S, MP, V) om ett tillkännagivande om att skatteavtalet med Danmark bör förhandlas om för att förbättra balansen mellan

bosättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i Öresundsregionen.

I skrivelsen redovisar regeringen att arbetet med att utvärdera det särskilda avtal mellan Sverige och Danmark från 2003 som reglerar kompensationen för förlorade skatteintäkter för personer som arbetspendlar mellan länderna, den s.k. utjämningsordningen, bedöms kunna slutföras under mandatperioden. När utvärderingen är klar kan ställning tas till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige är tillräckligt stort för att kompensera för de kostnader för hemkommunerna som pendlarna medför.

Den nuvarande och tidigare regeringar har under lång tid utvärderat avtalet. Utskottet anser att regeringen bör kunna ta ställning i frågan.

Noggranna överväganden i fråga om inskränkningar av meddelarfriheten och sekretessbestämmelsernas utformning

I samband med riksdagens behandling av regeringens förslag om genomförande av ett nytt EU-direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning beslutade riksdagen den 5 december 2012 i enlighet med utskottets förslag att rikta ett tillkännagivande till regeringen om vikten av de svenska principerna om öppenhet och meddelarfrihet och om att inskränkningar av meddelarfriheten måste föregås av noggranna överväganden. Detsamma gällde utformningen av sekretessreglerna. Riksdagen uttalade också att regeringen borde återkomma till riksdagen i ett annat sammanhang och redogöra för hur man avser att följa utvecklingen i dessa avseenden.

Frågan ledde till en anmälan till konstitutionsutskottet med en begäran om en granskning av regeringens hantering av överenskommelsen, direktivet och propositionen om administrativt samarbete i fråga om skatter, och framför allt hur sekretessfrågorna och meddelarfriheten hade hanterats under processen. KU anförde i betänkande 2012/13:KU20 följande.

I granskningen har det framkommit att Finansdepartementet under förhandlingsarbetet om den aktuella direktivbestämmelsen inte fullt ut har förutsett konsekvenserna för meddelarfriheten vid ett senare genomförande i svensk lagstiftning. Det är lätt hänt att sakfrågorna dominerar förhandlingarna och att de konstitutionella frågorna hamnar i skymundan. Enligt utskottets mening är det dock väsentligt att regeringen ser till att de som företräder Sverige i förhandlingarna alltid har grundlagsregleringen i åtanke och att det finns tillräcklig kompetens för att kunna bevaka de konstitutionella frågorna.

Enligt regeringens skrivelse avser regeringen att före sommaren i en proposition återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur utvecklingen ska följas när det gäller inskränkningar i meddelarfriheten och sekretessbestämmelsernas utformning. I det sammanhanget avser regeringen också att återkomma i frågan om hur den svenska meddelarfriheten ska uppmärksammas i samband med förhandlingar om EU-rättsakter.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler

Ett annat ärende som inte har slutbehandlats rör en ändring av de särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag, de s.k. 3:12-reglerna. Under utskottets beredning av ändringsförslaget framkom farhågor om att det inte kunde uteslutas att det fanns ett behov av ytterligare ändringar som motverkade möjligheterna till inkomstomvandling samtidigt som regelverket värnade gynnsamma villkor för företagande och risktagande.

De aktuella ändringarna innebär att det införs ett kapitalandelskrav om 4 procent som innebär att löneunderlagsregeln bara får tillämpas av delägare som äger en viss minsta andel av kapitalet i företaget. Det lönebaserade utrymmet begränsas också till att per år uppgå till högst 50 gånger den egna eller närståendes kontanta ersättning samtidigt som det höjs från 25 till 50 procent av underlaget. Löneuttagskravet sänks till 9,6 inkomstbasbelopp, och en definition av dotterföretag införs. Slutligen höjs den positiva räntefördelningsräntan.

Riksdagen beslutade den 20 november 2013 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen noga bör följa utvecklingen av de förändringar av 3:12-reglerna som föreslogs i budgetpropositionen för 2014 och vid behov skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som ytterligare justerar regelverket.

I skrivelsen anför regeringen att man den 15 januari 2015 gav Utredningen om översyn av 3:12-reglerna (Fi 2014:06) i uppdrag att se över 3:12-reglerna i syfte att begränsa möjligheterna till inkomstomvandling. Utredningen överlämnade i september 2016 betänkandet Översyn av skattereglerna för delägare i fåmansföretag (SOU 2016:75). Betänkandet har remissbehandlats.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Ändring av beställningsbemyndiganden och överlåtelse av fastighet

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förändrad trängselskatt och infrastruktursatsningar i Stockholm. Riksdagen beslutade den 26 mars 2014 bl.a. att bemyndiga regeringen att utan ersättning överlåta fastigheten Järfälla Barkarby 4:1 till Järfälla kommun. I ärendet anförde skatteutskottet, utan att föreslå ett tillkännagivande till regeringen, att utskottet instämde i det

som försvarsutskottet hade anfört om en analys av de operativa konsekvenserna, en bedömning av merkostnaderna och en dialog med Försvarsmakten i samband med överlåtelsen av den aktuella fastigheten. Skatteutskottet hade i övrigt inget att invända mot att regeringen bemyndigades att överlåta fastigheten.

Enligt skrivelsen beslutade regeringen den 3 april 2014 att godkänna ett avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling. Fortifikationsverket för en kontinuerlig dialog med Järfälla kommun, Stockholms läns landsting och Försvarsmakten om projektet. Fortifikationsverket har ännu inte genomfört någon överlåtelse, och dialogen mellan parterna fortsätter. Regeringen håller sig informerad om dialogen som bl.a. syftar till att de konsekvenser som en överlåtelse av fastigheten medför för Försvarsmaktens verksamhet kan minimeras. Försvarsmaktens arbete med en evakuering av lokalerna pågår.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Ett starkare skydd för våldsutsattas personuppgifter

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förstärkt skydd av personuppgifter för hotade och förföljda personer. Förslaget innebar att Skatteverkets möjlighet att begära biträde av socialnämnden i ärenden om kvarskrivning och sekretessmarkering lyftes fram i lagtexten och att sekretessen för personuppgifter i ärenden om kvarskrivning förstärktes. Förslaget innehöll också en beskrivning av det fortsatta arbetet med att skapa ett starkare skydd för de våldsutsattas personuppgifter.

Riksdagen beslutade den 8 maj 2014 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande till regeringen om att avsaknaden av ett starkt skydd för våldsutsattas personuppgifter leder till otrygghet och utsatthet och att det därför är viktigt att ett förslag som löser problemen på detta område utarbetas skyndsamt och läggs fram inom rimlig tid.

Enligt skrivelsen gav regeringen den 26 juni 2014 en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder som ger ett förstärkt skydd för hotade och förföljda personers personuppgifter (dir. 2014:98). Betänkandet Ökad trygghet för hotade och förföljda personer (SOU 2015:69) överlämnades i juni 2015 och har remitterats. Remisstiden gick ut den 1 december 2015. Regeringen anser att det är viktigt att skyddet för hotade och förföljda personer förstärks och avser därför att arbeta vidare med förslagen i betänkandet.

Trots att riksdagen påtalat att avsaknaden av ett starkt skydd för våldsutsattas personuppgifter leder till otrygghet och utsatthet och att det därför är viktigt att ett förslag som löser problemen på detta område utarbetas skyndsamt och läggs fram inom rimlig tid har regeringen inte återkommit med konkreta förslag. Utskottet anser att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag.

Personligt betalningsansvar

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2014 beslutade riksdagen den 26 mars 2015 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen snarast ska se över reglerna om företrädaransvar, om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård och om bestämmelserna bör ändras för att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten, förbättra villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan.

Enligt skrivelsen gav regeringen den 17 september 2015, som ett underlag för regeringens fortsatta arbete, Skatteverket ett uppdrag att redogöra för hur reglerna om företrädaransvar i vissa fall tillämpas. Uppdraget redovisades den 30 november 2015. Skatteverkets redogörelse har nyanserat bilden av den kritik som har framförts mot regelverket. Enligt skrivelsen bör behovet av ytterligare åtgärder därför övervägas ytterligare innan ett slutligt ställningstagande kan göras i frågan.

Riksdagen beslutade under 2015 om ett tillkännagivande till regeringen om att snarast låta se över reglerna för det skatterättsliga företrädaransvaret. Regeringen har inte återkommit med konkreta förslag, vilket den bör göra snarast.

Kontroll av postförsändelser och försändelser förmedlade av kurirföretag

I samband med att riksdagen under förra riksmötet antog en ny tulllag beslutade riksdagen den 2 mars 2016 att ställa sig bakom det som utskottet anfört om att se över möjligheten att utöka Tullverkets befogenhet att besluta om postspärrar för postförsändelser samt att införa samma möjlighet för försändelser förmedlade av kurirföretag.

Enligt skrivelsen pågår en dialog med Tullverket och behovet av åtgärder analyseras.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Uppföljning av effekter för företagen

Riksdagen behandlade i november 2016 ett förslag om ändringar i mervärdesskattelagen med anledning av tillämpningen av nya EU-bestämmelser om fast egendom. Riksdagen beslutade den 24 november 2016 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen kort efter utgången av 2017 bör följa upp hur de ändrade bestämmelserna har påverkat företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatte redovisningen, och återkomma med förslag på de åtgärder som kan visa sig behövas för att förhindra orimligt ökade administrativa svårigheter med ökade kostnader för företagen som följd.

Enligt skrivelsen avser regeringen att återkomma i frågan under 2018.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Stockholm den 27 april 2017

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Jörgen Hellman (S), Maria Malmer Stenergard (M), Maria Strömkvist (S), Helena Bouveng (M), Olle Felten (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Adnan Dibrani (S), David Lång (SD), Mathias Sundin (L), Daniel Sestrajcic (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S), Jörgen Warborn (M), Jamal El-Haj (S) och Janine Alm Ericson (MP).

BILAGA 3

Justitieutskottets yttrande 2016/17:JuU8y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2017 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Utskottet konstaterar att det finns ett förhållandevis stort antal tillkännagivanden som regeringen anser vara slutbehandlade trots att det saknas återrapportering och uppföljning. Utskottet anser att tillkännagivandena inte kan anses vara slutbehandlade så länge sådana uppgifter inte har lämnats till riksdagen.

I vissa ärenden anser utskottet, till skillnad mot regeringen, att de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga för att tillkännagivandena ska anses vara slutbehandlade.

När det gäller ärenden som fortfarande är under beredning finns det flera fall där regeringen förtjänar kritik för att den inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut. Utskottet har respekt för att beredningen av vissa ärenden kan ta längre tid än andra men finner det ändå anmärkningsvärt att regeringen i vissa frågor inte redovisar några åtgärder över huvud taget.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP, V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redovisas 43 riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av justitieutskottets betänkanden: 1 från riksmötet 2010/11, 1 från 2012/13, 2 från 2013/14, 8 från 2014/15, 25 från 2015/16 och 6 från 2016/17 (första delen av riksmötet). Av dessa redovisas 24 som slutbehandlade och 19 som inte slutbehandlade.

Slutbehandlade tillkännagivanden

I det följande redovisas regeringens redogörelse för 13 av de tillkännagivanden som regeringen anger som slutbehandlade.

Fler lokala poliser

Riksdagen har i ett tillkännagivande begärt att regeringen ska återkomma med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser (bet. 2014/15:JuU1 punkt 10, rskr. 2014/15:77).

I skrivelsen framhåller regeringen att den delar utskottets uppfattning att det är viktigt att på olika sätt säkerställa polisreformens intentioner när det gäller lokalt polisarbete. I regleringsbrev för 2015 och 2016 ställde regeringen därför krav på att Polismyndigheten skulle hålla regeringen löpande informerad om det fortsatta arbetet med ombildningen. Den löpande avrapporteringen har bl.a. skett på de månatliga mötena mellan rikspolischefen och statssekreteraren. I regleringsbrevet för 2016 fick Polismyndigheten också i uppdrag att i årsredovisningen för 2016 lägga särskild vikt vid redovisningen av genomförandet av en lokalt förankrad polisverksamhet.

Den 1 april 2014 fick Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen. Statskontoret lämnade i oktober 2016 sin första rapport av tre om ombildningen. Av rapporten framgår att flera viktiga delar av omorganisationen är genomförda. Statskontoret lyfter bl.a. fram att den operativa flexibiliteten har ökat avsevärt, att Polismyndigheten har skapat en grund för att styra och leda polisen som en sammanhållen myndighet och att steg har tagits för att komma närmare medborgarna. Samtidigt påpekar de att lokalpolisområdenas behov bör prioriteras ytterligare. Statskontoret kommer att lämna sin andra delredovisning den 1 oktober 2017, och uppdraget slutredovisas den 1 oktober 2018.

Härutöver har regeringen, för att ge Polismyndigheten möjlighet att anställa mer personal, tillfört myndigheten medel såväl i vårandringsbudgeten 2016 som i budgeten för 2017. Bland annat finns det behov av fler poliser för att ytterligare stärka förmågan att lokalt förebygga och bekämpa brott. För att säkerställa polisreformens intentioner avser regeringen att fortsätta följa

utvecklingen inom Polismyndigheten. Regeringen begär därför i regleringsbrevet för 2017 att Polismyndigheten ska analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig myndighet i lokalsamhället. Polismyndigheten ska också bedöma hur väl myndigheten möter behoven av polisiär närvaro i särskilt utsatta områden. Återrapporteringen görs i myndighetens årsredovisning för 2017. Skrivelsen redovisas som slutbehandlad i denna del.

Rättsväsendets arbete med brottslighet på internet

I samma betänkande finns ett tillkännagivande om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot brottsligheten på internet (bet. 2014/15:JuU1 punkt 39, rskr. 2014/15:77). Ett liknande tillkännagivande om att öka polisens närvaro på internet återfinns i ett senare betänkande (bet. 2015/16:JuU1 punkt 42, rskr. 2015/16:106).

Regeringen redovisar i skrivelsen att Brottsförebyggande rådet (Brå) i regleringsbrevet för 2015 fick i uppdrag att kartlägga utvecklingen av it-relaterade inslag i de anmälda brotten. Myndigheten skulle även analysera kompetensen och kapaciteten vad gäller it-relaterad brottslighet och forensiska it-undersökningar i den brottsutredande verksamheten. I arbetet ingick att belysa brister och utvecklingsmöjligheter. Uppdraget redovisades den 30 september 2016 (Brå 2016:17).

Riksrevisionen har tidigare genomfört en granskning av polis och åklagares förmåga på detta område (RiR 2015:21). Granskningarna visar att varken polis eller åklagare har beredskap och förmåga att effektivt handlägga och utreda denna typ av brottslighet. I regleringsbrevet för 2017 begär regeringen därför återrapportering från både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Myndigheterna ska med utgångspunkt i nämnda granskningar redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att myndigheterna har tillräcklig kompetens och beredskap för att utreda it-relaterade brott. Av redovisningen ska det också framgå hur myndigheterna arbetar för att sprida och genomföra kunskap om it-relaterad brottslighet inom den egna verksamheten. Redovisning görs i respektive myndighets årsredovisning för 2017.

Mot denna bakgrund anses de båda tillkännagivandena vara slutbehandlade.

Straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet

Riksdagen har i ett tillkännagivande till regeringen anfört att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om att regelverket om straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet ska skärpas och ge uttryck för en strängare syn på flerfaldig brottslighet än vad som är fallet i dag (bet. 2014/15:JuU14 punkt 48, rskr. 2014/15:138).

I skrivelsen hänvisar regeringen till att frågan omfattas av Påföljdsutredningens betänkande Nya påföljder (SOU 2012:34). Regeringen beslutade den 26 november 2015 att överlämna lagrådsremissen Ny påföljd

efter tidigare dom till Lagrådet. I remissen föreslår regeringen att den nuvarande ordningen avseende gemensam straffmätning ska ändras på så sätt att ny brottslighet som utgör återfall inte längre ska omfattas av regleringen om gemensam straffmätning. Ny brottslighet bör i stället beaktas i skärpande riktning vid påföljdsbestämningen. Påföljdsutredningen har härutöver i sitt betänkande gjort bedömningen att regleringen om straffvärdesbedömningen av flerfaldig brottslighet i övrigt har goda skäl för sig och är väl förankrad i rättssystemet. Den bedömningen delas också av de remissinstanser som yttrat sig över den. I lagrådsremissen instämmer regeringen i den bedömningen. Den 17 mars 2016 beslutade regeringen propositionen Ny påföljd efter tidigare dom (prop. 2015/16:151) där regeringen uppger att tillkännagivandet behandlas (bet. 2015/16:JuU30). Skrivelsen är därmed slutbehandlad i denna del.

Uppföljning av den nya polisorganisationen

När det gäller tillkännagivandet om att genomförandet av den nya polisorganisationen bör följas upp (bet. 2015/16:JuU1 punkt 2, rskr. 2015/16:106) framgår det av skrivelsen att regeringen delar utskottets syn på vikten av att följa upp ombildningen av polisen. Regeringen anför att den därför noga har följt Polismyndighetens arbete med att utveckla sin organisation sedan den nya myndigheten bildades och på olika sätt begärt och tagit del av information. I regleringsbrevet för 2015 och 2016 ställde regeringen krav på att Polismyndigheten löpande skulle hålla regeringen informerad om det fortsatta arbetet med ombildningen. Den löpande avrapporteringen har bl.a. skett på de månatliga mötena mellan rikspolischefen och statssekreteraren. I regleringsbrevet för 2016 fick Polismyndigheten också i uppdrag att i årsredovisningen för 2016 lägga särskild vikt vid redovisningen av genomförandet av en lokalt förankrad polisverksamhet.

Den 1 april 2014 fick Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen. Statskontoret lämnade i oktober 2016 sin första rapport av tre om ombildningen. Av rapporten framgår att oförutsedda händelser har bidragit till att ombildningen har fördröjts. Trots det menar Statskontoret att flera viktiga delar av omorganisationen är genomförda. Statskontoret lyfter bl.a. fram att den operativa flexibiliteten har ökat avsevärt, att Polismyndigheten har skapat en grund för att styra och leda polisen som en sammanhållen myndighet och att steg har tagits för att komma närmare medborgarna. Samtidigt påpekar de att många utmaningar återstår och att lokalpolisområdenas behov bör prioriteras ytterligare. Av Statskontorets rapport framgår också att Polismyndigheten löpande följer upp arbetet med ombildningen, bl.a. genom ett stort antal kvantitativa indikatorer som är avsedda att mäta regionernas genomförande av de beslut som fattades av Polissamordningen. Enligt Statskontoret är det dock inte möjligt att redan nu uttala sig om reformens effekter. Erfarenheter från andra omorganisationer visar att stora förändringar initialt ofta leder till en effektivitetsförlust. Därefter följer en uppbyggnadsfas,

och först senare när det gått en tid är det som regel möjligt att uttala sig om reformens effekter. Statskontorets två återstående rapporter ska lämnas senast den 1 oktober 2017 respektive den 1 oktober 2018. Regeringen har dock för avsikt att liksom tidigare på olika sätt noga följa utvecklingen inom Polismyndigheten för att säkerställa att målet med polisreformen nås. Därför begär regeringen i regleringsbrevet för 2017 att Polismyndigheten ska analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig myndighet i lokalsamhället. Polismyndigheten ska också bedöma hur väl myndigheten möter behoven av polisiär närvaro i särskilt utsatta områden. Det finns även andra krav på återrapportering i regleringsbrevet som har kopplingar till myndighetens arbete med ombildningen. Återrapporteringen ska göras i myndighetens årsredovisning för 2017. Mot den beskrivna bakgrunden anges skrivelsen som slutbehandlad i denna del.

Effektivare polis

I samma betänkande finns även ett tillkännagivande om en effektivare polis (bet. 2015/16:JuU1 punkt 3, rskr. 2015/16:106).

I skrivelsen anges att Polismyndigheten i vårändringsbudgeten för 2016 fick extra tillskott av medel vilka bl.a. har använts för att rekrytera fler personer till såväl kärnverksamheten som stödverksamheten. I budgetpropositionen för 2017 beslutade regeringen om ytterligare tillskott till Polismyndigheten för perioden 2017–2020 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 4). Myndigheten har därefter fortsatt att rekrytera civilanställda. Dessutom planerar myndigheten att öka antalet poliser under kommande år. Som ett led i arbetet med att renodla Polismyndighetens uppgifter i syfte att frigöra mer resurser till kärnverksamheten har regeringen föreslagit att Kriminalvården i större utsträckning ska utföra transporter som annars skulle ha utförts av Polismyndigheten. Förändringen trädde i kraft den 1 april 2017.

Regeringen anser, i likhet med utskottet, att Polismyndighetens förmåga att både förebygga och utreda brott behöver stärkas. Regeringen har därför i regleringsbrevet för 2017 gett Polismyndigheten i uppdrag att, på ett flertal punkter när det gäller såväl det brottsförebyggande arbetet som utredningsverksamheten, återkomma med redovisning om vilka åtgärder myndigheten vidtagit för att förbättra verksamheten på dessa områden.

Skrivelsen är därmed slutbehandlad i denna del.

Polisens närvaro i brottsutsatta områden

Betänkandet innehåller även ett tillkännagivande om vikten av polisens närvaro i brottsutsatta områden (bet. 2015/16:JuU1 punkt 7, rskr. 2015/16:106). Ett liknande tillkännagivande finns även i ett senare betänkande (bet. 2016/17:JuU1 punkt 17, rskr. 2016/17:90).

Regeringen anför i skrivelsen att en viktig del i ombildningen av polisen är att Polismyndighetens samverkan med lokalsamhället ska stärkas. Regeringen

har i regleringsbrevet för 2016 gett Polismyndigheten i uppdrag att löpande hålla Justitiedepartementet informerat om det fortsatta genomförandearbetet. Av regleringsbrevet framgår också att myndigheten i årsredovisningen för 2016 skulle lägga särskild vikt vid att redovisa genomförandearbetet när det gäller en lokalt förankrad polisverksamhet. I regleringsbrevet för 2017 begär regeringen att Polismyndigheten ska analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen om en mer närvarande och tillgänglig polis i lokalsamhället. Särskild vikt ska läggas vid att bedöma hur väl Polismyndigheten möter behoven av polisnärvaro i särskilt utsatta områden. Redovisningen ska göras i årsredovisningen för 2017.

I december 2015 beslutade regeringen om ett uppdrag till samtliga myndigheter som omfattas av den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Genom uppdraget ska myndigheterna bl.a. utveckla det lokala arbetet mot organiserad brottslighet. Ett särskilt fokus ska läggas på problematiken i utsatta områden. Regeringen uppger att Polismyndigheten har tagit flera initiativ till att förstärka närvaron i de mest brottsutsatta områdena. Ett exempel är insatsen Mareld i Polisregion Stockholm där några hundra poliser, utöver områdespoliser, ska förstärka närvaron i fyra särskilt prioriterade områden.

Polismyndigheten uppges också fortsätta arbetet med tillsättning av områdespoliser som ska arbeta lokalt samt kontaktskapande gentemot medborgarna. Målsättningen är att de ska vara kända i lokalsamhället och själva ha goda kunskaper om sitt område. Enligt regeringen är det dock inte bara en ökad polisiär närvaro som krävs i dessa områden. Regeringen presenterade därför i juli 2016 ett långsiktigt reformprogram för att minska segregationen i landet. Syftet är att lyfta socialt utsatta områden. Reformprogrammet innehåller en rad åtgärder som tar sikte på långsiktiga lösningar på segregationen och dess mekanismer. Det handlar bl.a. om fler arbetstillfällen, en bättre skola, en minskad bostadssegregation och ett ökat stöd till civilsamhället.

Vidare vill regeringen skapa bättre förutsättningar för ett strukturerat brottsförebyggande arbete över hela landet på såväl lokal som regional och nationell nivå. Därför har en satsning på det brottsförebyggande arbetet lanserats. Regeringen kommer dessutom att tillsätta en nationell samordnare för det brottsförebyggande arbetet och har avsatt medel för att inrätta regionala brottsförebyggande samordnare vid länsstyrelserna.

Mot denna bakgrund anges att dessa tillkännagivanden är slutbehandlade.

Antalet poliser

När det gäller tillkännagivandet om att regeringen bör vidr hålla målsättningen om en minimibemanning på 20 000 poliser (bet. 2015/16:JuU1 punkt 11, rskr. 2015/16:106) redovisas i skrivelsen att regeringen i budgetpropositionen för 2016 uttryckte uppfattningen att det är verksamhetens behov som ska styra sammansättningen av såväl de anställdas kompetenser som antalet anställda i

Polismyndigheten (prop. 2016/17:1 utg.omr. 4). Därför ska Polismyndigheten själv förfoga över vilken kompetens som ska rekryteras. Det är en uppfattning som regeringen vidhåller. För att ge Polismyndigheten möjlighet att stärka sina personella resurser har regeringen tilldelat myndigheten nya medel såväl i vårandringsbudgeten för 2016 som i budgeten för 2017. Polismyndigheten rekryterade under 2016 ett stort antal civilanställda. Samtidigt har myndigheten utökat antalet platser på polisutbildningen och planerar att öka antalet poliser med ca 1 500 kommande år. Det innebär enligt regeringen att antalet poliser kommer att överstiga de 20 000 som utskottet fortfarande vill se som en miniminivå. Skrivelsen är därmed slutbehandlad i denna del.

Utredning, uppföljning och återkoppling till brottsoffer

När det gäller tillkännagivandet om att förbättra brottsutredningen, uppföljningen och återkopplingen till brottsoffer (bet. 2015/16:JuU1 punkt 44, rskr. 2015/16:106) anför det i skrivelsen att regeringen, som ett led i arbetet med att genomföra EU:s brottsofferdirektiv, hösten 2015 beslutade om vissa ändringar i förundersökningskungörelsen (1947:948). Ändringarna innebär bl.a. en stärkt informationsskyldighet till målsäganden generellt under förundersökningen, t.ex. med information om den fortsatta handläggningen av ärendet.

Vidare gav regeringen den 19 maj 2016 Brottsoffermyndigheten (Brom) i uppdrag att kartlägga brottsutsattas behov av stöd under brottmålsprocessen och analysera i vilken utsträckning dessa behov kan tillgodoses genom digitaliseringens möjligheter. Uppdraget ska redovisas den 31 maj 2017.

Regeringen redogör vidare för att Polismyndigheten har fattat ett antal beslut om hur utredningsverksamheten ska utvecklas och förbättras. Regeringen avser att följa upp hur dessa beslut omsätts i verksamheten och har därför i regleringsbrevet för 2017 gett Polismyndigheten i uppdrag att redovisa vilka konkreta förändringar i verksamheten som besluten syftar till, hur långt myndigheten har kommit i genomförandet av besluten och hur myndigheten säkerställer att besluten genomförs fullt ut. Redovisningen ska lämnas till regeringen senast den 10 oktober 2017.

Mot denna bakgrund anges skrivelsen som slutbehandlad i denna del.

Information om möjlighet till vittnesstöd

I betänkande 2015/16:JuU1 finns även ett tillkännagivande om en redogörelse av vilka åtgärder som vidtas för att vittnen ska få information om möjligheterna till olika former av vittnesstöd (punkt 46, rskr. 2015/16:106).

Av skrivelsen framgår att Brom och Domstolsverket i november 2015 redovisade ett gemensamt uppdrag om en långsiktigt hållbar organisation och finansiering av vittnesstödsverksamheten (Ju2014/3767/KRIM). Redovisningen innehåller bl.a. förslag till åtgärder för att vittnen ska få ytterligare information om möjligheterna till olika former av vittnesstöd. Bland annat föreslås att Domstolsverket och domstolarna ska ta ett större

ansvar för att utveckla och sprida den centrala informationen om möjligheterna att få tillgång till vittnesstöd. Brottsoffermyndigheten har även i regleringsbrevet för 2017 fått i uppdrag av regeringen att ta fram en webbaserad grundutbildning för nya vittnesstöd. Härutöver har regeringen i regleringsbrevet för 2017 gett Brom och Domstolsverket i uppdrag att återrapporera till regeringen vilka åtgärder som myndigheterna har vidtagit med anledning av förslagen i rapporten. Skrivelsen redovisas som slutbehandlad i denna del.

Lokalt förankrad polis

I justitieutskottets budgetbetänkande för 2017 finns ett tillkännagivande om att säkerställa att målet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet uppnås (bet. 2016/17:JU1 punkt 9, rskr. 2016/17:90).

I skrivelsen framhåller regeringen att den delar utskottets uppfattning att det är viktigt att på olika sätt säkerställa polisreformens intentioner när det gäller lokalt polisarbete. I regleringsbrevet för 2015 och 2016 ställde regeringen därför krav på att Polismyndigheten löpande skulle hålla regeringen informerad om det fortsatta arbetet med ombildningen. Den löpande avrapporteringen har bl.a. gjorts på de månatliga mötena mellan rikspolischefen och statssekreteraren. I regleringsbrevet för 2016 fick Polismyndigheten också i uppdrag att i årsredovisningen för 2016 lägga särskild vikt vid redovisningen av genomförandet av en lokalt förankrad polisverksamhet.

Den 1 april 2014 fick Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen. Statskontoret lämnade i oktober 2016 sin första rapport av tre om ombildningen. Av rapporten framgår att flera viktiga delar av omorganisationen är genomförda. Statskontoret lyfter bl.a. fram att den operativa flexibiliteten har ökat avsevärt, att Polismyndigheten har skapat en grund för att styra och leda polisen som en sammanhållen myndighet och att steg har tagits för att komma närmare medborgarna. Samtidigt påpekar de att lokalpolisområdenas behov bör prioriteras ytterligare. Statskontoret kommer att lämna sin andra delredovisning den 1 oktober 2017, och uppdraget slutredovisas den 1 oktober 2018.

Regeringen har, för att ge Polismyndigheten möjlighet att anställa mer personal, tillfört myndigheten medel såväl i vårändringsbudgeten 2016 som i budgeten för 2017. Bland annat finns det behov av fler poliser för att ytterligare stärka förmågan att lokalt förebygga och bekämpa brott. För att säkerställa polisreformens intentioner avser regeringen att fortsätta följa utvecklingen inom Polismyndigheten. Regeringen begär därför i regleringsbrevet för 2017 att Polismyndigheten ska analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig myndighet i lokalsamhället. Polismyndigheten ska också bedöma hur väl myndigheten möter behoven av polisiär närvaro i särskilt utsatta områden. Återrapporeringen görs i myndighetens årsredovisning för 2017.

Mot den beskrivna bakgrunden anges skrivelsen som slutbehandlad i denna del.

Fler områdespoliser och kommunpoliser

I budgetbetänkandet för 2017 finns även ett tillkännagivande om fler områdespoliser och kommunpoliser (bet. 2016/17:JuU1 punkt 12, rskr. 2016/17:90).

Regeringen redovisar att Polismyndigheten i sin nya organisation har valt att införa både kommunpoliser och områdespoliser. Det finns nu kommunpoliser i samtliga kommuner vilka ska trygga en långsiktig samverkan i det brottsförebyggande arbetet. Arbetet med att utveckla kommunpolisens roll och kontakter kommer att fortsätta i syfte att säkra kontinuitet i samverkan med kommuner och andra lokala aktörer. Dessutom håller man på att tillsätta områdespoliser som ska arbeta lokalt och kontaktskapande gentemot medborgarna. Målsättningen är att de ska vara kända i lokalsamhället och själva ha goda kunskaper om sitt område. Enligt regeringen ligger det emellertid inom Polismyndighetens ansvar att organisera de funktioner som finns inom myndigheten på det sätt som myndigheten anser lämpligt. Att Polismyndighetens samverkan med lokalsamhället stärks är dock en viktig del i arbetet med utbildningen av polisen. Regeringen uppger att den därför sedan starten av den nya Polismyndigheten 2015 på olika sätt har följt upp myndighetens arbete med att få den nya organisationen på plats. Det har gjorts i dialog med rikspolischefen, genom löpande återsrapportering från Polismyndigheten, genom uppdrag i myndighetens regleringsbrev och genom Statskontorets rapportering. Regeringen avser att fortsätta följa upp utvecklingen inom Polismyndigheten för att säkerställa att målen med reformen nås.

Som ytterligare ett led i denna uppföljning begär regeringen därför i regleringsbrevet för 2017 att Polismyndigheten ska analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig myndighet i lokalsamhället. Polismyndigheten ska också bedöma hur väl myndigheten möter behoven av polisiär närvaro i särskilt utsatta områden. Återsrapporteringen görs i myndighetens årsredovisning för 2017.

Skrivelsen redovisas som slutbehandlad i den här delen.

Tilkännagivanden som är under beredning

Här redovisas regeringens redogörelse för sex av de tillkännagivanden som enligt regeringen inte är slutbehandlade.

Bostadsinbrott

När det gäller tillkännagivandet om att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras (bet. 2014/15:JuU1 punkt 21, rskr. 2014/15:77) anför regeringen följande.

Vissa frågor om bostadsinbrott har behandlats av Egendomsskyddsutredningen i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Regeringen aviserar att den inom kort kommer att besluta propositionen Grovt fordringsbedrägeri och andra förmögenhetsbrott där det kommer att föreslås bl.a. att integritetskränkande inslag ska få större genomslag när det bedöms om ett tillgrepp ska anses utgöra grov stöld. Propositionen beslutades den 16 mars 2017. Frågan bereds vidare inom Regeringskansliet, och regeringen avser att skaffa ytterligare beredningsunderlag i den berörda frågan. Skrivelsen är inte slutbehandlad i den här delen.

Inbrottsstöld

I ett betänkande om straffrättsliga frågor våren 2015 gjorde riksdagen ett tillkännagivande om att ett nytt brott – inbrottsstöld – bör införas med minimistraffet fängelse i ett år (bet. 2014/15:JuU14 punkt 26, rskr. 2014/15:138).

I likhet med i ärendet ovan hänvisar regeringen till att vissa frågor om bostadsinbrott har behandlats av Egendomsskyddsutredningen i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom. Regeringen aviserar att den inom kort kommer att besluta propositionen Grovt fordringsbedrägeri och andra förmögenhetsbrott där det kommer att föreslås bl.a. att integritetskränkande inslag ska få större genomslag när det bedöms om ett tillgrepp ska anses utgöra grov stöld. Propositionen beslutades den 16 mars 2017. Frågan om införande av ett nytt brott – inbrottsstöld – bereds vidare inom Regeringskansliet, och regeringen avser att skaffa ytterligare beredningsunderlag i den berörda frågan. Skrivelsen är inte slutbehandlad i den här delen.

Försök till häleri

I samma betänkande finns ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om att kriminalisera försök till häleri av normalgraden (bet. 2014/15:JuU14 punkt 26, rskr. 2014/15:138).

Även i detta ärende hänvisar regeringen till att frågan om kriminalisering av häleri av normalgraden på försöksstadiet har behandlats av Egendomsskyddsutredningen i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom. Regeringen aviserar att den inom kort kommer att besluta propositionen Grovt fordringsbedrägeri och andra förmögenhetsbrott, vilket också gjordes den 16 mars 2017. Frågan om kriminalisering på försöksstadiet av häleri av normalgraden bereds vidare inom Regeringskansliet och regeringen avser att skaffa ytterligare beredningsunderlag. Skrivelsen är inte slutbehandlad i den här delen.

Regeländringarna för pass ska omfatta fler dokument än vanliga pass

I ett betänkande om åtgärder mot missbruk av svenska pass finns ett tillkännagivande om att de föreslagna ändringarna för pass även ska gälla

främlingspass och resedokument samt att regelverket ska ses över för att motverka missbruk av uppehållstillståndskort (bet. 2015/16:JuU25 punkt 3, rskr. 2015/16:158).

Regeringen anför att frågan för närvarande bereds inom Regeringskansliet och att skrivelsen inte är slutbehandlad i den här delen.

Systematiska stölder

När det gäller tillkännagivandet om att den s.k. straffrabatten bör ses över och att en ny brottsrubricering som tar sikte på systematiska stölder bör införas (bet. 2015/16:JuU18 punkt 30, rskr. 2015/16:196) hänvisar regeringen till att Egendomsskyddsutredningen i december 2013 lämnade betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom. Regeringen aviserar att den inom kort kommer att besluta propositionen Grovt fordringsbedrägeri och andra förmögenhetsbrott, vilket också gjordes den 16 mars 2017. Tillkännagivandet bereds vidare inom Regeringskansliet, och regeringen avser att skaffa ytterligare beredningsunderlag. Skrivelsen är inte slutbehandlad i den här delen.

Renodla polisens arbetsuppgifter

När det gäller tillkännagivandet om att Utredningen om renodling av polisens arbetsuppgifter (Ju 2014:07) ska återupptas (bet. 2015/16:JuU20, punkt 6, rskr. 2015/16:197) hänvisar regeringen till den redogörelse som lämnats under en annan riksdagsskrivelse om vad man gör för att renodla polisens arbete. Där lämnas följande beskrivning.

Betänkandet Med fokus på kärnuppgifterna – En angelägen anpassning av Polismyndighetens uppgifter på djurområdet (SOU 2015:3) har remissbehandlats. Arbetet pågår med att ta fram en lagrådsremiss. Den 1 december 2016 beslutade regeringen propositionen Transporter av frihetsberövade (prop. 2016/17:57, bet. 2016/17:JuU9). För att säkerställa en ändamålsenlig och rättssäker transportverksamhet och för att renodla polisens verksamhet föreslog regeringen i propositionen nya bestämmelser om Kriminalvårdens rätt att transportera frihetsberövade personer åt andra myndigheter. De nya reglerna trädde i kraft den 1 april 2017.

Med anledning av betänkandet Bättre insatser vid missbruk och beroende (SOU 2011:35) pågår ett projekt där regeringen har avsatt medel under 2014–2016 i syfte att få till stånd en praxisändring genom att landsting och kommuner tillsammans med polisen gemensamt utvecklar alternativa lösningar till förvaring i arrest. Nyligen har regeringen beslutat om att Myndigheten för vård och omsorgsanalys ska följa upp effekterna av regeringens satsning. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2018.

Regeringen anser att det är detta arbete som bör drivas vidare och att det saknas anledning att återuppta Utredningen om renodling av polisens arbetsuppgifter. Regeringen avser därför att tillmötesgå det som anförs i

tillkännagivandet genom att fortsätta det arbete som redogjorts för ovan. Skrivelsen är inte slutbehandlad i den här delen.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har under innevarande valperiod lämnat ett stort antal tillkännagivanden till regeringen. Ett åttiotal av dessa har sitt ursprung i justitieutskottet. Det stora antalet tillkännagivanden har också lett till att regeringen vidtagit åtgärder för att utveckla och förbättra politiken inom rättsområdet i den riktning som riksdagen efterfrågat.

Utskottet konstaterar dock att det finns ett förhållandevis stort antal tillkännagivanden som regeringen anser vara slutbehandlade trots att det saknas återrapportering och uppföljning. Utskottet delar inte denna uppfattning utan anser att dessa tillkännagivanden inte kan anses vara slutbehandlade så länge sådana uppgifter inte har lämnats.

Vidare finns det ärenden där utskottet, till skillnad mot regeringen, anser att de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga för att tillkännagivandena ska anses vara slutbehandlade.

När det gäller ärenden som fortfarande är under beredning finns det flera fall där regeringen förtjänar kritik för att den inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut. Utskottet har respekt för att beredningen av vissa ärenden kan ta längre tid än andra men finner det ändå anmärkningsvärt att regeringen i vissa fall inte redovisar några åtgärder över huvud taget. Inte heller redovisas på ett tillfredsställande sätt när ett tillkännagivande beräknas vara slutbehandlat.

Med detta som utgångspunkt vill utskottet framföra synpunkter på regeringens redogörelse i följande ärenden.

När det gäller tillkännagivandet om *fler lokala poliser* (rskr. 2014/15:77) anser utskottet att de åtgärder som regeringen redovisar inte är tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses vara slutbehandlat. Statskontorets första delrapport (av totalt tre) om ombildningen av polisen visar att det finns betydande brister inom polisorganisationen när det gäller den lokala bemanningen och att de lokala polisområdenas behov bör prioriteras ytterligare. Statskontorets uppföljning av reformen är inte genomförd, och Polismyndighetens återrapportering av uppdraget i regleringsbrevet för 2017 kommer inte att lämnas förrän i början av 2018. Mot den bakgrunden går det enligt utskottets mening inte att hävda att riksdagens tillkännagivande är slutbehandlat.

Detsamma gäller för tillkännagivandet om en *lokalt förankrad polis* (rskr. 2016/17:90). Utskottet anser inte att de nämnda åtgärderna är tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses vara slutbehandlat.

I riksdagsskrivelse 2014/15:77 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot *brottsligheten på internet*. Ett liknande tillkännagivande om att *öka polisens närvaro på internet* återfinns i riksdagsskrivelse 2015/16:106. I båda

ärendena hänvisar regeringen bl.a. till att man i regleringsbrevet för 2017 begär en redovisning från både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten om vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa att myndigheterna har tillräcklig kompetens och beredskap för att utreda it-relaterade brott. De åtgärder som regeringen redovisar är enligt utskottets mening inte tillräckliga, och eftersom myndigheternas återrapportering inte kommer att lämnas förrän i början av 2018 kan tillkännagivandena inte anses vara slutbehandlade.

Vad gäller tillkännagivandet om *straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet* (rskr. 2014/15:138) anser regeringen att det är tillgodosett mot bakgrund av den beslutade propositionen Ny påföljd efter tidigare dom (prop. 2015/16:151, bet. 2015/16:JU30). Utskottet delar inte regeringens uppfattning. I den aktuella propositionen görs en principiell skillnad mellan brott begångna före en tidigare dom (nyupptäckt brottslighet) och brott begångna efter en tidigare dom men innan påföljden helt har verkställts eller annars upphört (ny brottslighet), varvid bestämmelserna om gemensam straffmätning bara ska kunna tillämpas i den först nämnda situationen. Vid ny brottslighet, som återfall, ska denna beaktas i skärpande riktning vid påföljdsbestämningen. Någon annan ändring av den gällande ordningen avseende straffvärdesbedömningen vid flerfaldig brottslighet föreslår dock inte regeringen. Enligt utskottets bedömning kan de gjorda ändringarna och bedömningarna i propositionen inte anses vara sådana att de motsvarar vad som efterfrågas i tillkännagivandet. Detta kan således inte anses vara slutbehandlat.

Tillkännagivandet om att *genomförandet av den nya polisorganisationen bör följas upp* (rskr. 2015/16:106) redovisas som slutbehandlat mot bakgrund av den löpande avrapporteringen som har skett mellan rikspolischefen och statssekreteraren, Statskontorets uppdrag att utvärdera utbildningen av polisen och de uppdrag som lämnats till Polismyndigheten i regleringsbrevet för 2016 och 2017. Utskottet delar dock inte regeringens bedömning. Av Statskontorets första rapport framgår bl.a. att det inte redan nu går att uttala sig om utbildningens effekter, och de återstående rapporterna kommer att lämnas först i oktober 2017 respektive oktober 2018. De aktuella uppdragen i regleringsbrevet för 2017 kommer också att redovisas först 2018. Mot denna bakgrund kan den aktuella punkten enligt utskottet inte anses vara slutbehandlad.

När det gäller tillkännagivandet om *en effektivare polis* (rskr. 2015/16:106) hänvisar regeringen till extra tillskott av medel till Polismyndigheten i vårandringsbudgeten för 2016 och i budgetpropositionen för 2017 för att göra det möjligt att anställa fler till såväl kärnverksamhet som stödverksamhet. Man uppger också att myndigheten planerar att öka antalet poliser under kommande år. Vidare har Kriminalvården numera större möjlighet att utföra transporter som annars skulle ha utförts av polisen. Härutöver har myndigheten i regleringsbrevet för 2017 fått i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra verksamheten när det gäller såväl det brottsförebyggande arbetet som utredningsverksamheten. Utskottet anser att

desså åtgärder är bra men inte tillräckliga. Det finns i dag ingen oberoende statistik om polisens resultat som kan visa på någon ökad effektivitet. Regeringens bedömning att ärendet är slutbehandlat är därför enligt utskottets mening felaktig.

Riksdagen har lämnat två tillkännagivanden om vikten av *polisens närvaro i brottsutsatta områden* (rskr. 2015/16:106 och 2016/17:90). Bland de åtgärder som regeringen redogör för nämns bl.a. uppdrag till Polismyndigheten i regleringsbrevet för 2016 och 2017 om att redovisa respektive analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen att vara en mer närvarande och tillgänglig polis i lokalsamhället. Regeringen nämner även insatsen Mareld som ett exempel på initiativ till att förstärka närvaron i de mest brottsutsatta områdena. Vidare redogörs för ett reformprogram för att lyfta socialt utsatta områden samt att man kommer att tillsätta en nationell samordnare för det brottsförebyggande arbetet. Utskottet anser att flertalet av de åtgärder som regeringen redogör för visserligen kan vara viktiga i sig, men de leder inte nödvändigtvis till att polisens närvaro i brottsutsatta områden ökar. Utskottet anser därför inte att åtgärderna är tillräckliga för att tillkännagivandena ska kunna anses vara slutbehandlade.

Vad gäller tillkännagivandet om att regeringen bör *vidhålla målsättningen om en minimibemanning på 20 000 poliser* (rskr. 2015/16:106) hänvisar regeringen till budgetpropositionen för 2016 där man uttryckte att det är Polismyndigheten som själv ska förfoga över sammansättningen av sina anställda, men att de åtgärder som vidtagits kommer att innebära att antalet poliser kommer att överstiga 20 000. Detta innebär dock inte detsamma som att vidhålla en uttalad målsättning om att antalet poliser ska vara minst 20 000. Enligt utskottet kan tillkännagivandet därför inte anses vara slutbehandlat.

Tillkännagivandet om att *förbättra brottsutredningen, uppföljningen och återkopplingen till brottsoffer* (rskr. 2015/16:106) redovisas som slutbehandlad, mot bakgrund av ändringar i förundersökningskungörelsen, ett uppdrag till Brottsoffermyndigheten (Brom) om att kartlägga brottsutsattas behov av stöd samt ett uppdrag till Polismyndigheten i regleringsbrevet för 2017 om att bl.a. redovisa hur tidigare beslut om att utredningsverksamheten ska utvecklas och förbättras har genomförts. Enligt utskottets mening är dessa åtgärder inte tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses vara slutbehandlat, särskilt inte med tanke på att uppdragen inte ska redovisas förrän den 31 maj 2017 respektive den 10 oktober 2017.

När det gäller tillkännagivandet om att vittnen ska få *information om möjligheterna till olika former av vittnesstöd* (rskr. 2015/16:106) hänvisar regeringen till ett gemensamt uppdrag till Brom och Domstolsverket som beslutades före tillkännagivandet om en långsiktigt hållbar organisation och finansiering av vittnesstödsverksamheten och att myndigheterna ska återrapporera vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de redovisade förslagen. Regeringen nämner även ett uppdrag till Brom i regleringsbrevet för 2017 om en webbaserad grundutbildning för vittnesstöd. Av skrivelsen framgår inte när Brottsoffermyndigheten och Domstolsverkets uppdrag ska

återrapporteras, vilket är en brist. Enligt utskottets mening är de nämnda åtgärderna inte tillräckliga för att tillgodose tillkännagivandet och betrakta det som slutbehandlat.

I riksdagsskrivelse 2016/17:90 finns ett tillkännagivande om *fler områdespoliser och kommunpoliser*. Regeringen anser att det är upp till Polismyndigheten att själv organisera de funktioner som finns inom myndigheten. Samtidigt framhåller man betydelsen av att polisens samverkan med lokalsamhället stärks och hänvisar till dialog med rikspolischefen, Statskontorets uppdrag att utvärdera polisens omorganisation samt till uppdrag i Polismyndighetens regleringsbrev för 2017 om att analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit för att bli mer närvarande och tillgänglig i lokalsamhället. Dessa åtgärder är enligt utskottets mening inte tillräckliga. Polismyndighetens återrapportering av uppdraget kommer inte att lämnas förrän i början av 2018. Det är dessutom oklart om regeringen haft för avsikt att följa riksdagens tillkännagivande. Mot denna bakgrund anser utskottet att det inte går att hävda att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Riksdagen har lämnat ett tillkännagivande om att *arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras* (rskr. 2014/15:77). I riksdagsskrivelse 2014/15:138 finns ett tillkännagivande om att *kriminalisera försök till häleri av normalgraden* samt ett tillkännagivande om att *ett nytt brott – inbrottsstöld – bör införas* med minimistrafket fängelse i ett år. Härutöver har riksdagen lämnat ett tillkännagivande om att den s.k. *straffrabatten bör ses över och att en ny brottsrubricering som tar sikte på systematiska stölder bör införas* (rskr. 2015/16:196).

I samtliga fyra ärenden hänvisar regeringen till utredningen Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85) samt propositionen Grovt fordringsbedrägeri och andra förmögenhetsbrott (prop. 2016/17:131). Regeringen anger också att frågorna är under beredning och att man avser att skaffa ytterligare beredningsunderlag i ärendena.

Utskottet anser att det är bra att regeringen har gått vidare med utredningens förslag och lämnat en proposition till riksdagen. Vad som däremot saknas och som utskottet är kritiskt till är att regeringen inte samtidigt har presenterat något förslag om att införa inbrottsstöld som en ny brottsrubricering, trots att det har gått två år sedan en majoritet i riksdagen uppmanade regeringen att göra detta. Propositionen tillgodoser inte heller tillkännagivandena om vare sig arbetet mot bostadsinbrott, kriminalisering av försök till häleri eller systematiska stölder. Inga kända beredningsåtgärder har heller vidtagits för att tillgodose tillkännagivandena. Utskottet anser därför att det finns anledning att rikta kritik mot regeringen för hanteringen av ärendena.

När det gäller tillkännagivandet om att *regeländringarna för att motverka missbruk av pass även ska gälla fler typer av dokument* (rskr. 2015/16:158) redovisar regeringen inga vidtagna åtgärder utan anger endast att frågan är under beredning. Utskottet finner det anmärkningsvärt att regeringen inte redovisar några som helst åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivande. För detta förtjänar regeringen kritik.

Vad gäller tillkännagivandet om att *Utredningen om renodling av polisens arbetsuppgifter ska återupptas* (rskr. 2015/16:197) hänvisar regeringen till de åtgärder man vidtagit med anledning av ett tidigare tillkännagivande om renodling av polisens arbetsuppgifter (rskr. 2014/15:152). Där redovisas att utredningen om Polismyndighetens uppgifter på djurområdet har remissbehandlats, att ansvaret för transporter av frihetsberövade personer ska övergå till Kriminalvården samt ett pågående projekt med anledning av utredningen Bättre insatser vid missbruk och beroende. Mot bakgrund av detta anser regeringen att det inte finns någon anledning att återuppta Utredningen om renodling av polisens arbetsuppgifter.

Utskottet konstaterar att regeringen endast vidtagit ett fåtal åtgärder för att renodla polisens verksamhet. Förutom att flytta ansvaret för transporter av frihetsberövade personer till Kriminalvården finns i dagsläget inga konkreta förslag från regeringens sida. Trots det anser regeringen att det saknas anledning att återuppta utredningen om att renodla polisens verksamhet. Utskottet anser att det finns anledning att kritisera regeringen för handläggningen av ärendet.

Mot bakgrund av det som här anförts utgår utskottet från att regeringen vidtar lämpliga åtgärder.

Stockholm den 27 april 2017

På justitieutskottets vägnar

Annika Hirvonen Falk

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD), Lawen Redar (S), Pål Jonson (M), Richard Jomshof (SD), Rickard Nordin (C) och Sultan Kayhan (S).

Avvikande mening

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 (S, MP, V)

Annikka Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Susanne Eberstein (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V), Lawen Redar (S) och Sultan Kayhan (S) anför:

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när en sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas. Regeringen bör också, särskilt om det gått ett flertal år sedan ett tillkännagivande gjordes, redovisa sin bedömning av när riksdagsskrivelser antas bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 21 f.).

Vi utgår från att regeringen respekterar riksdagens skrivelser och hanterar dem på ett skyndsamt sätt för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Men en grundlig beredning av ett ärende kan ta tid, och flera av de tillkännagivanden som utskottet tar upp har relativt nyligen beslutats. Här kan t.ex. nämnas ändringarna i passlagen för att minska tillgången på svenska pass som kan missbrukas, där lagändringarna trädde i kraft så sent som i april 2016.

Vi delar inte heller uppfattningen att ett tillkännagivande inte kan anses vara slutbehandlat förrän de uppdrag som regeringen beslutat om med anledning av tillkännagivandet har slutredovisats. Enligt flera av de aktuella tillkännagivandena ska regeringen återkomma med en redovisning av vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av tillkännagivandet. Regeringen kan således redan genom att t.ex. ge en myndighet i uppdrag att utvärdera eller redovisa en fråga uppfylla den begäran som ett tillkännagivande avser.

Den omständigheten att regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål innebär inte heller att en punkt inte kan anses som slutbehandlad. Den skyldighet som regeringen har är, som framgår ovan, att underrätta riksdagen om man inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål samt om skälen till detta.

Enligt vår bedömning har regeringen uppfyllt de krav som kan ställas på en redovisning av vilka åtgärder som man vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har beretts av justitieutskottet. Vi finner därför inga skäl att anmärka på regeringens redovisning.

BILAGA 4

Civilutskottets yttrande 2016/17:CU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2016

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet uppmanade den 23 mars 2017 övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 samt eventuella följdmotioner. Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden 1 januari–31 december 2016. Dessutom lämnar regeringen vissa uppgifter om antalet gällande författningar.

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

I yttrandet redovisar civilutskottet de kommentarer som utskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till.

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen.

Av de riksdagsbeslut som redovisas i årets skrivelse faller sammanlagt 34 skrivelser under civilutskottets beredningsområde, varav 20 anges som slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Våren 2015 behandlade utskottet motioner om riktvärden för trafikbuller. Enligt ett tillkännagivande skulle regeringen besluta om ändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader (bet. 2014/15:CU10, rskr. 2014/15:180). Ändringarna var avsedda att underlätta bostadsbyggande i närheten av spårtrafik och vägar. Hösten 2016 behandlade utskottet på nytt motioner om riktvärden för trafikbuller. Enligt ett nytt tillkännagivande skulle regeringen omgående besluta om en ändring i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader enligt det tillkännagivande som riksdagen gjorde våren 2015 (bet. 2016/17:CU1, rskr. 2016/17:70). Utskottet konstaterade att det gått över ett år sedan riksdagens tillkännagivande till regeringen i frågan och ansåg det mycket anmärkningsvärt att regeringen ännu inte hade ändrat förordningen i enlighet med riksdagens tillkännagivande från våren 2015.

Två riksdagsskrivelser avser de ovan redovisade tillkännagivandena om riktvärden för trafikbuller (bet. 2014/15:CU10, rskr. 2014/15:180, punkt N39 i regeringens skrivelse och bet. 2016/17:CU1, rskr. 2016/17:70, punkt N79 i regeringens skrivelse).

I regeringens skrivelse redovisas att regeringen den 17 december 2015 uppdrog åt Boverket att följa upp och beskriva effekterna av bestämmelserna i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader och analysera vilka effekter mer tillåtande riktvärden skulle kunna leda till. Boverket redovisade den 29 december 2016 konsekvenserna av en förändring av förordningen. Inom ramen för Boverkets utredning har det framkommit önskemål om förtydliganden och justeringar i förordningen från flera aktörer. Det handlar bl.a. om riktvärdet för maximalnivån nattetid på den skyddade sidan samt undantag vid ombyggnader, liksom att se över några frågor som anses oklara i den gällande förordningen. Mot bakgrund av att Boverket identifierat möjliga utvecklingsbehov av förordningen uppdrog regeringen den 23 februari 2017 åt Boverket att ta fram författningsförslag och konsekvensbedömningar om myndigheten

såg behov av förändringar av förordningen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2017. Skrivelserna är inte slutbehandlade.

Utskottet vill påminna om att konstitutionsutskottet vid flera tidigare tillfällen har berört frågan om tidsutdräkten vid regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet har bl.a. understrukt vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsutdräkt (bet. 2003/04:KU21). Därutöver har konstitutionsutskottet bl.a. anfört att långa tidsutdräkter skapar en osäkerhet som ofta leder till att ämnet för tillkännagivandet kommer upp på nytt i olika sammanhang i riksdagen (bet. 2007/08:KU21).

Enligt utskottets mening är det angeläget att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden behandlas skyndsamt. Det första tillkännagivandet om riktvärden för trafikbuller är från våren 2015. På grund av den akuta bristen på bostäder i många av landets tillväxtregioner ansåg utskottet att frågan var extra angelägen. Under hösten 2016 gjordes därför ytterligare ett tillkännagivande till regeringen i frågan. Utskottet står fortfarande fast vid sitt ställningstagande att riktvärdena för trafikbuller utomhus bör höjas i vissa delar. Utskottet har emellertid erfarit att regeringen avser att senast i maj 2017 besluta ändringar i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader som i allt väsentligt överensstämmer med riksdagens tillkännagivanden. Utskottet anser därför att det för närvarande inte behövs något uttalande från konstitutionsutskottet i frågan.

Flera riksdagsskrivelser avser också tillkännagivanden som är äldre än ett år. Det gäller bl.a. tillkännagivandet om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag på ett regelverk om tillståndsprocesser för vattenverksamheter som är flexibelt och anpassat till småskaliga verksamheter (bet. 2015/16:CU13, rskr. 2015/16:191, punkt M14 i regeringens skrivelse). Här vill utskottet påminna om att konstitutionsutskottet har efterfrågat förbättringar när det gäller bedömningar om när riksdagsskrivelser kan antas bli slutbehandlade, i vart fall om tillkännagivandena är mer än ett år gamla (bet. 2006/07:KU17). Utskottet konstaterar att regeringen beträffande tillkännagivandet om vattenverksamheter inte har redovisat någon prognos om när arbetet beräknas vara avslutat.

Stockholm den 27 april 2017

På civilutskottets vägnar

Tuve Skånberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tuve Skånberg (KD), Hillevi Larsson (S), Ewa Thalén Finné (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Thomas Finnborg (M), Eva Sonidsson (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Mikael Eskilandersson (SD), Robert Hannah (L), Nooshi Dadgostar (V), Johanna Haraldsson (S), Lars Beckman (M), Jimmy Ståhl (SD), Faradj Koliev (S) och Eva Lindh (S).

BILAGA 5

Försvarsutskottets yttrande 2016/17:FöU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016

Till konstitutionsutskottet

Den 23 mars beslutade konstitutionsutskottet att ge övriga utskott tillfälle att senast den 27 april 2017 yttra sig över skrivelse 2015/16:75, Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016, och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Försvarsutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdags-skrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. Inga följdmotioner föreligger.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Totalt redovisar regeringen 25 riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av försvarskommitténs betänkanden (s. 246 – 247), en skrivelse från 2010/11, en skrivelse från 2011/12, tre skrivelser från 2012/13, två skrivelser från 2014/15, 15 skrivelser från 2015/16 och tre skrivelser från 2016/17. Av dessa redovisas 15 som slutbehandlade. För övriga redovisas beredningsläget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att regeringen antingen har vidtagit åtgärder eller påbörjat beredning i de fall då tillkännagivanden ännu inte slutbehandlats. Utskottet är positivt till detta.

Utskottet vill framhålla vad som tillkännagivits regeringen när det gäller centrum med specialistkompetens i och forskning om veteraner i betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (2014/15:FöU7). I Försvarsmaktens regleringsbrev för 2017 har regeringen uppdragit åt Försvarsmakten att senast den 1 juli 2017 inrätta ett särskilt veterancentrum inom myndigheten. Utskottet ser positivt på detta. Samtidigt vill utskottet påminna om att utskottet i tillkännagivandet framhåller vikten av att veteranstödet även omfattar civila som tjänstgjort i olika insatser och att ett centrum ska tjäna såväl civila som militära veteraner, vilket är en viktig roll för ett veterancentrum. Utskottet konstaterar att det fortfarande finns ett behov av att komplettera redovisningen med vilka åtgärder som vidtagits för dessa veteraner.

När det gäller betänkandet Beredskap för kris och krig (2015/16:FöU7) har riksdagen tillkännagett att regeringen bör se över föreskriftsstödet för informationsinsatser till allmänheten inför och under en kris. Enligt skrivelsen har regeringen uppdragit åt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att stärka stödet till kommunerna i arbetet med att öka invånarnas kunskap om hur de ska förbereda sig för olika kriser och höjd beredskap. Regeringen har för avsikt att återkomma i frågan till riksdagen i en proposition som planeras under våren 2017. Utskottet konstaterar att regeringen redovisar beredningsläget av tillkännagivandet i propositionen Viktiga meddelanden till allmänheten via telefon (prop. 2016/17:113). Utskottet avser att bereda propositionen i betänkande 2016/17:FöU12 som justeras den 4 maj 2017.

I övrigt har utskottet inget att anföra med anledning av skrivelsen.

Stockholm den 25 april 2017

På försvarsutskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (L), Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Jan R Andersson (M), Daniel Bäckström (C), Anders Schröder (MP), Lotta Olsson (M), Paula Holmqvist (S), Roger Richtoff (SD), Mattias Ottosson (S), Dag Klackenberg (M), Johan Büser (S), Teres Lindberg (S) och Per Klarberg (SD).

BILAGA 6

Socialutskottets yttrande 2016/17:SoU7y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2016

Till konstitutionsutskottet

Den 23 mars beslutade konstitutionsutskottet att anmoda övriga utskott att senast den 27 april 2017 yttra sig över skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 jämte eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Socialutskottet kan konstatera att regeringen har vidtagit åtgärder eller har påbörjat beredning i de fall då tillkännagivanden ännu inte har slutbehandlats. Utskottet är positivt till detta.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Det har inte väckts några motioner med anledning av skrivelsen.

Totalt redovisar regeringen 30 riksdagsskrivelser med beslut som riktats till regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden. Av dessa redovisas 20 som slutbehandlade. Tio skrivelser redovisas som ännu inte slutbehandlade: en från riksmötet 2005/06, en från riksmötet 2011/12, en från riksmötet 2012/13, fyra från riksmötet 2013/14, två från riksmötet 2014/15 och en från riksmötet 2015/16.

Utskottets ställningstagande

Socialutskottet kan konstatera att regeringen har vidtagit åtgärder eller har påbörjat beredning i de fall då tillkännagivanden ännu inte har slutbehandlats. Utskottet är positivt till detta. Regeringens redogörelse i skrivelsen är formellt korrekt med undantag för att en hänvisning till SFS 2016:519 saknas (rskr. 2015/16:243).

Stockholm den 27 april 2017

På socialutskottets vägnar

Emma Henriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Henriksson (KD), Anna-Lena Sörenson (S), Cecilia Widegren (M), Lennart Axelsson (S), Katarina Brännström (M), Catharina Bråkenhielm (S), Per Ramhorn (SD), Amir Adan (M), Mikael Dahlqvist (S), Jan Lindholm (MP), Jenny Petersson (M), Kristina Nilsson (S), Carina Herrstedt (SD), Karin Rågsjö (V), Yasmine Larsson (S), Staffan Danielsson (C) och Christina Örnebjär (L).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 (M, C, L, KD)

Emma Henriksson (KD), Cecilia Widegren (M), Katarina Brännström (M), Amir Adan (M), Jenny Petersson (M), Staffan Danielsson (C) och Christina Örnebjär (L) anför:

Vi vill erinra om betydelsen av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att vidta åtgärder för att tillgodose riksdagens tillkännagivanden. Vi vill här särskilt nämna tillkännagivandena i följande betänkanden: betänkande 2011/12:SoU9 (organdonationsfrågor)¹, betänkande 2014/15:SoU17 (legitimation för kuratorer inom hälso- och sjukvården)² och betänkande 2015/16:SoU7 (förebyggande insatser mot psykisk ohälsa och forskning om posttraumatiskt stressyndrom)³.

¹ Rskr. 2011/12:122.

² Rskr. 2014/15:215.

³ Rskr. 2015/16:220 punkt 8 och 22.

BILAGA 7

Kulturutskottets yttrande 2016/17:KrU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har anmodat övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts i ärendet.

I detta yttrande redovisar kulturutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP).

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen.

Totalt redovisar regeringen 18 riksdagsskrivelser med beslut som riktats mot regeringen med anledning av kulturutskottets betänkanden, varav 7 anges vara slutbehandlade.

Kulturutskottet har gått igenom behandlingen av skrivelserna och redovisar i detta yttrande sina överväganden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka betydelsen av att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet av regeringen. Det är viktigt att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärderna drar ut på tiden är det angeläget att regeringen lämnar fullgod information om orsakerna till fördröjningen i aktuella fall. Utskottet vill också peka på att lång tidsåtgång kan skapa en osäkerhet som kan leda till att ämnet för ett tillkännagivande kommer upp på nytt i olika sammanhang.

Utskottet konstaterar att det finns ett flertal tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som ännu inte är tillgodosedda. Det äldsta är från riksmötet 2009/10 och gäller hyressättningen inom kulturområdet (bet. 2009/10:KrU1). Regeringen har under flera år hänvisat till pågående beredningsarbete. I årets redovisning anför regeringen att nya principer kommer att börja tillämpas under 2017 (skr. 2016/17:75). Utskottet förutsätter att detta sker. Utskottet vill också peka på ett tillkännagivande som gäller LAN-spel som beslutades för två år sedan (bet. 2014/15:KrU4). Regeringen aviserade i förra årets redovisning (skr. 2015/16:75) att en proposition skulle lämnas under 2016. Någon proposition lämnades dock inte. Regeringen anför i årets redovisning (skr. 2016/17:75) att avsikten är att en proposition ska lämnas under hösten 2017, men har inte lämnat någon förklaring till fördröjningen.

Utskottet vill också lyfta fram de tillkännagivanden som gäller filmpolitiken och som beslutades våren 2016. I samband med behandlingen av proposition 2015/16:132 Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik och motioner beslutade riksdagen om sju tillkännagivanden som avsåg förutsättningarna för svensk film (bet. 2015/16:KrU11). Det gällde bl.a. grundläggande frågor såsom utredning om filmpolitikens framtid, Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform och

finansieringen av filmpolitiken. Det rör sig om frågor som på ett avgörande sätt kan påverka förutsättningarna för svensk film. Regeringen har trots det inte initierat det utredningsarbete som förutsätts i tillkännagivandena. När det gäller tillkännagivandena om utredning om filmpolitikens framtid och om finansieringen av filmpolitiken hänvisar regeringen i stället till att man avser att göra en bred utvärdering av den nya filmpolitiken när konsekvenserna av införandet kan bedömas. Det kan dock enligt utskottets mening inte anses tillfyllest att utvärdera den filmpolitik som riksdagen genom tillkännagivandena har haft invändningar mot.

Stockholm den 27 april 2017

På kulturutskottets vägnar

Olof Lavesson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Olof Lavesson (M), Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Agneta Gille (S), Aron Emilsson (SD), Saila Quicklund (M), Björn Wiechel (S), Per Lodenius (C), Niclas Malmberg (MP), Isabella Hökmark (M), Anna Wallentheim (S), Bengt Eliasson (L), Roland Utbult (KD), Ida Karkiainen (S), Eva Lohman (M) och Sara-Lena Bjälkö (SD).

Avvikande mening

Avvikande mening (S, MP)

Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Agneta Gille (S), Björn Wiechel (S), Niclas Malmberg (MP), Anna Wallentheim (S) och Ida Karkiainen (S) anför:

Vi delar bedömningen att det är viktigt att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet och att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma tillkännagivanden. Vi konstaterar dock att regeringen har vidtagit åtgärder eller påbörjat beredning i samtliga de fall då tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde inte har slutbehandlats. Vi ser positivt på det. Det finns därför enligt vår bedömning inte anledning att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna.

BILAGA 8

Trafikutskottets yttrande 2016/17:TU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet uppmanade den 23 mars 2017 övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Trafikutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdags-skrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Utskottet anser att regeringens redogörelse i allt väsentligt är korrekt och att den ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Utskottet har dock synpunkter på regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden om en luftfartsstrategi (rskr. 2014/15:144) och finner det otillfredsställande att regeringen har valt att redovisa tillkännagivandet som slutbehandlat. I fråga om regeringens behandling av riksdagens tillkännagivande om tunga lastbilar (rskr. 2014/15:206) invänder utskottet mot att regeringen i den beredning som gjorts hittills har infört nya principer som strider mot tillkännagivandets intentioner.

I en avvikande mening framför S, MP och V att tillkännagivandet om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144) har behandlats på ett tillfredsställande sätt genom beslutet om en sådan strategi, En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem. Vad gäller frågan om tunga lastbilar (rskr. 2014/15:206) anges att det är positivt att upplåtande av ett vägnät för den nya bärighetsklassen BK4 vägleds av vissa principer för att säkerställa att vägnätet öppnas upp på ett ansvarsfullt sätt.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas beslut och beredningsläge för sammanlagt 35 riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. Regeringen redovisar att tolv skrivelser har slutbehandlats under det gångna året, medan 23 skrivelser bereds vidare.

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden

Riksmöte	Antal skrivelser	Slutbehandlade	Bereds vidare
2004/05	1	0	1
2005/06	1	0	1
2012/13	1	0	1
2013/14	9	1	8
2014/15	9	2	7
2015/16	9	5	4
2016/17*	5	4	1
Summa	35	12	23

*Gäller endast första delen av riksmötet.

Slutbehandlade tillkännagivanden

En stor andel av riksdagsskrivelserna utgörs av tillkännagivanden. Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas åtta tillkännagivanden som slutbehandlade. För fyra av dessa medför det också att berörd skrivelse är avslutad. Nedan följer en redovisning av dessa åtta tillkännagivanden och regeringens redogörelse för ärendenas hantering.

Tilkännagivanden som redovisas som slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Tilkännagivande
2013/14:302	Fordonsbesiktning
2013/14:372	Kapacitetstilldelning och trafikledning
	Statistik
2014/15:24	Krav på att medföra dokumentation i lastbilar
2014/15:86	Förhandlingsperson för avveckling av citynära flygplatser
2014/15:144	En strategi för luftfarten
2014/15:207	Ökad kollektivtrafik
2015/16:246	Tillgång till bredband

Fordonsbesiktning

I riksdagsskrivelse 2013/14:302 finns ett tillkännagivande om att en utredning snarast bör genomföras kring hur utförsäljningen av AB Svensk Bilprovning

besiktningstationer har påverkat priser och tillgänglighet på fordonsbesiktningsmarknaden samt att någon ytterligare utförsäljning av bolagets besiktningstationer inte bör utföras förrän utredningen är färdigställd och behandlad.

Regeringen framhåller att den i augusti 2015 uppdrog åt Transportstyrelsen att undersöka marknadssituationen när det gäller besiktning i glesbygd samt besiktning av tunga fordon. Transportstyrelsen redovisade sitt uppdrag den 27 maj 2016. I rapporten konstaterar Transportstyrelsen att den geografiska tillgängligheten har ökat i hela landet sedan omregleringen 2010, även om ökningen har varit större i de tätbefolkade delarna. Vidare noteras att ökningen även har varit större för lätta fordon än för tunga fordon. Enligt Transportstyrelsens bedömning finns dock inte skäl till oro vad gäller tillgängligheten till fordonsbesiktning i landet. Regeringen påtalar även att staten i dag förvaltar aktierna i AB Svensk Bilprovning.

I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) konstaterar regeringen att tillkännagivandet i och med detta är färdigbehandlat.

Kapacitetstilldelning och trafikledning, statistik

I riksdagsskrivelse 2013/14:372 finns tre tillkännagivanden om järnvägspolitiska frågor, varav två redovisas som slutbehandlade. I dessa två tillkännagivanden anføres att regeringen skyndsamt bör utreda (1) hur kapacitetstilldelningen och trafikledningen kan göras mer effektiva och (2) hur tillgången till tillförlitlig och offentlig statistik över punktlighet kan säkerställas liksom möjligheterna att offentliggöra statistik över resande.

Regeringen redovisar att en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av järnvägens organisation tillsattes i maj 2013. I uppdraget ingick att behandla frågor om kapacitetstilldelning, trafikledning och statistik. Regeringen framhåller att slutbetänkandet En annan tågordning – bortom järnvägsknuten (SOU 2015:110) tar fasta på problemen i de aktuella frågorna och kommer med förslag på hur de kan åtgärdas.

I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) konstaterar regeringen att riksdagens tillkännagivanden om kapacitetsledning, trafikledning och statistik därmed är slutbehandlade. Regeringen framhåller samtidigt att tillkännagivandena rör viktiga frågor som regeringen avser att arbeta vidare med i framtiden.

Krav på att medföra dokumentation i lastbilar

I riksdagsskrivelse 2014/15:24 finns två tillkännagivanden om cabotagebestämmelser, varav ett redovisas som slutbehandlat. I tillkännagivandet anføres att regeringen bör införa krav på att medföra internationella frakthandlingar i lastbilar under färd.

Regeringen hänvisar till att det i artikel 8 i förordning (EG) nr 1072/2009, om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg, framgår vilka bevis som ett transportföretag ska kunna

uppvisa vid cabotagekontroller. EU-kommissionen har dock upprepade gånger framhållit att förordningen inte ställer några särskilda krav på hur handlingarna ska förvaras; det räcker således att de finns tillgängliga i transportföretagens lokaler. Vidare har EU-kommissionen aviserat att den för närvarande arbetar med en översyn av ett stort antal bestämmelser som rör väg- och transportområdet. Mot denna bakgrund uppdrog regeringen i oktober 2015 åt Transportstyrelsen att överväga olika alternativ för hur EU:s regler kan ändras så att krav på dokumentation ska kunna ställas direkt i samband med vägkontroller av godstrafik. Den 26 juni 2016 lämnade Transportstyrelsen en slutredovisning av den aktuella delen av uppdraget. I rapporten redogör Transportstyrelsen för insatser som gjorts hittills och betonar att man aktivt kommer att bistå Regeringskansliet med underlag i arbetet med att driva Sveriges position i EU. Vidare redovisar regeringen att den i samband med en riktlinjedebatt om vägtransportens sociala aspekter vid ett TTE-möte i oktober 2015 framfört att det bör bli obligatoriskt att ha bevis i fordonet på vilket slags transport det handlar om.

Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat. Regeringen framhåller dock att den även fortsättningsvis kommer att driva frågan.

Förhandlingsperson för avveckling av citynära flygplatser

I riksdagsskrivelse 2014/15:86 finns ett tillkännagivande om att någon förhandlingsperson för avvecklingen av citynära flygplatser inte bör tillsättas. Regeringen hänvisar till dess beslut i december 2015 om att ändra uppdraget till den samordnare för Bromma flygplats som tillsattes i december 2014. Uppdraget begränsades i och med ändringen till att enbart omfatta att pröva förutsättningarna för att utveckla flygkapacitet och öka möjligheterna till bostadsbebyggelse i Stockholmsregionen, samtidigt som slutredovisningstiden tidigare lades till den 31 mars 2016. Regeringen påminner även om vad som tidigare anförts i skrivelse 2015/16:75 om negativa tillkännagivanden och regeringens utrymme att utreda en viss fråga.

Regeringen konstaterar följaktligen att tillkännagivandet är slutbehandlat.

En strategi för luftfarten

I riksdagsskrivelse 2014/15:144 finns två tillkännagivanden om luftfartsfrågor, varav ett redovisas som slutbehandlat. I detta tillkännagivande anförts att en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid.

Regeringen framför att den i januari 2017 fattade beslut om en svensk flygstrategi. Strategin utgör ett inriktningsdokument och en plattform för det fortsatta arbetet med att utveckla flygets roll och förutsättningar i transportsystemet. Regeringen uppger att strategin ska bidra till ett hållbart flygresande, en minskad miljö- och klimatpåverkan samt sunda och rättvisa konkurrensvillkor. Strategin ska även bidra till effektiva regelverk för att

behålla en hög flygsäkerhet, främja en ökad export av svensk flygteknik och värna Sveriges ställning som stark flygindustrination.

Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Ökad kollektivtrafik

Riksdagsskrivelse 2014/15:207 innehåller ett tillkännagivande om kollektivtrafik, nämligen statens roll i att bidra till att skapa rätt förutsättningar för att kollektivtrafikbranschens mål om en fördubblad kollektivtrafik ska uppnås.

Regeringen framhåller att den i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) har redogjort för hur den avser att behandla tillkännagivandet. Enligt regeringen är det angeläget att samhällsplaneringen i ökad utsträckning främjar en samhällsstruktur med goda möjligheter att resa kollektivt, till fots eller med cykel. Regeringen framför att den stödjer en sådan utveckling genom satsningar på transportinfrastruktur, förbättringar av regelverk och främjande av en hållbar och god samhällsplanering. Ramverket för stadsmiljöavtal och dess fokus på hållbara transporter i städer 2015–2018 lyfts också fram som ett viktigt exempel på en stödjande åtgärd.

I propositionen Infrastruktur för framtiden – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling (prop. 2016/17:21) konstaterar regeringen att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Tillgång till bredband

I riksdagsskrivelse 2015/16:246 finns ett tillkännagivande om att ytterligare ansträngningar bör göras för att alla invånare, såväl på landsbygden som i ytterstadsområden, ska få ännu bättre tillgång till bredband.

Regeringen redovisar att den fattade beslut om en bredbandsstrategi – Sverige helt uppkopplat 2025 – i december 2016.

Regeringen anser därmed att den har omhändertagit tillkännagivandet.

Tilkännagivanden under beredning

Regeringen uppger att 28 tillkännagivanden är under fortsatt beredning. Nedan följer en redovisning över det arbete som regeringen har utfört hittills med anledning av dessa tillkännagivanden samt i förekommande fall en redovisning av den fortsatta beredningsprocessen.

Tilkännagivanden som redovisas som under beredning

Riksdagsskrivelse	Tilkännagivande
2004/05:178	Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar
2012/13:259	Flygtrafikledningstjänst
2013/14:168	It och miljön
2013/14:181	Kommunikationsutrustning och körning
2013/14:217, 218	Säkra uppställningsplatser
2013/14:372	Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur
2013/14:373	Samhällsuppdrag

2013/14:374	Åtgärder inom sjöfarten
2013/14:375	Redovisningscentraler för taxi
2014/15:24	Beställaransvar
2014/15:25	Beslut om omhändertagande och klampning
2014/15:123	Infrastruktur och förutsättningar för cykling
	Trafikregler för cykling
2014/15:144	Transportstyrelsens avgifter för tillsyn
2014/15:145	Insatser mot alkohol vid bilkörning
2014/15:194	Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet
2014/15:206	Beslut om omhändertagande och klampning
	Kontroller och tillsyn av åkeribranschen
	Lastbilars och bussars längd och vikt
2015/16:98	Transportstyrelsens tillsynsavgifter
2015/16:193	Luftfart
2015/16:226	Bromma flygplats
2015/16:296	Sanktionssystemet för efterlevnad av svaveldirektivet
2016/17:101	Sårbarhet i transportsystemet
	Globala lösningar
	Införandet av ERTMS
	Regionala flygplatser
	Vissa frågor om upphandling av infrastruktur

Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar

Trafikutskottets äldsta tillkännagivande som fortfarande bereds finns i riksdagsskrivelse 2004/05:178 och rör sjösäkerhet. I tillkännagivandet anförs att regeringen snarast bör låta utreda förutsättningarna för obligatorisk utbildning och förarbevis för fritidsbåtar.

Regeringen påminner om att frågan om kompetensbevis och hastighetsbegränsningar för fritidsbåtar behandlades i propositionen Moderna transporter (prop. 2005/06:160). Propositionen följdes av riksdagsskrivelse 2005/06:308 där riksdagen godkände regeringens förslag om förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar. Sedan dess har frågan om kompetensbevis för fritidsbåtar utretts inom Regeringskansliet, som tagit fram ett fördjupat kunskapsunderlag i frågan. Regeringen anger att en departementspromemoria om behörighetsbevis för fritidsbåtar och skepp har utarbetats och remitterats samt att remissvaren har sammanställs. Vidare framförs att frågan om särskild reglering av vattenskotrar aktualiserades under sommaren 2013. Efterföljande höst lämnade Havs- och vattenmyndigheten slutredovisningen av ett regeringsuppdrag om att kartlägga olägenheter från vattenskotrar och andra mindre motordrivna farkoster samt om att analysera behovet av en särskild reglering för sådana farkoster. Regeringskansliet remitterade i januari 2016 ett förslag om obligatoriskt förarbevis för vattenskotrar och har efter avslutad remiss sammanställt remissvaren.

Ärendet bereds vidare.

Flygtrafikledningstjänst

I riksdagsskrivelse 2012/13:259 finns ett tillkännagivande rörande luftfartsfrågor. I skrivelsen tillkännages att den lokala flygtrafikledningen på Swedavias flygplatser, de militära flygplatserna och flygplatser som Försvarsmakten har ett stort behov av samt flygplatser inom samfälliga terminalområden även fortsättningsvis enbart ska utövas av Luftfartsverket.

Regeringen hänvisar till riksdagens beslut i juni 2014 om ändring av luftfartslagen, vilket fattades på förslag av trafikutskottet. Lagändringen, som utfärdades av regeringen i juli 2014 och trädde i kraft den 15 augusti 2014, innebar att flygtrafikledningstjänsten vid de flygplatser som ägs eller drivs av staten återreglerades. I det betänkande (2012/13:TU18) som låg till grund för riksdagsskrivelsen angavs att regeringen förväntades åtgärda tillkännagivandet genom ändring av luftfartsförordningen. Regeringen redovisar att ett förslag till en sådan ändring remitterades i samband med förslaget om ändring av luftfartslagen. Då förslaget till förordningsändring delvis kritiserades av remissinstanserna gjordes bedömningen att det inte var möjligt att besluta om ändring av luftfartslagen och luftfartsförordningen samtidigt. Enligt regeringen pågår ett arbete med att ta fram ett nytt förslag till ändringar i luftfartsförordningen. Förslaget kan komma att behöva remitteras, men regeringen bedömer att förslaget likväl kommer att presenteras under 2017.

Ärendet bereds vidare.

It och miljön

Vad gäller it-politiska frågor finns ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2013/14:168 om att regeringen bör upprätta en särskild strategi för hur man med olika it-lösningar kan minska transportbehovet liksom koldioxidutsläppen, verka för att en motsvarande strategi upprättas på EU-nivå samt ställa särskilda krav på att offentliga myndigheter utnyttjar utrustning för distansmöten.

Regeringen redovisar att den i 2016 års regleringsbrev uppdrog åt 62 myndigheter att arbeta med att minska koldioxidutsläppen från resor och transporter genom att använda den teknik som tagits fram inom ramen för projektet Resfria möten i myndigheten (REMM). Vidare framhåller regeringen att den i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) har aviserat att en samlad digitaliseringspolitik ska presenteras. Regeringen anger även att den i proposition Infrastruktur för fram tiden – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling (prop. 2006/17:21) pekar på att digitalisering är ett viktigt verktyg för att uppnå de transportpolitiska målen och ett långsiktigt hållbart transportsystem.

Ärendet bereds vidare.

Kommunikationsutrustning och körning

I fråga om trafiksäkerhet finns ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2013/14:181 om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag till lagstiftning med skärpta regler mot viss mobilanvändning vid bilkörning.

Regeringen redogör för att Transportstyrelsen i oktober 2013 uppdrogs att ta fram en långsiktig plan för information om och åtgärder mot förarens aktiviteter under färd med motorburet fordon. Bakgrunden till uppdraget var ändringen av trafikförordningen (1998:1276) som trädde i kraft den 1 december 2013 och som innebär att förare av motordrivet fordon endast får ägna sig åt aktiviteter såsom användande av mobiltelefoner eller annan kommunikationsutrustning så länge det inte inverkar menligt på framförandet av fordonet. Transportstyrelsens slutrapport, som redovisades i april 2014, innehöll en långsiktig aktivitetsplan och förslag på uppföljning gällande effekten av nämnda förordningsändring. Regeringen påtalar att förordningsändringen har lett till fällande domar för olaglig användning av mobiltelefoner under körning och framhåller också att Transportstyrelsen under 2015 genomförde informations- och utbildningsinsatser för att främja en trafiksäker användning av kommunikationsutrustning i fordon. Vidare redovisas att regeringen i april 2016 uppdrog åt Transportstyrelsen att utvärdera de åtgärder som infördes 2013. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet den 24 april 2017. Om åtgärderna inte bedöms vara tillräckligt effektiva, åläggs Transportstyrelsen att återkomma med förslag till regeländringar eller andra åtgärder.

Ärendet bereds vidare.

Säkra uppställningsplatser

I riksdagsskrivelserna 2013/14:217–218 tillkännages att arbetet med att skapa fler säkra uppställningsplatser för yrkestrafiken behöver påskyndas.

Regeringen hänvisar till att Trafikanalys i februari 2016 fick i uppdrag att genomföra en utredning om trygga och säkra uppställningsplatser. Trafikanalys redovisade uppdraget den 3 oktober 2016 i rapporten Trygga och säkra uppställningsplatser.

Ärendet bereds vidare.

Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur

I riksdagsskrivelse 2013/14:372 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att Trafikverket skyndsamt bygger upp kompetens så att verket självständigt kan inspektera både järnvägsanläggningens status och entreprenörernas utförda arbete och se över hur staten kan ta det samlade ansvaret för järnvägsunderhållet på statens järnvägar i takt med att underhållskontrakten löper ut.

Regeringen redovisar att frågan har behandlats i utredningen om järnvägens organisation och då särskilt i delbetänkandet Koll på anläggningen (SOU 2015:42) som redovisades i april 2015 och behandlar järnvägens infrastruktur.

Delbetänkandet har remitterats, varpå en remissammanställning har upprättats. Regeringen framhåller även att Trafikverket i maj 2016 fick i uppdrag att genomföra en fördjupad utredning av järnvägsunderhållets organisering och presentera möjliga åtgärder för genomförande av järnvägsunderhåll i egen regi. Trafikverket redovisade uppdraget i en delrapport i oktober 2016 och i en slutrapport i februari 2017. Utöver förslag på möjliga åtgärder för att i egen regi driva och underhålla det statliga järnvägsnätet innehöll slutrapporten även förslag på vilken maskinell underhållsutrustning som bör ägas och förvaltas av Trafikverket. Regeringen framhåller även att Trafikverket i januari 2017 fick i uppdrag att snarast vidta åtgärder för att i egen regi organisera och bedriva verksamhet för leveransuppföljning och manuell underhållsbesiktning av järnvägsunderhåll. Trafikverket ska redovisa uppdraget den 30 juni 2017, den 15 december 2017 och den 29 juni 2018. Regeringen avser att återkomma med tidpunkter för ytterligare redovisningar.

Ärendet bereds vidare.

Samhällsuppdrag

Riksdagsskrivelse 2013/14:373 innehåller ett tillkännagivande om samhällsuppdrag inom järnvägsområdet. I tillkännagivandet uppmanas regeringen att se över hur uppdragen för SJ AB, Green Cargo AB och Jernhusen AB kan tydliggöras så att samhällsbehovet av klimatsmarta järnvägstransporter i högre utsträckning kan tillgodoses.

Regeringen framhåller att Green Cargo AB erbjuder konkurrenskraftiga godstransporter på järnväg och tillsammans med Jernhusen AB arbetar för att utöka den s.k. kombitrafiken. Regeringen betonar att den avser att återkomma till riksdagen i det fall Green Cargo AB inte lyckas med detta fortsättningsvis och om företaget inte i högre utsträckning tillgodoser samhällets behov av klimatsmarta järnvägstransporter. Vidare refererar regeringen till budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) där det anges att det finns anledning att förtydliga uppdraget för Jernhusen AB för att understryka det viktiga ansvar som bolaget har som förvaltare av stationer och depåer.

Ärendet bereds vidare.

Åtgärder inom sjöfarten

I riksdagsskrivelse 2013/14:374 tillkännages att regeringen ska se till att sjöfarten mer effektivt binds samman med järnvägs- och vägtransporter, arbeta för att genomförandet av de nya svavelreglerna blir så kostnadseffektivt som möjligt samt inom en snar framtid återkomma till riksdagen med ett förslag på införande av ett system med tonnageskatt.

Regeringen understryker att det förs en dialog med transportmyndigheterna för att säkerställa att de hamnar som tidigare utpekats som av central betydelse för godstransporter (se proposition 2012/13:25 Investeringar för ett starkt och hållbart transportsystem) vägleder prioriteringarna av infrastruktur för godstrafik. Regeringen hänvisar även till den kommande planeringsprocessen

inför en ny nationell plan för transportsystemet för perioden 2018–2029. Vidare redovisas att regeringen har beslutat att stötta ett antal sjömotorvägsprojekt, varav flera syftar till att ta fram alternativa miljövänliga bränslen eller olika sorters åtgärder för att rena avgasutsläppen. Regeringen följer även utvecklingen av de nya svavelreglerna och noterar att få överträdelse mot de nya reglerna på nationell nivå har uppmärksamats inom ramen för Transportstyrelsens tillsyn. Arbete pågår även inom Regeringskansliet med att se över och lämna förslag på ett mer effektivt sanktionssystem för överträdelse av svavelreglerna. Regeringen redovisar dessutom att ett nytt tonnagebeskattningssystem trädde i kraft den 20 oktober 2016. Det nya systemet syftar till att öka andelen svenskflaggade fartyg i den svenska handelsflottan och innebär att kvalificerade bolag nu kan välja mellan vanlig bolagsbeskattning och tonnagebeskattning.

Ärendet bereds vidare.

Redovisningscentraler för taxi

I fråga om redovisningscentraler för taxi finns ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2013/14:375 om att den nuvarande möjligheten att bevilja taxameterundantag bör upphävas.

Regeringen hänvisar till beslutet i juli 2015 om att utse en särskild utredare med uppdrag att utreda och eventuellt lämna förslag på en obligatorisk användning av taxameterutrustning i taxifordon utan möjlighet till dispens. Utredningen, som kom att förlängas från juli till december 2016, avslutades i och med överlämnandet av slutbetänkandet Taxi och samåkning – i dag, i morgon och i övermorgon (SOU 2016:86). I slutbetänkandet föreslås att man tar bort möjligheten till undantag från kravet om att ett taxifordon får användas i taxitrafiken endast om det är försett med taxameterutrustning. Regeringen redovisar att betänkandet har remitterats med sista svarsdag den 13 mars 2017.

Ärendet bereds vidare.

Beställaransvar

Riksdagsskrivelse 2014/15:24 innehåller ett tillkännagivande med anledning av cabotagebestämmelserna, nämligen att regeringen ska se över det nuvarande beställaransvaret.

Regeringen redovisar att den i oktober 2015 uppdrog åt Transportstyrelsen att se över om den nuvarande regleringen av beställaransvar skapar tillräckliga förutsättningar för ordning och reda i transportbranschen. Slutredovisningen var tänkt till mars 2016 men Transportstyrelsen gjorde bedömningen att ytterligare utredning krävdes och valde därmed att endast presentera en delrapport. Ytterligare en delrapport om beställaransvar överlämnades till Regeringskansliet i oktober 2016. Transportstyrelsen konstaterar att det finns ett behov av att öka berörda myndigheters kunskap om de aktuella reglernas utformning. Enligt regeringen ska uppdraget slutredovisas senast den 1 maj 2017.

Ärendet bereds vidare.

Beslut om omhändertagande och klampning

I riksdagsskrivelse 2014/15:25 finns ett tillkännagivande om åtgärder vid hindrande av färd, nämligen att regeringen ska utreda möjligheterna att låta de föreslagna åtgärderna vid hindrande av fortsatt färd bestå i längre än 24 timmar samt låta en polisman eller tulltjänsteman besluta om klampning.

Av regeringens redovisning framgår att Transportstyrelsen i oktober 2015 fick i uppdrag att i nära samråd med Polismyndigheten och Tullverket följa upp de nya bestämmelserna om bl.a. åtgärder vid hindrande av fortsatt färd. Uppdraget innebär att utreda möjligheterna att låta åtgärder vid hindrande av fortsatt färd bestå under längre tid än 24 timmar samt låta en polis eller tulltjänsteman besluta om klampning. I mars 2017 lämnade Transportstyrelsen en delredovisning av uppdraget; slutredovisningen ska överlämnas till Regeringskansliet senast den 1 maj 2017.

Ärendet bereds vidare.

Infrastruktur och förutsättningar för cykling, trafikregler för cykling

Riksdagsskrivelse 2014/15:123 innehåller två tillkännagivanden om cykling. Av det ena tillkännagivandet framgår att regeringen bör ta fram en nationell cykelstrategi som beaktar vad utskottet anför om bl.a. en sammanhängande cykelinfrastruktur och att cykeln bör betraktas som ett eget transportsätt.

Regeringen hänvisar till att en tvåårig satsning på cykelfrämjande åtgärder anslogs i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1). Enligt regeringen har dessa medel använts till nya och kompletterande cykelvägar, liksom till cykelfrämjande åtgärder i form av planskilda korsningar för gång- och cykeltrafikanter i anslutning till resecentrum. Vidare framhåller regeringen att den i december 2016 uppdrog åt Statens väg- och transportforskningsinstitut att ta fram en kunskapssammanställning om varför barns och ungas cyklande minskar. Uppdraget, som även innefattar förslag på åtgärder, ska redovisas senast den 1 november 2017. Regeringen informerar även om att den, i nära samarbete med externa aktörer, utarbetar en nationell strategi för ökad och säker cykling. Ambitionen är att återkomma till riksdagen i närtid.

I det andra tillkännagivandet uppmanas regeringen att återkomma till riksdagen med en redogörelse för regeländringar för att främja cykeltrafik i städer och inom ramen för detta pröva möjligheten till regeländringar för att göra det möjligt för cyklister över 15 år att använda körbanor även i de fall där cykelbana finns.

Regeringen anger att ett analysarbete pågår inom ramen för arbetet med ovan nämnda cykelstrategi; arbetet beräknas vara avslutat i närtid.

Ärendena bereds vidare.

Transportstyrelsens avgifter för tillsyn

Vad gäller luftfartsfrågor finns i riksdagsskrivelse 2014/15:144 ett tillkännagivande om att se över möjligheterna för flygbranschen att bära kostnaderna för tillsyn.

Regeringen redogör för att i september 2015 ha gett Transportstyrelsen i uppdrag att följa upp tillämpningen av bemyndiganden för vissa offentlig-rättsliga avgifter. Uppdraget redovisades i mars 2016. Vidare har regeringen genom Transportstyrelsens regleringsbrev för 2017 beslutat att vissa obalanser som ackumulerats från bruttoredovisade avgifter med krav på full kostnads-täckning inte behöver beaktas vid framtida avgiftssänkningar.

Ärendet bereds vidare.

Insatser mot alkohol vid bilkörning

Riksdagsskrivelse 2014/15:145 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen med skyndsamhet bör se över frågan om hur ett införande av alkobommar i gränshamnar kan genomföras.

Enligt regeringen redovisade Trafikverket i november 2015 ett regleringsuppdrag genom rapporten Automatisk nykterhetskontroll i hamnar. Rapporten, som tagits fram i samråd med berörda myndigheter och aktörer, liksom den fortsatta beredningen diskuterades på ett dialogmöte med myndigheterna i januari 2016. I april 2016 uppdrog regeringen åt Trafikverket att förbereda införandet av alkobommar i tre till fem lämpliga hamnar. I november 2016 beslutade regeringen om förlängd tid för redovisning av uppdraget, varpå Trafikverket inkom med en slutredovisning i januari 2017.

Ärendet bereds vidare.

Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet

I riksdagsskrivelse 2014/15:194 om sjöfartsfrågor finns ett tillkännagivande om att förarbevis och åldersgräns för framförande av vattenskoter bör införas.

Regeringen redovisar att den remitterade ett förslag i januari 2016 om obligatoriskt förarbevis för vattenskoter, varefter remissvaren har sammanställts.

Ärendet bereds vidare.

Beslut om omhändertagande och klampning, kontroller och tillsyn av åkeribranschen, lastbilers och bussars längd och vikt

Riksdagsskrivelse 2014/15:206 innehåller tre tillkännagivanden som rör yrkestrafik.

I det första tillkännagivandet uppmanas regeringen att skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som möjliggör att åtgärderna vid hindrande av fortsatt färd kan bestå i längre tid än 24 timmar.

Liksom i redogörelsen för beredningen av riksdagsskrivelse 2014/15:25 och tillhörande tillkännagivande om åtgärder vid hindrande av färd, hänvisar

regeringen till Transportstyrelsens uppdrag från oktober 2015 om att i nära samråd med Polismyndigheten och Tullverket följa upp de bestämmelser om åtgärder vid hindrande av fortsatt färd som trädde i kraft 2015. I mars 2017 lämnade Transportstyrelsen en delredovisning av uppdraget; slutredovisningen ska överlämnas till Regeringskansliet senast den 1 maj 2017.

Det andra tillkännagivandet behandlar kontroller och tillsyn av åkeribranschen. I tillkännagivandet uppmanar riksdagen regeringen att se över möjligheten att tillåta mindre avvikelser från kör- och vilotiden för yrkesmässig trafik innan böter eller sanktionsavgifter påförs.

Regeringen redovisar att den i oktober 2015 gav Transportstyrelsen i uppdrag att se över möjligheten att tillåta mindre avvikelser från reglerna om kör- och vilotider. Uppdraget ska slutrapporteras senast den 1 maj 2017. Transportstyrelsen har sedan tidigare inkommit med en delredovisning av uppdraget.

Slutligen innehåller skrivelsen ett tillkännagivande om lastbilers och bussars längd och vikt, nämligen att det finns behov av att regeringen skyndsamt utarbetar erforderliga regeländringar så att lastbilar med en bruttovikt på upp till 74 ton tillåts trafikera de delar av det allmänna vägnätet som har tillräcklig bärighet. Det finns enligt tillkännagivandet också behov av en generösare dispensgivning och fortsatt utredning när det gäller frågan om att tillåta fordonsekipage på upp till 30 meter.

Regeringen hänvisar till propositionen Godstrafikfrågor (prop. 2016/17:112) där det föreslås en ny bärighetsklass, BK4, som gör det möjligt med tyngre fordon och fordonskombinationer än vad som är tillåtet i dag.

Ärendena bereds vidare.

Transportstyrelsens tillsynsavgifter

I riksdagsskrivelse 2015/16:98 tillkännages att regeringen bör genomföra en generell översyn av Transportstyrelsens tillsynsavgifter med incitament till att nå ökad effektivitet.

Liksom i redogörelsen för beredningen av riksdagsskrivelse 2014/15:144 och tillhörande tillkännagivande om Transportstyrelsens avgifter för tillsyn, hänvisar regeringen till att Transportstyrelsen i september 2015 fick i uppdrag att följa upp tillämpningen av bemyndiganden för vissa offentligrättsliga avgifter. Uppdraget redovisades i mars 2016. Vidare nämns att regeringen genom Transportstyrelsens regleringsbrev för 2017 har beslutat att vissa obalanser som ackumulerats från bruttoredovisade avgifter med krav på full kostnadstäckning inte behöver beaktas vid framtida avgiftssänkningar.

Ärendet bereds vidare.

Luftfart

Vad gäller frågan om en fossiloberoende transportsektor innehåller riksdagsskrivelse 2015/16:193 ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för ett ökat användande av biodrivmedel i luftfarten.

Regeringen refererar till att den i januari 2017 beslutade om en svensk flygstrategi. I flygstrategin konstaterar regeringen att en mängd initiativ har tagits i fråga om biodrivmedel för flyget, men man framhåller även att det råder konkurrens om drivmedlet bland de olika transportslagen. Regeringen påpekar också att Statens energimyndighet har fått i uppdrag att samordna omställningen till en fossilfri transportsektor och framställa en strategisk plan för detta. Uppdraget utgör en viktig del i regeringens arbete för ökat fossiloberoende inom samtliga trafikslag, inklusive flyget. Uppdraget ska redovisas senast den 28 april 2017, varefter regeringen bedömer att tillkännagivandet kommer att vara slutbehandlat.

Ärendet bereds vidare.

Bromma flygplats

Riksdagsskrivelse 2015/16:226 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för en fortsatt utveckling av Bromma flygplats.

Regeringen framhåller att dess beslut om uppdrag till en statlig samordnare för Bromma flygplats ändrades i december 2015. Samordnarens uppdrag begränsades i och med ändringen till att pröva förutsättningarna för att utveckla flygkapaciteten och öka möjligheterna till bostadsbebyggelse i Stockholmsregionen, varpå övriga delar av uppdraget upphörde. I april 2016 redovisade den statliga samordnaren rapporten Mer flyg och bostäder. Rapporten har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Ärendet bereds vidare.

Sanktionssystemet för efterlevnad av svaveldirektivet

I riksdagsskrivelse 2015/16:296 finns ett tillkännagivande som behandlar sjöfartsfrågor, nämligen att regeringen bör se över utformningen av sanktionssystemet för efterlevnad av svaveldirektivet.

Regeringen redovisar att arbete pågår med att ta fram en promemoria med författningsförslag som ska remitteras. Regeringens avsikt är att införa en administrativ sanktionsavgift i form av en miljöskattavgift för att främja en bättre efterlevnad av kraven i svaveldirektivet. Vidare påtalar regeringen att den i samband med lagstiftningsärendet har uppmärksammat behov av att förstärka rättssäkerheten inom miljöområdet på grund av dubbelprövningsförbudet i Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna och utvecklingen av nationell praxis.

Ärendet bereds vidare.

Sårbarhet i transportsystemet, globala lösningar, införandet av ERTMS, regionala flygplatser, vissa frågor om upphandling av infrastruktur

I riksdagsskrivelse 2016/17:101 från december 2016 finns fem tillkännagivanden om olika infrastrukturfrågor. Regeringen redovisar att ärendena bereds utan att lämna någon närmare information.

I det första tillkännagivandet anförts att regeringen bör ta fram en nationell strategi för gränsöverskridande järnvägstrafik för att minska sårbarheten i transportsystemet.

I det andra tillkännagivandet uppmanas regeringen att verka för globala lösningar där sjöfarten och luftfarten kan bära sina kostnader.

I det tredje tillkännagivandet framförs att regeringen bör verka för att införandet av ERTMS sker samordnat med Sveriges grannländer och i nära samråd med branschaktörerna samt med beaktande av järnvägens totala funktionssätt.

I ytterligare ett tillkännagivande uppmanas regeringen att i sin aviserade flygstrategi värna de regionala flygplatserna.

Slutligen innehåller skrivelsen ett tillkännagivande om att regeringen bör tillse att Trafikverket inför beslut om investeringar och upphandlingar i väg och järnväg gör en bred analys av vilken metod som ger störst effektivitet, nytta och produktivitet.

Övriga ärendetyper

Regeringen redovisar inte bara beredningsläget för riksdagens tillkännagivanden utan för alla skrivelser där riksdagen meddelat regeringen sina beslut. Lagstiftningsärendena, dvs. regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar till följd av riksdagens beslut, utgör ett viktigt inslag i regeringens redogörelse. Av de totalt tolv slutbehandlade skrivelserna är sju skrivelser lagstiftningsärenden. Riksdagsskrivelse 2016/17:100 om utgiftsområde 22 kommunikationer utgör ett exempel på ytterligare en ärendetyp. I skrivelsen har riksdagen godkänt regeringens förslag om anslagen för 2017, varpå regeringen har fattat beslut om regleringsbrev och avslutat skrivelsen.

Sjöfartsnäringen och dess konkurrenskraft

I riksdagsskrivelse 2014/15:194 framförs att utskottet förutsätter att regeringen kommer att bedriva ett aktivt och skyndsamt arbete för att förbättra de områden som uppmärksammas i utskottets uppföljning av sjöfartsnäringen och dess konkurrenskraft (se 2014/15:RFR9) som särskilt betydelsefulla för att förbättra sjöfartens konkurrenskraft. Skrivelsen är ett exempel på när riksdagen har godkänt vad utskottet har anfört utan att det är frågan om ett tillkännagivande.

Regeringen redovisar att Chalmers tekniska högskola och Linnéuniversitetet sedan 2015 får en årlig förstärkning på 1,4 miljoner kronor för att ta fram fler praktikplatser på fartyg till sjöfartsstudenter. Även beslutet från augusti 2015 om strategin En svensk maritim strategi – för människor, jobb och miljö framhålls. Regeringen hänvisar även till det sjöfartsinitiativ som presenterades i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1) och till att ett nytt tonnagebeskattningssystem trädde i kraft den 20 oktober 2016. Enligt regeringen följer Regeringskansliet noga utvecklingen av efterlevnaden av de nya svavelreglerna. Det pågår även ett arbete med att se över och ta fram

förslag på ett mer effektivt sanktionssystem för överträdelser av svavelreglerna.

Ärendet bereds vidare.

Utskottets ställningstagande

Allmänt om skrivelsen

Efter att ha tagit del av regeringens skrivelse anser utskottet att den redogörelse som har lämnats i allt väsentligt synes ge en korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Utskottet har således inget att invända mot regeringens formella redogörelse; däremot har utskottet synpunkter på regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden om en luftfartsstrategi (rskr. 2014/15:144) och om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206), vilket redovisas närmare nedan.

Utskottet noterar att regeringen redovisar beredningsläget för 35 riksdags-skrivelser inom utskottets beredningsområde, varav tolv skrivelser har slutbehandlats under det gångna året och 23 skrivelser bereds vidare. En av de slutbehandlade riksdagsskrivelserna hör till kategorin äldre riksmöten, vilket innebär att elva skrivelser från riksmötet 2004/05 till riksmötet 2013/14 bereds vidare. Nästa år tillkommer ytterligare sex skrivelser till kategorin äldre riksmöten. Utskottet vill i sammanhanget framföra att det är av stor vikt att regeringen behandlar riksdagens tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs. Som ett exempel vill utskottet lyfta fram tillkännagivandet om infrastruktur och förutsättningar för cykling, i vilket regeringen uppmanas att ta fram en nationell cykelstrategi som beaktar vad utskottet anför om en sammanhängande cykelinfrastruktur och att cykeln bör betraktas som ett eget transportsätt (rskr. 2014/15:123). Det har nu gått två år sedan nämnda tillkännagivande riktades till regeringen, och utskottet vill påminna om att det i senare beredning av frågan valt att avstyrka motionsyrkanden mot bakgrund av att regeringen låtit förstå att en cykelstrategi skulle presenteras under 2016. Eftersom utskottet anser att frågor relaterade till cykling har stor betydelse för ett hållbart resande förutsätter utskottet att regeringen inom en snar framtid återkommer i frågan och presenterar en nationell cykelstrategi. Utskottet uppmanar således regeringen att göra ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens tillkännagivanden samt i möjligaste mån redovisa kommande åtgärder och sin bedömning av när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat.

I likhet med tidigare år vill utskottet också peka på att det förekommer mer omfattande tillkännagivanden som innehåller olika delmoment, t.ex. tillkännagivandet om it och miljön (rskr. 2013/14:168). Utskottet förutsätter att regeringen vid behandlingen av tillkännagivanden beaktar samtliga sådana eventuella delmoment.

Utskottet noterar att regeringen redovisar åtta av utskottets tillkännagivanden som slutbehandlade, medan 28 tillkännagivanden är under fortsatt beredning. I skrivelsen anger regeringen att tillkännagivandet om ökad kollektivtrafik (rskr. 2014/15:207) är slutbehandlat. Utskottet har vid flera tillfällen framhållit att kollektivtrafiken är ett viktigt medel för att uppfylla de transportpolitiska målen och förutsätter att regeringen bl.a. inom ramen för framtagandet av en nationell transportplan för 2018–2029 arbetar vidare med åtgärder för att ge kollektivtrafikbranschen rätt förutsättningar att nå sitt mål om en fördubblad kollektivtrafik.

Riksdagens tillkännagivanden om en strategi för luftfarten och om lastbilars och bussars längd och vikt

Utskottet har inget att invända mot regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden med undantag för tillkännagivandet om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144) och tillkännagivandet om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206).

I det förstnämnda tillkännagivandet anges att en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid. Regeringen hänvisar i denna fråga till att den i januari 2017 presenterade En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem, som förväntas bidra till ett hållbart flygresande, en minskad miljö- och klimatpåverkan samt sunda och rättvisa konkurrensvillkor. Utskottet kan visserligen konstatera att regeringen efter visst dröjsmål presenterade en flygstrategi i januari 2017 där ett antal fokusområden och prioriteringar som anges vara viktiga för flyget både på kort och på lite längre sikt lyfts fram. Dessvärre noterar utskottet att flygstrategin inte svarar mot riksdagens tillkännagivande, eftersom fokus inte har lagts på sådana åtgärder som kan stärka flygets konkurrenskraft. Tvärtom kan vissa av de föreslagna åtgärderna förväntas ha en direkt motsatt effekt. Detta gäller framför allt det i utskottsmajoritetens ögon ovälkomna förslaget om en nationell flygskatt; regeringen uttalar i flygstrategin tydligt sin ambition att en sådan ska införas. Vidare reagerar utskottet på att regeringen i flygstrategin när det gäller Bromma flygplats endast hänvisar till den statliga samordnarens rapport Mer flyg och bostäder med tillägget att den avser återkomma i frågan. Mot denna bakgrund finner utskottet det otillfredsställande att regeringen har valt att redovisa tillkännagivandet som slutbehandlat. Utskottet vill även påminna om att riksdagens åsikt i denna fråga åter underströks med tydlighet i mars 2017 i ett nytt tillkännagivande om att regeringen snarast bör utforma en nationell flygstrategi som syftar till att säkerställa flygets konkurrenskraft (rskr. 2016/17:185).

I tillkännagivandet om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206) framhålls behovet av att regeringen skyndsamt utarbetar erforderliga regeländringar så att lastbilar med en bruttovikt på 74 ton tillåts trafikera de delar av det allmänna vägnätet som har tillräcklig bärighet, liksom behovet av en generösare dispensgivning och fortsatt utredning när det gäller

frågan om att tillåta fordonsekipage på upp till 30 meter. I redovisningen av ärendet hänvisar regeringen till att propositionen Godstrafikfrågor (prop. 2016/17:112), som presenterades i februari 2017, innehåller ett förslag om en ny bärighetsklass: BK4. Utskottet vill mot bakgrund av detta framhålla att det ställer sig positivt till lagförslaget men invänder mot regeringens uttalanden i propositionen om att upplåtandet av ett vägnät för BK4 bl.a. bör vägledas av principen att detta inte får åsidosätta regeringens ambition att flytta över gods från väg till järnväg och sjöfart, vilket utskottet inte anser ligga i linje med riksdagens tillkännagivande. I praktiken skulle en sådan begränsning kunna innebära att endast ca 8 procent av det statliga vägnätet, fördelat i fem åtskilda geografiska områden, upplåts för lastbilar med en högsta bruttovikt på 74 ton. Utskottet är medvetet om att tillkännagivandet inte är slutbehandlat, men vill trots det framföra den oro som finns över att regeringen hittills i beredning har infört nya principer som strider mot tillkännagivandets intentioner. I sammanhanget vill utskottet även påminna om att det i betänkande 2016/17:TU14 Väg- och fordonsfrågor valde att tillgodose motionsyrkanden om att anta regeringens proposition med ändrade motivuttalanden. Utskottet noterar vidare att regeringen inte redogör närmare för beredningsprocessen för det delmoment i tillkännagivandet som rör frågan om att tillåta längre fordonsekipage. Även i denna fråga vill utskottet hänvisa till betänkande 2016/17:TU14 där utskottet också föreslår att ett tillkännagivande riktas till regeringen om att den skyndsamt bör se över hur längre fordonståg i högre utsträckning kan tillåtas på det svenska vägnätet.

Avslutningsvis finner utskottet det således viktigt att påtala att regeringen inte bara bör behandla riksdagens tillkännagivanden skyndsamt utan även samvetsgrant och under parlamentariskt ansvar.

Stockholm den 27 april 2017

På trafikutskottets vägnar

Karin Svensson Smith

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Svensson Smith (MP), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Edward Riedl (M), Lars Mejern Larsson (S), Tony Wiklander (SD), Sten Bergheden (M), Anders Åkesson (C), Jasenko Omanovic (S), Per Klarberg (SD), Emma Wallrup (V), Robert Halef (KD), Johan Andersson (S), Erik Ottoson (M), Rikard Larsson (S), Lotta Finstorp (M) och Lars Tysklind (L).

Avvikande mening

Riksdagens tillkännagivanden om en strategi för luftfarten och om lastbilars och bussars längd och vikt (S, MP, V)

Karin Svensson Smith (MP), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Lars Mejern Larsson (S), Jasenko Omanovic (S), Emma Wallrup (V), Johan Andersson (S) och Rikard Larsson (S) anför:

Vi anser att tillkännagivandet om en luftfartsstrategi (rskr. 2014/15:144) har hanterats på ett tillfredsställande sätt genom beslutet om en sådan strategi: En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem. I strategin beaktas flygets stora betydelse för Sveriges ekonomi och konkurrenskraft, liksom dess betydelse när det gäller att tillgodose människors och näringslivets behov av långväga resor och transporter inrikes och utrikes. Vi välkomnar den inriktning som uttrycks i flygstrategin om att den ska bidra till att göra Sverige till ett mer hållbart samhälle socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Vi vill även framhålla att flygstrategin innehåller tydliga prioriteringar och en bredd av fokusområden samt att den har tagits fram i samverkan med flera av branschens aktörer. Liksom regeringen framför i sin redogörelse kommer strategin att utgöra en plattform för det fortsatta arbetet med att utveckla flygets roll och förutsättningar i transportsystemet. Vi vill i sammanhanget även påminna om att frågan om en nationell flygskatt inte bereds av trafikutskottet samt att skatteutskottet i betänkande 2016/17:SkU24 Punktskatter har avstyrkt motionsförslag om att inte införa en flygskatt med hänvisning till pågående beredning inom Regeringskansliet.

I fråga om den beredning som hittills har gjorts av tillkännagivandet om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206) är vi positiva till att regeringen i proposition 2016/17:112 Godstrafikfrågor anger att ett upplåtande av ett vägnät för den nya bärighetsklassen BK4 bör vägledas av vissa principer för att säkerställa att vägnätet öppnas upp på ett ansvarsfullt sätt. Begränsningarna motiveras av infrastrukturens fysiska förutsättningar, men även av regeringens ambition att uppmuntra miljövänliga järnvägs- och sjöfartstransporter i de fall där dessa alternativ finns till hands. Ett generellt införande av den nya bärighetsklassen på hela det vägnät som har de fysiska förutsättningarna riskerar att leda till en överflyttning av gods från sjöfarten och järnvägen till vägtransporter – en utveckling som vi är angelägna om att motverka. Vidare vill vi påminna om att omställningen till ett långsiktigt hållbart transportsystem är en av de största utmaningarna som transportpolitiken står inför. För att klara omställningen måste samhället använda transporter smartare, vilket innebär en överflyttning av godstrafik från väg till mer kapacitetsstarka och klimatsmarta transporter på järnväg eller till sjöss, inte tvärtom. Vad gäller frågan om att tillåta längre lastbilar anser vi att det är lämpligt att avvakta det pågående arbetet i frågan.

BILAGA 9

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2016/17:MJU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet och övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2016/17:75 Redogörelse för behandling av riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 samt eventuella motioner.

I skrivelsen redovisar regeringen sina åtgärder med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser. Huvudsakligen är det regeringens åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2016 som redovisas.

Miljö- och jordbruksutskottet har gått igenom behandlingen av de skrivelser som riktats till regeringen med anledning av ärenden där utskottet haft beredningsansvaret. I detta yttrande redovisar utskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

Utskottet delar inte regeringens bedömningar att tillkännagivandena om naturvårdsdirektiven (rskr. 2014/15:182), om viltförvaltningsdelegationerna (rskr. 2014/15:182) och om vattendirektivet (2015/16:209) är slutbehandlade.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP, V).

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Av de riksdagsskrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser 38 riksdagens beslut i ärenden där miljö- och jordbruksutskottet haft beredningsansvaret. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet har berett under 2016 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen har beslutat. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Antalet tillkännagivanden som redovisas är totalt 35, varav 13 redovisas under Miljö- och energidepartementet och 22 under Näringsdepartementet. Av dessa är 24 inte slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Efter att ha gått igenom regeringens skrivelse anser utskottet att redogörelsen som lämnats, med undantag för naturvårdsdirektiven, viltförvaltningsdelegationerna och vattendirektivet, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats. Således har utskottet med nämnda undantag inga invändningar mot regeringens formella redovisning av de beslut som riksdagen har fattat.

Det är enligt utskottets mening angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant. Utskottet anser att det inte är tillfredsställande att regeringen har avslutat tillkännagivandena om naturvårdsdirektiven (rskr. 2014/15:182), om viltförvaltningsdelegationerna (rskr. 2014/15:182) och om vattendirektivet (rskr. 2015/16:209).

När det gäller naturvårdsdirektiven anser utskottet att det är viktigt med en mer decentraliserad viltförvaltning, från europeisk nivå till nationell nivå och från nationell nivå till regional nivå. Det är mycket angeläget att regeringen fortsätter att verka på EU-nivå utifrån utskottets intentioner med tillkännagivandet. Mot bakgrund av regeringens redovisning anser utskottet att skrivelsen inte kan anses slutbehandlad.

Vidare anser utskottet när det gäller viltförvaltningsdelegationerna att det är otillfredsställande att regeringen avslutat tillkännagivandet med hänvisning till att regeringen beslutat om en ändring i förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationerna som innebär att miljö- och naturvårdsorganisationerna företräds av ytterligare en ledamot och natur- och ekoturismföretagen av en ledamot. I enlighet med tillkännagivandet anser utskottet att det borde göras en översyn av huruvida det är möjligt att förtydliga viltförvaltningsdelegationernas mandat och beslutanderätt samt om möjligt förstärka deras befogenheter.

Utskottet ifrågasätter även regeringens bedömning när det gäller vattendirektivet att tillkännagivandet är slutbehandlat. I juni 2016 slöts en ramöverenskommelse om den svenska energipolitiken. I överenskommelsen anges bl.a. att Sverige ska ha moderna miljökrav på svensk vattenkraft, men att prövningssystemet utformas på ett sätt som inte blir administrativt och ekonomiskt betungande för den enskilde i förhållande till den eftersträlvade miljönyttan. Flera processer pågår inom ramen för överenskommelsen och regeringen har bl.a. aviserat att den avser att återkomma till riksdagen med en proposition om prövning av vattenverksamheter. Utskottet delar därför inte regeringens bedömning att ärendet är slutbehandlat.

Slutligen vill utskottet i detta sammanhang särskilt lyfta fram tillkännagivandet i riksdagsskrivelse 2014/15:182 om en översyn av strandskyddet. Utskottet vill återigen betona att det är angeläget att kraftfulla åtgärder vidtas och att tillkännagivandet hanteras skyndsamt.

Stockholm den 27 april 2017

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Kristina Yngwe (C), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Sara Karlsson (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Lars Tysklind (L), Lars-Axel Nordell (KD), Marianne Pettersson (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Runar Filper (SD) och Wiwi-Anne Johansson (V).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 (S, MP, V)

Matilda Ernkrans (S), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Monica Haider (S), Marianne Pettersson (S) och Wiwi-Anne Johansson (V) anför:

Vi utgår från att riksdagens skrivelser respekteras och hanteras skyndsamt av regeringen.

När det gäller tillkännagivandena i riksdagsskrivelse 2014/15:182 om naturvårdsdirektiven och om viltförvaltningsdelegationerna och riksdagsskrivelse 2015/16:209 om vattendirektivet anser vi att dessa har hanterats av regeringen på ett tillfredsställande sätt. Vi delar därför regeringens bedömningar att dessa punkter är slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet i riksdagsskrivelse 2014/15:182 om en översyn av strandskyddet har regeringen i skrivelse 2016/17:75 redovisat att det pågår arbete på området. Vi anser att utfallet av detta bör avvaktas och ser fram emot regeringens redovisning av arbetet.

Näringsutskottets yttrande 2016/17:NU6y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2017 att ge övriga utskott möjlighet att senast den 27 april yttra sig över regeringens skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 och eventuella motioner som kan komma att väckas med anledning av skrivelsen.

I skrivelsen redovisar regeringen sina åtgärder med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar i huvudsak åtgärder under tiden 1 januari–31 december 2016.

Det har inte väckts några motioner med anledning av skrivelsen.

Näringsutskottet har gått igenom behandlingen av de skrivelser som överlämnats till regeringen med anledning av ärenden där utskottet har haft beredningsansvaret. I detta yttrande redovisar utskottet sina överväganden om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP, V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Inom näringsutskottets beredningsområde finns totalt 27 riksdagsskrivelser upptagna, varav 19 anges som slutbehandlade och resterande åtta som inte slutbehandlade. Totalt sett är sex av dessa riksdagsskrivelser tillkännagivanden, varav ett anges som inte slutbehandlat (om lokalisering och organisering av statliga myndigheter, rskr. 2015/16:201 punkt 2).

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagens tillkännagivande om förvaltningen av SJ AB

Hösten 2015 biföll riksdagen motion 2015/16:57 yrkande 5 och ställde sig bakom det som näringsutskottet anförde om förvaltningen av SJ AB (bet. 2015/16:NU4) och tillkännagav detta för regeringen. I sitt ställningstagande anförde näringsutskottet följande:

Utskottet anser att regeringen agerar ansvarslost och inkonsekvent när det gäller förvaltningen av SJ AB. SJ – ett bolag som ansvarar för vitala delar av den svenska infrastrukturens funktionssätt – står i dag inför stora investeringar för att klara såväl krav i närtid på punktlighet och tillförlitlighet som framtida satsningar på höghastighetstransporter. Vid bolagsstämman i SJ den 29 april 2015 beslutades om en aktieutdelning till staten om drygt 229 miljoner kronor, och vid den extra bolagsstämman den 25 september 2015 beslöt stämman att dela ut ytterligare 1,7 miljarder kronor. Under rådande förhållanden väljer alltså regeringen att göra vinstuttag ur SJ på sammanlagt nästan 2 miljarder kronor. Det är inte i linje med en ansvarsfull förvaltning.

Utskottet ser med stor oro på hur regeringen i stället tycks använda SJ som en regulator i finanspolitiken snarare än att se till bolagets och medborgarnas intressen. Det är ett agerande som även har fått berörda arbetstagarorganisationer att reagera starkt.

Utskottet vill här framhålla de grundläggande principerna om att staten ska vara en aktiv, professionell och ansvarsfull ägare samt att förvaltningen av de statliga bolagen ska ske långsiktigt med värdeskapande som övergripande mål. Det är en grund som måste vara vägledande i förvaltningen av de statliga bolagen, och regeringen bör i högre grad än för närvarande förvalta SJ i enlighet med dessa principer. Inom ramen för SJ:s beslutade ekonomiska mål bör regeringen således agera på ett mer ansvarsfullt sätt. I likhet med vad som anförs i motion 2015/16:57 (C, M, FP, KD) bör därför riksdagen tillkännage för regeringen att den bör omvärdera sina prioriteringar i förhållande till SJ AB.

Därmed tillstyrks motionen i berörd del.

En avvikande uppfattning redovisades i en reservation (S, MP, V).

Regeringens redogörelse i budgetpropositionen för 2017 över tillkännagivandet om förvaltningen av SJ AB

Av skrivelsen framgår att regeringen i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 24 s. 86) återrapporterade sin syn på förvaltningen av SJ AB och angav att det aktuella tillkännagivandet därmed var slutligt behandlat. Regeringens bedömning är alltså att punkten är slutbehandlad.

I budgetpropositionen för 2017 anför regeringen följande med anledning av det aktuella tillkännagivandet:

Det förvaltningsmandat riksdagen gett regeringen innebär att regeringen aktivt ska förvalta statens tillgångar i form av aktierna i bolagen med statligt ägande så att dess långsiktiga värdeutveckling blir den bästa möjliga samt att, i förekommande fall, de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl.

Regeringens nuvarande förvaltningsmandat är att säkerställa att den långsiktiga värdeutvecklingen för SJ AB ska bli den bästa möjliga.

Regeringen utövar sin förvaltning av samtliga statligt ägda bolag enligt de grundläggande principerna för statens förvaltning av bolagen med statligt ägande. Det innebär att staten ska vara en aktiv, professionell och ansvarsfull ägare samt att förvaltningen av bolagen med statligt ägande ska generera god avkastning med ett balanserat risktagande.

Regeringen avser att fortsätta att förvalta samtliga bolag med statligt ägande enligt dessa principer. För en utförligare beskrivning av regeringens förvaltning av bolag med statligt ägande se regeringens skrivelse 2015/16:140 2016 års redogörelse för bolag med statligt ägande (skr. 2015/16:140).

Med detta anser regeringen att det aktuella tillkännagivandet är slutligt behandlat såvitt avser SJ AB.

Utskottets ställningstagande

Efter att ha gått igenom regeringens redovisning finner utskottet att det finns anledning att särskilt ta upp redovisningen av en av riksdagsskrivelserna: en riksdagsskrivelse med anledning av ett tillkännagivande om förvaltningen av SJ AB (rskr. 2015/16:43 punkt 7).

Utskottet vill dock, innan det kommenterar det enskilda tillkännagivandet om förvaltningen av SJ AB, framhålla att det delar regeringens bedömning vad gäller övriga tillkännagivanden på utskottets beredningsområde. Utskottet har vid tidigare års behandling av regeringens skrivelse om behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen vid flera tillfällen påmint om vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden. Utskottet konstaterar att flera av de tillkännagivanden som utskottet tidigare påtalat dragit ut på tiden nu är tillgodosedda, t.ex. tillkännagivandet i betänkande 2008/09:NU11 om att regeringen bör utvärdera lagstiftningen för civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område. Utskottet välkomnar detta.

När det gäller tillkännagivandet om förvaltningen av SJ AB anser utskottet däremot att regeringens redogörelse i budgetpropositionen för 2017 inte motsvarar det som efterfrågas i riksdagens tillkännagivande och att det därmed

inte kan anses vara tillgodosett. Av tillkännagivandet framgår att regeringen inom ramen för SJ:s beslutade ekonomiska mål bör agera på ett mer ansvarsfullt sätt och att den bör omvärdera sina prioriteringar i förhållande till SJ AB. Som framgår av det föregående avsnittet innehåller regeringens redovisning i budgetpropositionen, utöver ett konstaterande av regeringens nuvarande förvaltningsmandat för bolaget, endast en allmän beskrivning av de grundläggande principerna för statens förvaltning av bolag med statlig ägande och ett uttalande att regeringen avser att fortsätta förvalta bolag med statligt ägande enligt dessa principer. I regeringens skrivelse 2016 års redogörelse för bolag med statligt ägande (skr. 2015/16:140), som regeringen hänvisar till i sin redogörelse, nämns inte riksdagens tillkännagivande, och där finns endast den sedvanliga redogörelsen för SJ AB i bilagan. Regeringen har således inte vidtagit några särskilda åtgärder med anledning av tillkännagivandet.

Utskottet har inget att invända mot de ekonomiska mål som har beslutats för SJ AB och vill även framhålla att det står bakom de grundläggande principerna om att staten ska vara en aktiv, professionell och ansvarsfull ägare samt att förvaltningen av de statliga bolagen ska ske långsiktigt med värdeskapande som övergripande mål.

Utskottet menar att tillkännagivandet måste ses i sitt sammanhang, dvs. mot bakgrund av att regeringen valde att göra ett vinstuttag ur SJ AB på sammanlagt nästan 2 miljarder kronor 2015, vilket enligt vad utskottet tidigare uttalat inte kan anses vara i linje med en ansvarsfull förvaltning. Utskottet noterar dessutom att det av bolagets helårsrapport för 2016 framgår att SJ AB planerar för investeringar på ca 9 miljarder kronor under den kommande femårsperioden – en uppgift som enligt utskottets mening väcker frågor om hur det kan påverka möjligheten att säkerställa en ansvarsfull förvaltning av bolaget.

Att då som regeringen gör endast hänvisa till befintliga mandat och principer menar utskottet inte är tillräckligt för att anse att tillkännagivandet är tillgodosett. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur man har omvärderat sina prioriteringar i förhållande till SJ AB för att därmed agera på ett mer ansvarsfullt sätt i förvaltningen av bolaget inom ramen för befintliga ekonomiska mål.

Utskottet konstaterar att regeringen i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram bör tillgodose riksdagens tillkännagivande. Om regeringen inte skulle dela riksdagens mening bör regeringen redovisa skälen till detta. Utskottet förutsätter därför att regeringen, om den inte delar riksdagens uppfattning i den aktuella frågan, återkommer med en redogörelse för skälen till detta.

Stockholm den 20 april 2017

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjälmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjälmered (M), Åsa Westlund (S), Hans Rothenberg (M), Josef Fransson (SD), Hanif Bali (M), Per-Arne Håkansson (S), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Anna Wallén (S), Mattias Bäckström Johansson (SD), Birger Lahti (V), Penilla Gunther (KD), Hanna Westerén (S), Jasenko Omanovic (S), Jonas Eriksson (MP), Maria Weimer (L) och Linus Sköld (S).

Avvikande mening

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (S, MP, V)

Åsa Westlund (S), Per-Arne Håkansson (S), Anna Wallén (S), Birger Lahti (V), Hanna Westerén (S), Jasenko Omanovic (S), Jonas Eriksson (MP) och Linus Sköld (S) anför:

Vi vill inledningsvis framhålla att vi mot bakgrund av regeringens redovisade åtgärder delar regeringens bedömning att fem av sex tillkännagivanden får anses vara tillgodosedda. Vi kan därmed konstatera att det äldsta, och enligt vår mening enda, tillkännagivande på utskottets beredningsområde som inte kan anses vara slutbehandlat är från våren 2016. När den sittande regeringen tillträdde makten hösten 2014 fanns det fyra äldre tillkännagivanden på utskottets beredningsområde som inte var slutbehandlade. Under de år som följt har regeringen vidtagit åtgärder för att tillgodose dessa tillkännagivanden, och i och med de åtgärder som vidtogs under 2015 och 2016 är nu samtliga slutbehandlade. Utskottet har vid ett flertal tillfällen påmint om vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma riksdagens tillkännagivanden, och vi vill därför särskilt understryka att det är mycket positivt att regeringen hanterat tillkännagivanden som härrör från riksdagsskrivelser långt tillbaka i tiden så att dessa har kunnat avslutas.

Vi kan vidare konstatera att det sedan regeringen tillträdde har tillkommit fyra tillkännagivanden på utskottets beredningsområde, och att tre av dessa enligt vår mening får anses vara tillgodosedda i och med de åtgärder som regeringen har vidtagit. Vi noterar även att regeringen vidtagit vissa åtgärder när det gäller tillkännagivandet om lokalisering av statliga myndigheter och att ärendet bereds vidare. Vi förutsätter att regeringen inom kort kommer att kunna återkomma till riksdagen med en redogörelse för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av tillkännagivandet och hur regeringen tillämpar de principer som riksdagen sedan tidigare fastställt för att kunna tillgodose även detta tillkännagivande fullt ut.

När det gäller tillkännagivandet om förvaltningen av SJ AB anser vi att detta i och med regeringens redogörelse i budgetpropositionen för 2017 är tillgodosett. Som framgår i det föregående hänvisar regeringen även till skrivelsen 2016 års redogörelse för bolag med statligt ägande (skr. 2015/16:140), som innehåller en redovisning av hur förvaltningen av statens bolagsägande utvecklades under 2015 fram till och med den 1 maj 2016. Skrivelsen innehåller vidare en redogörelse för bolagens måluppfyllnad och efterlevnad av statens ägarpolicy.

Vi vill även påminna om att utskottet vid sin behandling av budgetpropositionen noterade regeringens redogörelse med anledning av det aktuella

tillkännagivandet och att regeringen i och med detta ansåg att tillkännagivandet var slutbehandlat. Vi kan konstatera att inget av de partier som står bakom utskottets ställningstagande i detta yttrande anförde några invändningar mot regeringens redogörelse eller bedömning av tillkännagivandet i samband med utskottets behandling av budgetpropositionen för 2017.

Vidare vill vi påminna om att SJ AB är ett bolag som i dag driver sin verksamhet på affärsmässiga grunder och att bolaget ska prestera i linje med de beslutade ekonomiska målen, mål som antogs på SJ:s årsstämma i april 2014 på förslag av den förra regeringen.

Vi noterar avslutningsvis att SJ AB i sin helårsrapport för 2016 anför att de uppnått ett historiskt starkt årsresultat och att omsättningen ökade till drygt 9,3 miljarder kronor och rörelseresultatet förbättrades med drygt 200 miljoner kronor. Det finns således inget som indikerar att förvaltningen av bolaget inte skulle ske på ett ansvarsfullt sätt.